

Rédei, és ami mögötte van... Áltudomány és vaskalaposság

John Nethem

Szombathely / Manchester, 2009. június

néhai, megboldogult

Rédei Károly

akadémikus

által írott,

a dilettáns nyelvészetnek tartott elgondolásokról és kutatásokról szóló tanulmányának elemzése.

„Elhibázott alapra rozoga építmény emelhető.”

Előrebocsátó értelmezések:

DOGMA: 2. értelme: megváltoztathatatlanak hirdetett ideológiai, filozófiai vagy tudományos állítás régi tantételekhez való (dogmatikus) ragaszkodás által.	ETIMOLÓGIA: szófejtés, a szavak eredetével foglalkozó nyelvkutatás.	ÁLTUDOMÁNY: tudományos köntösbe öltöztetett valótlan, hamis, tudományosan nem igazolt állítás, illetve kitaláció, hazugság, valamilyen feltételezés igazoltnak való beállítása.
DOGMATIKUS: dogmaszerű tételeket mereven alkalmazó gondolkodás, mely szembehelyezkedik az újjal. Néha erőszakkal próbálja az öröknek hitt nézeteket érvényre juttatni.	EGZAKT: pontos; mérhető, objektív adatokra alapozott, tehát a szubjektív tévedés kizárt; vagyis nem becsült adat vagy feltételezett tény.	APOLOGÉTA: valamilyen elv, eszme, program védelmezője, szenvedélyes híve, szószólója; sokszor túlzó, fanatikus, nem tárgyilagos védője.
DOKTRINÉR: túlzott ragaszkodás az élettől elvonatkoztatott tételekhez, a gyakorlat semmibevétele.	AKADÉMIZMUS: Vaskalaposság.	A PRIORI: eleve; előzetes, előzetesen; filozófiában a tapasztalatot megelőzően, a tapasztalatot mellőző, attól független; bizonyítást nem kívánó, kézenfekvő.
DISZKREDITÁL: lejárat valakit, valamit, annak hitelét rontja.	ALTERNATÍV: két lehetőséget engedő.	FORMÁLIS TUDOMÁNY: látszólagos, a formai követelményeknek megfelelő társadalomkutatások összessége, beleértve a nyelvtudományt, a logikát stb.

Rédei tanulmánya az apró piros betűs, jelzése zárójelek közti „A” és sorszám, további alábontó alfabetikum. A hozzáfűzött válasz zárójelek közti „X” és ugyanazon sorszám, esetleg további alábontó alfabetikum. (Későbbi hivatkozások formája: „(Nethem/Rédei-A08/X08)”)

Véleményeket, hozzászólásokat az njohn@index.hu címre kérem küldeni.

Az anyag eredethű tartalommal és értelemhű részletekben hivatkozás, recenzió céljából a forráshely

pontos megjelölésével (lásd fentebbi hivatkozási formát) szabadon közölhető.
© 2009. John Nethem

(A01.)

5.1. Bevezetés

Gerhard Doerfer, a kiváló német turkológus nyomán (Doerfer, Gerhard: Nostratismus. Illiç-Svytič und die Folgen. UAJb. NF 12, 1993:17–18) rövid ismeretelméleti bevezetéssel kezdem. [A tudomány a bizonyíthatóról szóló tanítás.](#)

(X01.)

A tudomány igen, de a NYELV"tudomány" még mindig inkább BÖLCSELET (filozófiai kategória, kvázi ELMÉLKEDÉS!!) mint tárgyi bizonyítékokat fölvonultató, egzakt ismerethalmaz. Egyfajta empirikusság jellemzi, bár a ma tapasztalata nem egyenlő a múltbéli tapasztalattal, tudniillik az emberiség változásai nem ismétlődnek, csupán hasonlóak lehetnek. (Mindebből következően nevezendő FORMÁLIS tudománynak). Ezért is létezik benne az az ismérv, hogy MEGEGYEZÉS (hatalmi, befolyási, iskola- neves professzorok köré csoportosulók, mint kutatási irányzat -- elismertségi reláció) szintjén (és nem diszciplináris, magától értetődő vagy egyértelmű logikai eredményként) határoznak egy-egy elgondolás elfogadásáról (az aktuális és érvényben lévő rendszerbe történő illesztéséről, hivatalossá tételéről) vagy elvetéséről, mely egy előre nem látható következő (akár logikai) lépésnek ágyaz meg, vagy éppen zsákutcába futtat.

A nyelv"tudomány" alacsony szintű egzaktsága ellenére jóval nagyobb tudományosságot próbál magáról mutatni, mint ami eleve megilletné. Vagyis olyannal kérkedik, aminek nincsen a birtokában. Ezt palástolandó úton-útfélen megpróbálja természettudományos evidenciák párhuzamba állításával körülbástyázni magát, hivatkozva a LOGIKA lehetőségeire, védendően még a védhetetlent is.

Lásd akár a fölényes magabiztosságot „Magyar szókincs -Finnugor nyelv-e a magyar?” címmel KÁLMÁN LÁSZLÓ – NÁDASDY ÁDÁM: HAJNALI HÁROMPERCESEK A NYELVRŐL , Internet, 2007., 144. oldal.)

(A02.)

Három állapotot különböztetünk meg:

1) [A bizonyított:](#) Ez lehet logikai-matematikai bizonyosság. Vonatkozhat olyan észrevételekre, amelyeket az érzékszerveinkkel fogunk fel (pl. tudom, hogy hol lakom, a látott, észlelt dolgot le tudom írni).

(X02.)

Ha a nyelvtudomány eredményei ebbe a kategóriába sorolhatóak lennének, ez azt jelentené, hogy nincs mit kutatni tovább, mert minden kérdés megválaszolásra került, és azok egy teljesen zárt, önmagát kívülről belülről bizonyító logikai egységet alkotnak, melynek minden alkotóelemére megismételhetetlenség (empirikusan nem bizonyítható) esetén is van egy, vagy maximum de csakis legfölbjebb kettő (ami kettősség kizárólag egymást erősíti, és nem kioltó !!) objektív, vagy ezt helyettesítendő természettudományos alapú, falszifikációmentes bizonyíték, melynek értelmezése mindig egyféle kell legyen, térben és időben egyaránt. (vagyis ebben a helyzetben nem megengedhető, hogy egy állítást és annak levezetését egyazon vagy más személy

adott idő elteltével akár ellentétesen értelmezzen, abból más irányú logikai következtetést vonjon le. Ha mégis, az szigorúan másik elméletnek tekintendő, és újabb bizonyításra kényszerítendő.) A nyelvkutatás mindmáig olyan nyílt feltételes-halmazok sokasága, melyek eseti szinten átfedésekkel bírnak. Ettől inkább bölcséleti, mint tudományos. Más szóval: FORMÁLIS tudomány.

A történelmi tényre egy adat, amit rendre mellőznek:

Ligeti Lajos: "Az ázsiai hunok" Németh Gyula: "Atilla és hunjai" szerkesztésében, 40. old. "Mao-Tun Kr.e. 177-ben ezt írja a kínai császárnak: "Az íjlesztő népek egyesültek. Mind hunok."

Tény, ha a hunok kutatása nem is (az imént idézett Németh Gyula 1940-es, (majd 1986-os reprint kiadású), európai hatású munkája, Vásáry István, Bóna István és Harmatta János tanulmányai), a hun-magyar őskapcsolati rendszer kutatása magyar részről elégtelen, gyakorlatilag nem létezett/nem létezik. Így jobbára külföldi elemzésekre voltunk hagyatkozva, melyeket a magyar kutatások rendre mellőztek.

„...A hun törzsek katonai vezetői király(ok) voltak....A hunok szkíták voltak, de nem minden szkíta volt hun. *Edika* hun név. (THOMPSON 2003:21) I.sz. 434-ben Attila a hunok vezére lett. (THOMPSON 2003:61) *Edika* Attila legbefolyásosabb hadvezére. (THOMPSON 2003:88) .." (Czeplédi Katalin 2004: „*Attila* neve és a földrajzi nevek” című 2004. május 21-én Tápiószelén a Blaskovics Napokon megtartott előadás írásban megszerkesztett változata)

A bizonyítottság érvrendszere még olyan helyen is megdőlhet, ahol eleddig nem várta senki. Álljon rá példaként az egyik leghíresebb, a capitóliumi farkas.

2006 novemberében egy érdekes cikket olvashattunk Adriano La Regina tollából, aki a Római Régészeti Tulajdon főtanácsnok volt, a római La Sapienza Tudományegyetem tanára. Írása a La Repubblica országos napilapban jelent meg «Róma: a csaló farkas, amely a középkorban „született”» címmel. Az eddigi hivatalos leírásokban az olvasható mindenütt, hogy a Rómába hívott Veio nagy szobrása készítette, aki a VI. században a capitóliumi Jupiter templomát díszítette és Kr.e. 480-ra dátumozták. De az is ismert, hogy a farkas szobrahoz az ikreket 1471-ben adták hozzá, kevéssé azután, hogy a Lateranóból a Capitóliumba helyezett IV. Sixtus odaajándékozta a bronzot Rómának. Most viszont megtámadhatatlanul azt bizonyították be, hogy a bronzfarkas sem ókori keletkezésű. Technikai sajátosságok alapján, koherensen a középkori nagy bronzkultúra körébe sorolható, míg normális minőségi állapota alapján keletkezése a karoling-kor és a román kori művészet közötti időszakra is tehető. 1997-beni szobor restaurálását Anna Maria Carruba művészettörténész-restaurátorra bízták, aki, hosszú évek óta foglalkozik az ókori bronzszobrok tartósításával. Alapos vizsgálatot végzett a bronzöntés technikájának meghatározása céljából. E vizsgálat során kiderült, hogy a szobrot perzsa viaszból egyetlen öntéssel készítették. Ez a technika a középkorra jellemző, amely lehetővé tette a nagy bronzszobrok és harangok forrasztás és hibák nélküli kiöntését, amely technika a harangoknak tiszta hangokat garantált. A capitóliumi farkas furcsa helyet kapott a művészettörténetben: Ha kizárunk néhány XIX. századi tudóst, akik már bizonyítás nélkül gyanították a farkas középkori eredetét, ezt a kritikai adalékot a XX sz. legfontosabb eredményének tekinthetjük. Ez köszönhető Emanuel Ltwynak is, aki csak az elvégzett formális elemzések alapján már 1934-ben kizárta a szobor etruszk-itáliai művészi jellegét.....Nagyobb egyetértés kísérte Fridrich Matz (1951) feltételezését, aki Kr. e. 480-470 közötti évtizedre tette a bronzfarkas keletkezését. Furcsán, ez a dátumozás az új adatok megjelenését követően is tovább él. 2000-ben a restaurációt követően a capitóliumi múzeumok is tétovázás nélkül ugyanerre az időre teszik a szobor keletkezését. Anna Maria Carruba viszont megvonta a szobortól az etruszk művészet főművének címét s keletkezési idejét a középkorra tette. Ez az új dátumozás széles horizontot nyújt az újabb etruszk művészettel kapcsolatos tanulmányoknak. Így pl. már könnyebben érthető néhány stíluskapcsolat, mint a szasszanid szobrászat stílus és forma kereszteződése a VII-VIII. századi román művészetben.(OSSERVATORIO LETTERARIO Ferrara e l'Altrove ANNO XI - NN. 57/58 LU.-AGO./SETT.-OTT.

2007)

Vagyis azáltal, hogy egy hibás és eleddig (öntudatlanul) zavaró elgondolás kikerült a rendszerből, számos eddig érthetetlen, félredobott momentum a valós helyére került és értelmet nyert.

A társadalomtudományok terén soha nem feledhetjük:

„...A coloradói egyetem szellemes és cinikus antropológus tanárától hallottam, hogy a világ régészet-tudománya olyan, mint a részeg ember, aki a gázlámpa alatt négykézláb tapogatta a földet és egy részvétteljes járókelő kérdésére azt felelte, hogy az ingombját keresi. "No és itt vesztette el? " - kérdezte az emberbarát. "Nem itt" - válaszolta a részeg, - "de itt jobb a világítás". ...." (Bobula Ida: A magyar nép eredete , Buenos Aires, 1972.)

Ez sajnos valamennyi társadalomtudományi ágra érvényes, de még elvétele a természettudományokra is.

A nyelvtudomány esetén minimális alapkövetelmény, mint kiindulási pont szükségeltetne az etnikai behatárolások mellett adott etnikumok teljes hangkészletének föltérképezése, (de ez nyilvánvaló fizikai lehetetlenség) különös tekintettel azon népekre, akik huzamos időt töltöttek nagyobb területen. Gondolok itt például a kelták közép-európai szétterjedésére, akár az etruszkok vándorlásaira, a szkíták vagy türkök mozgásterére, a görögökre, és mindezen népek által beszélt nyelvek hangállományára. Ameddig ezek a hangkészletek nem lesznek megnyugtatóan ábrázolva, addig az olyan kijelentések, amelyek meggyőző bizonyításokról szónokolnak akár a szláv szavak tömeges átvétele tekintetében, nem többek apologetikus ismételtetésnél. A finnugrizmusban hivatkoznak ugyan sokan arra, hogy a nyelvek a hangkészletüket őrzik meg a legtartósabban, ám ha a finnugrizmus érdeke azt kívánja, akkor nem mindig van így.

„... A fonémarendszer ugyanis a nyelv legalapvetőbb, épp ezért legkisebb és legzártabb, más szóval legstrukturáltabb részrendszere.

Éppen ezért nem könnyen lépnek ki belőle régi elemek, ahogy új elemek se nagyon épülnek bele. Ez azonban nem volt mindig így. A magyar nyelv fonémarendszere a magyar etnikum – és vele a magyar nyelv – kb. Kr.e. 1000/500 táján történt önállósodása óta bizony jelentős mértékű változásokon ment át. De hogyan?....." (?????:A fonémarendszer változása, Bp, 200??)

Kérdezzük: Miért ?? De további kérdés: és miért csak a magyar ? És ha nem csak a magyar, vajon akkor két folyamatosan változó közöttiben mi módon lehet hasonlítást végezni, amikor egyiknél sem áll rendelkezésre HANGRÖGZÍTETT forrás ? Csakis hipotetikusán.

„...Az ősszláv korszak második felétől az ún. nyíltszótagúságra való törekvés tendenciájának következményeként az ősszláv szótagok szerkezete leegyszerűsödik, a szótagok csak magánhangzóra vagy szótagképző r_0 , l_0 likvidára végződnek. Ez a tendencia egészen az írásbeliség korszakáig érvényben volt, s több részfolyamatból állt. Zoltán András a fenti tendenciát azzal a ténnyel magyarázza, hogy a szlávok nagyszámú idegen népességet asszimiláltak, s a velük való érintkezés nyelvi

következménye lehetett szláv szótagok szerkezetének leegyszerűsödése. ...” (Kacziba Ágnes: A szerb nyelv, Bp, 2005.)

Aggályosak a szláv átvételek, ha a hangtörténeti levezetés például a PIE hangsor esetén CVC-CcV , majd ebből szláv: CCV-CV, miközben a magyar eleitől fogva CVC-CV.....Ebből is az első tag CVC alapvetően GYÖK, az utána következő rész pontosító toldalék.

črěda ‘flock, herd’, cp. Goth. haírda ‘id.’, both from PIE */kerdh-ā/.
brada, cp. Lith. barzdà and Lat. barba ‘beard’, all from PIE */bhardh-ā/.
vьdova, cp. Lat. vidua and Olr. fedb ‘widow’, all from PIE */widh(e)w-ā/
krasta ‘abscess, ulcer’, probably a former pass. past ptcl. */kors-t-o-/, cp. Lith. kařšti, karšiù ‘to comb’.
PIE */med -u-/ > Skt. mádhū ‘honey, mead’, Gk. mšqu ‘wine’, Olr. mid ‘mead’. Olr. mid is a masculine, but the fluctuation between genders may be old, as this is originally a substantivized adjective.

(Jussi Halla-aho: Problems of Proto-Slavic Historical Nominal Morphology On the Basis of Old Church Slavic , Helsinki, 2006.)

Ugyanakkor Greenberg EURÁZSIAI alapnyelvére vonatkozó hozzászólás:

„...Az uráli alapnyelvben a CVCV és CVC(V)CV etimonok már a szókincs alapelemeiként jelentkeznek....” (Dezső László: Areális tipológiai megjegyzések J. H. Greenberg könyvéről , Budapest, 2003.)

Vagyis az Urali és a Proto-Indoeurópai nyelv fedésben áll egymással, mindkettő magában hordozza a GYÖK-öt, az „ősetimont”. A magyar nyelv azon őseurázsiai nyelv leszármazottja, amely őrzi mind az urali, mind az indoeurópai elemeket, azok több rétegű későbbi visszahatásait, lerakódásait is, függően attól, éppen mely nyelvcsalád közelében létesített életteret magának. Mindezen kölcsönhatások kutathatóak, mivel az antropológiai és régészeti anyag ismeretében az időtáv Würmig szorítódik.

A kutatások során gyakorlatilag szó sem esik arról, hogy a szlávokat rabszolgaként elhurcoló és áruba bocsátó sztyeppe népek milyen nyelvi hatásokat gyakoroltak rájuk, ugyanakkor messze nagyobb hangsúlyt kapnak azon nézetek, amelyben kizárólagosságot élveznek a szláv nyelvi hatások. Lásd akár a magyar vonatkozásában. E felfogás tudománytalan, rendre hibás eredményhez fog vezetni.

„ .....A források szerint, a szlávok az Avar Kaganátus felbomlása után, a VIII-IX. sz. fordulóján jelennek meg először a Kárpát-medence peremén (*Püspöki Nagy Péter: A tények erejével, Püski, New York 1985; 13., 40*). Ez azzal is összefügg, hogy a szlávok az avar hadsereg gyalogságát képezik, és le is telepítik őket a kaganátus peremterületén, mert így vonnak maguk köré egy élő védelmi gyűrűt – tehát a szlávok gyepűnépet alkotnak –, mely felfoghatja az ellenség első támadását (Götz László: *Keleten kél a Nap I., Püski, Bp. 1994; 226-27.*). „A szlávok nagyszabású, Európa középső részeire történő betelepítéséért elsősorban az avarok a felelősek.” (Hunnivári Zoltán: *A kavár kérdés új*

megvilágításban, A szerző kiadása, 2000; 13.) Az avar korban a szlávok hamvasztással temetkeztek. A mai Szlovákia területén feldolgozott 4.113 sír közül 44 (1, 07%) volt hamvasztásos (Püspöki 1985, 39.). A mai Szlovákia területén a peremen megjelenő szlávok néhány évszázad alatt teljesen felszívódnak. A régi, felvidéki szlávok beolvadtak a magyarságba a Mátyusföldön nagyjából Vágújhelyig (Nové Mesto nad Váhom), a Garam völgyében Garamszentbenedekig (Hronský Benadik), azután a Léva (Levice)–Losonc (Lucenec)–Rimaszombat (Rimavská Sobota)–Pelsőc (Pleš ivec)–Bánréve–Edelény, azaz a Börzsöny, Cserhát, Mátra, Bükk vidékén és a Nógrád-, Gömöri-medencében, valamint a Torna-Abaúji-medencében fel egészen Eperjes (Prešov) vidékéig, északkeleten pedig Tőketerebes (Trebisov)–Ungvár (Užhorod; Ukrajna)–Munkács (Mukacevo; Ukrajna) vonaláig. „Itt húzta meg ugyanis a magyarság gyepűit a X. század végén.

(...) A királyi adományokon nyugvó birtokrendszer, a földművelés és az annak érdekében mindenfelé folyó földesúri telepítés, azután a lassan kialakuló és területileg a medencék életkamráihoz igazodó megyeszervezet... , az élet egészen új kereteit jelentette az itt északon, Túrócban, Árvában, Liptóban, Szepesben, eddig csak laza szervezetben élő, főleg pásztorkodó, vadászó, halászó szláv népesség számára is. [!!! Nethem: Kutatandó, hogy nem-e köztük kell keresni az etnikai/nyelvi finnugorságot ! A genetika errefelé mutat.] Ezek megtalálták helyüket az új rendben, s a XIX. századot megelőzően külön, a magyar nemzettől elszakadni vágyó törekvéseikről nem lehet szó.“

A helynevek tanúsága szerint, a Felvidéken számos ótörök, iráni, besenyő, kun, úz, avar és természetesen magyar nyelvi elemet őrzött meg a szláv mellett úgy a szlovák, mint a magyar helynévanyag (Blaskovics József: Régi török eredetű helynevek Szlovákiában In: Hungarian Past–Magyar Múlt 3 /Sidney/ 1974, 1-14.; uo.: Some Toponyms of Turkic Origin in Slovakia, In: Acta Orientalia Academiae Scientiarum Hungaricae /Bp./ 1973, 27. sz., 191-99., uo.: Néhány mátyusföldi falunév érdekes múltja, In: Népművelés /Bratislava/ 1969, 8. sz., 5-6., Népművelés 1969, 9. sz., 18-19.) ...” (Balassa Zoltán: A szlovák nép történelme,(DVA NÁRODY V JRDNEJ DOMOVINE))

Ugyanakkor:

„... Már polgári viszonyok között, majd az ún. szocializmus korszakában, a magyarság asszimilációja felgyorsult. A szlovákok több mint 100%-os gyarapodása nem magyarázható a természetes szaporulattal, hiszen a szlovákiai magyarokéval nagyjából azonos volt. Ezt támasztja alá az a tény is, hogy jelenleg a Szlovákiában fellelhető leggyakoribb tíz vezetéknev magyar:

Név / a vezetéknev viselőinek száma :

Horváth, Horvát 30. 100

Kovács, Kovac 29. 500

Tóth, Tót 20. 900

Nagy, Nad 20. 000

Balázs, Baláž 14. 500

Molnár 11. 000

Balogh, Balog 11. 000

Lukács, Lukác 9. 900

Szabó, Sabo -

A statisztikai összegzés figyelmen kívül hagyta, hogy valaki milyen módon írja nevét (szlovákul, magyarul, vagy más formában) (Sme napilap 2001.V.3., 3.). Egyes családnevek már annyira meghonosodtak a szlovákok körében, hogy a Balázst, Balogot, Lukácsot, Kovácsot és másokat már nem is tekintik magyar eredetűnek. Nem beszélve róla, hogy akad néhány türk eredetű szlovák családnev is (pl. Kacir – tör. Öszvér). ....”
(Balassa Zoltán: A szlovák nép történelme,(DVA NÁRODY V JRDNEJ DOMOVINE))

(A03.)

- 2) A teljes lehetőség: Ez esetben valami nincs teljesen bebizonyítva, de egy sor ismérv, indícium a tétel helyessége mellett szól (ilyenek pl. a jogi bizonyítások, a tudományos hipotézisek). A teljes lehetőség esetében az egymást támogató ismérvek zárt rendszert képeznek. A tudományhoz tartozik a helytelen tételek elutasítása is (pl. a ptolemaiosi világ-szemlélet).

(X03.)

Mindenekelőtt a tudományos hipotézisek terén jobb a dolgokat különválasztani, és nem összemosni a természet és a társadalom összetevőit, még ha fontos, nem egyenrangú függőségi viszonyokban is állanak egymással.

Ami ebbe a kategóriába tartozik a NYELV-tudomány részéről, az nem következtetési eredmény, hanem csupán a megismerés tárgya maga, és annak létezése. (vagyis elismeri, hogy van magyar néven nevezett nyelv, van finn néven nevezett nyelv, létezett etruszk nyelv, van baszk nyelv stb..., és mindahány olyan logikai halmazba csoportosítható, amelyet „ragozó nyelv”-ként azonosíthatunk.) Minden más már olyan következtetés, amely valamifajta prekonceptió (előre állítok valamit, és ahhoz gyűjtöm a kizárólag támogató logikai elemeket) elvárásnak megfelel. Ettől ugyan zárt-nak tűnik a rendszer, de ez nem a rendszer sajátosságából fakad, hanem a prekonceptiót föllállító és azt támogatók önös akaratából: az egyoldalú szelekcióból. (Ami nem illik bele, kihagyom, elhallgatom...stb.) Ekként a ma művelt nyelv”tudomány” is inkább a 3. kategóriába, az „üres lehetőség” tárházába tartozó. Attól, hogy önmagát lépten-nyomon „tudományosnak” , „akadémikusnak” vindikálja, a „tudomány” még nem válik evidenciájává, sőt ! (Az abszolutizmusba hajlósága törvényszerűen előhozza a saját magáról alkotott tévedhetetlenséget, társadalmi pozíciója révén pedig a sérthetetlenséget és támadhatatlanságot, melyek betartását minden (általa föllállított hierarchia szerint) „alacsonyabb rendűtől” elvárja, miközben saját dolgai bizonyítására egyre kevesebbet ad, a vele ellentétes nézetet vallóktól viszont egyre többet vár el, merthogy hegemoniája révén kontrolltalanná, ezáltal dogmatikussá válik.)

Csak egy momentum a finnugrista szemlélethez:

„.....A pentachord egymásutáni öt hang, a finnugor zenében többnyire a moll skála első 5 hang-ja. (V.ö.: Hajdú Péter: Uráli népek, Corvina, 1975) A finn népzene pedig e kategóriából is „kilóg” mert – néhány dallamtól eltekintve – teljesen hétfokú. Svéd és más germán-európai nép zenéjéhez áll közel. A finnugriszta a jelenséget azzal magyarázza, hogy a finnugor zenét igen sok külső szláv, germán stb. hatás érte. Arról kevésbé történik említés, hogy a magyar zenét is érte legalább ennyi, Árpád honfoglalása óta, de valószínű előtte is. Tudjuk, hogy Mohamed óta a török népekre hogyan hat az iszlám és zenéje.....A siratóénekek párhuzamba vonását a magam részéről nem tartom döntő bizonyítéknak, mert – mint korábban utaltam rá – a halottsirató rítusa a világon mindenhol előfordul, rögtönzésen alapuló, kis

hangterjedelmű ének kíséretében. Többnyire ez vonatkozik a gyermekdalokra is, jóllehet a magyar gyermekdalok gyakorta elérik a 4-5 hang terjedelmet is, sőt olykor az oktávot is....” (Csajághy György: **A magyar népzene keleti párhuzama, eredete, őstörténeti vonatkozások tükrében**, ZMTE, **MAGYAR TÖRTÉNELEM Tízezer év – ezer oldalról**, 2002. 286.p.) Ugyanitt oldalakon át idézhetnénk Bartókot és Kodályt. Kodály írja: *„...Egyedül a finn nép rendelkezik gazdag zenei gyűjteményekkel. Zenéje azonban annyira távol áll a magyartól, hogy eddig lényeges egyezéseket kimutatni nem sikerült...”* (Kodály Zoltán: **A magyar népzene, Zeneműkiadó, Bp, 1952, 8. oldal.**) És tovább Kodály: *„...letörölhette az idő a magyarság arcáról a keleti vonásokat: lelke mélyén – ahol a zene forrása fakad – él még egy darab őskelet... a magyar zene kialakulásának útja sem lehetett más, mint a nyelv, a nép... ami hatott a nyelvre, hatott a zenére is... ezt a magyarság, nyelvével együtt, ősi örökségként hozta magával régi hazájából ...”*(Kodály Zoltán: **A magyar népzene, Zeneműkiadó, Bp, 1952, 24. oldal.**) Amit Hajdú Péter ír: *„...a finnugor népekre az ötfokúság nem jellemző...ez nem az ősi finnugor kultúra tartozéka...”* (Hajdú Péter: **Finnugor Népek és Nyelvek**, Bp, 19???, 235-236.oldal.) Milyen jogon is írja ezt Hajdú? Ugyanakkor Bartók Dél-Anatóliai és a volt Észak-Mezopotámiai térség csaknem százas gyűjteményéből Kodály több mint 20 motívumnak megtalálta a magyar azonosát. És nem csupán a pentatónikus állaga volt azonosítható, hanem az ezt megelőző u.n. tri-tónikus dallamok is. (Badiny-Jós Ferenc: **Nyelvtudomány és őstörténet**, Bp, 1982.)

KUHN szerint a tudósok paradigmákban gondolkodnak. Úgy vélte, hogy a gondolkodást annyira meghatározza a paradigmához való ragaszkodás (mely nem tudományos, hanem személyes elem), hogy a tudós nem is képes más paradigma szerint gondolkodni. A tudóstársadalom döntő többsége egy korban általában egy paradigmát fogad el. A paradigmaváltást pedig tudományos forradalom előzi meg, amikor a korábbi paradigma már tarthatatlanná válik, a neki ellentmondó nagy horderejű tények hatására. (Lásd: **Metafizika modern fizika kapcsolata**, Hetesi Zsolt , 2002.)

Erre mondhatnánk azt, hogy „tabularasa” kellene, illetve még meg nem fertőzött, tiszta szemléletű (paradigmáktól mentes) tudósok, hogy képesek legyünk megszabadulni az avitt dogmáktól, a kényszerképzetektől és a mániákus hipotézisektől, melyek eluralták az uralista-finnugorista hegemoniától szenvedő egyetemi magyar nyelv kutatást....Azért itt kell kezdeni, mert a hivatásosok mára kevésbé a hivatásuknak, annál inkább a hivataluknak élnek.

(A04.)

3) Az üres lehetőség: a teljes lehetőség ellentéte, amely kívül esik a tudomány területén. Nem igazolható feltevésekből áll, amelyek nem képeznek logikus, zárt rendszert. Doerfer találó példája: valaki azt állítja, hogy valamelyik tejútrendszerben van egy bolygó, ahol az olasz konyhaművészet dívik: a spagettit (spagheti alla bolognese) ugyanúgy készítik, mint Bolognában. Egy ilyen állítással nem tudunk mit kezdeni: a „tétel” felállítója nem tudja állítását bizonyítani, mi pedig nem tudjuk megcáfolni: Hogy a nyelvészet területén belül maradjunk, az üres lehetőségekhez tartozik a maori-magyar, japán-magyar avagy sumer-magyar nyelvrokonítás.

(X04.)

Teljesen elhibázott és logikailag sem azonos példa, nem azonos súllyal. Rédei célja egyértelmű: összemérés, bagatellizálás. Súlyos vétség az ok-okozati érvelés rendszere ellen. Bölcséleti szinten amúgy sincs értelme ennek a fogalomnak.

Az „üres lehetőség” szintjén állókra példák a következő „hivatalos” feltételezések is, Czeglédi Katalin gyűjtésében:

„...Kutatói vélemények összegzése:

Etekintve attól, amikor a szerzők egyszerűen csak hivatkoznak a forrásokra, krónikákra, egyrészt kérdésként merült fel, hogy az *Atil* veláris vagy palatális hangrendű-e. Továbbá kijelentik, *Attila* férfikori név, nem azonosítható a Volga török *Etil* nevével. Megállapítják, hogy a hunok és vezetőik nyelve török volt, ugyanakkor *Attila* nevének gót nyelvű megfejtését adják. Szerintük *Attila* (*Att + ila*: gót képző) 'atyácska' jelentésű. Úgy látják, az *Etzel* < *Etela < *Attila* fejlődési sor volt lehetséges. *Attila* ~ *Etele* az Árpád vezéri nemzetség valóságos vagy fiktív őse. Az *Atil* ~ *Etil* stb. eredete a török nyelvekben keresendő.

Mindebből kiolvasható, hogy nem egybeangzóak a megállapítások, rendszerint ellent mondanak a forrásoknak, krónikáknak. A véleményekben közös, hogy *Etelköz* neve az *Etel* és a *köz* 'között' jelentésű magyar szó összetétele, amelynek értelmezéséről máig tartó vita indult el..." (Czeglédi Katalin 2004: „*Attila* neve és a földrajzi nevek” című 2004. május 21-én Tápiószelén a Blaskovics Napokon megtartott előadás írásban megszerkesztett változata)

Vagyis a ma történészei egy „PSZEUDO” történelmet kreálnak, ami jobbra a finnugor nyelv kutatás által doktrinált őshaza és saját elvárásaik szerint kanyarított, de természetesen a valódi (és NEM A HAMISÍTOTT !!), korabeli, vagy legalábbis a kutatott korhoz jóval közelebbi forrásokkal, krónikákkal is azért imitt-amott átfedésben van.

Lásd erről: (Hajdú Péter őshaza meghatározása újfent sérelmezhető, mivel Hajdú Péter nyelvész, és nem történész.)

„...Hajdú Péter őshaza-meghatározása a hatvanas-hetvenes években nagy elismerést váltott ki. A magyarországi nyelvészek körében a kilencvenes évek elejéig teljesen elfogadott volt. Megbecsüléséhez az is hozzájárult, hogy lényegében egybevág a régészet eredményeivel.[??, Nethem] A Szovjetunióban szintén a hatvanas-hetvenes években alakult ki az a vélemény, hogy az Urál-hegység két oldalán található újkőkori Urál-kámai régészeti kultúra az uráli alapnépesség emléke. Úgy vélték, hogy az uráli egység az Urál-kámai kultúrából a korabronzkorban kialakuló volosovói kultúra nyugatra vándorlása révén kezdett felbomlani, s akkor kerültek a balti finn népek elődei mai lakóhelyükre. A régészek legvalószínűbbnek azt tartják, hogy ez a Kr. e. 3. évezred elején következett be. Az Urál és Káma vidéki régészeti kultúrák szerepéről az uráli népek etnogenezisében Fodor István írt Verecke híres útján című könyvében.....Makkay János Az indoeurópai népek őstörténete című munkájában úgy vélte, hogy a Finnországtól Nyugat-Szibériáig tartó, ma erdővel borított terület benépesülése a Kr. e. 10-7. évezredtől indult meg. A jéghatár északra húzódását követő vándorlásnak két iránya volt, az egyik a mai Ukrajna felől, a másik a Volga alsó folyásától indult ki. Ez a vándorlás Kr. e. 4000 táján már befejeződött. Az ukrajnai területek, a Dnyeper alsó folyása felől vándorlók útja egyenes volt a Baltikum és Skandinávia felé, míg az Alsó-Volga felől a népesség az előbb említett vándorlási iránnyal párhuzamosan északabbra jutott, és onnan fordult Finnország és Skandinávia felé.

Az új nézetek még nem szilárdultak meg, jelentős vita zajlik körülöttük. Annyi bizonyosan állítható, hogy amint az Urál-vidéki őshazát valló hagyományos elképzelés nem tudta teljes bizonyossággal meghatározni, hogy miként történt ebből az

őshazából a kirajzás nyugati irányba, úgy az új finn elképzelés nem tud választ adni a keleti finnugorok őshazájának kérdésére. Kombinálva az új finn és magyar elméleteket, talán arra gondolhatunk, hogy a jéghatár északra húzódását követő népség egyszerre szállta meg az eurázsiai erdőövezet Baltikumtól Nyugat-Szibériáig tartó részét, és ezt a széles sávot tarthatjuk az uráli őshazának.

Ez sem tekinthető azonban végleges eredménynek. Az elkövetkező időszak igen mozgalmas lesz az őshazakutatásban, még érdekes új nézetek, elméletek várhatók..."

(KLIMA LÁSZLÓ: Az uráli őshaza kutatásának története, Bp, 2000.)

(A05.)

Az üres lehetőségek körébe utalandó a nosztratikus nyelvek hipotetikus rokonsága is.

Illič-Svityč és követői a következő nyelveket sorolják ide: 1) sémi-hámi (hamito-semita) nyelvek; 2) kartvél nyelvek; 3) indoeurópai nyelvek; 4) uráli nyelvek; 5) a dravida; 6) altaji nyelvek. Első pillantásra a nosztratikusok tételei bizalomgerjesztőek, hiszen az indoeuropeisztika, urálistika és turkológia jól kidolgozott módszereit utánozzák.

(X05.)

Sértődöttség, mert alkalmazni merték más nyelvekre is ? Módszert nem utánoznak, hanem alkalmaznak. A mondat diszkreditáló, és a feltehető sértődöttségből fakadó, mintha Rédei jogában állna eldönteni, ki alkalmazhatja és mire a kidolgozott módszereket. Tudományos szinten egyetlen módszer sem privilegizálható. Éppen ez a lényege. Az más kérdés, hogy egy adott módszer jó-e, vagy rossz. Elvégre bármiféle módszer egy „kényszerítő/vallató eszköz” a kutató pozitív vagy negatív előjelű / tartalmú céljának igazolására. Aztán ha nem a várt eredmény születik, még mindig ott a kérdés, melyik hibás : a választott módszer, vagy a kiindulási alap és a cél ?

(A06.)

Természetesen a nosztratikus ősrakosság „lehetséges”, de ez üres lehetőség: 30 000 év távlatában nyelvészeti módszerrel semmit sem lehet bizonyítani. A nosztratikusok állításai a tudomány körén kívül esnek, így sem nem bizonyíthatóak, sem nem cáfolhatóak.

(X06.)

Ez szimpla vélemény. Szerencse, hogy Rédei sem az a valaki,-- és nincs is annak a tudáshalmaznak a birtokában, minek alapján – eldönthetné, mi számít e téren tudományosnak, és mi nem.

Nem hogy 30 ezer év távlatában, hanem 1000 év távlatában sem ! Ez főleg a finnugrizmusra vonatkozik, amikor a legrégebbi használható nyelvemléke kb. 1000 éves, és az is magyar..... Az alábbi dolog tanúság rá:

„...A hurri nyelv rokontalan és még nem teljesen megfejtett. A hurri társadalom struktúrája az ó-kori Közel-keleten előkelőnek számított. A hurri nép zömét egy idegen (?) származású arisztokrácia uralta (árják), amelyet az idő folyamán az alsóbb rétegek magukba olvasztottak.” (McKenzie: DICTIONARY 379, Hurrians) A Mitanni nevű hurri állam állítólagos „árja uralkodó rétegé”-nek kérdéséhez GÖTZ LÁSZLÓ véleményét meg

kell említenünk. „E tézist arra alapozzák, hogy ismerünk egy - kb. Kr. e. 1350-ből származó – szerződésszöveget, amelynek végén Mitanni királya országa isteneire esküszik, hogy a megállapodást

betartja. A tanuságtételre felsorolt számos istennév között az Indra, a Mitra, a Varuna és a Nasatya istennév is előfordul, amely istenek a Védákban is szerepelnek. Ebből az indogermanisták megállapították, hogy a mitannii hurriknak árja uralkodórétégük volt, mivel ezeket az „ősi isteneket” is imádták Mitanniban. De ezen „ősi istenek” ősiségét egyedül a Védákkal lehetett „bizonyítani”, amelyeket azonban csak néhány száz évvel Krisztus születése után írtak le először. ...Az indogermán nyelvtudomány „a Védák nyelvének archaikus jellegéből” már rég megállapította, hogy ezek „kétségtelenül” a Kr. e-i 2000-1500 közötti nyelvi állapotot tükrözik. E kizárólag nyelvi módszerekkel nyert kormeghatározásnak igen kapóra jöttek a mitannii árja istennevek, mert most már ezekkel is alá lehetet támasztani a Védák ősiségét. Tehát a Védák ősiségének ingatag nyelvészeti kormeghatározását alátámasztották az „ősi árja istennevek” Mitanniban, a kérdéses mitannii istenek „árja eredetét” pedig bizonyította a Védák ősisége. Alapos hideg zuhanyként hatott azután századunk húszas-harmincas éveiben az ősi Indus-műveltség feltárása. Bebizonyosodott ugyanis, hogy ehhez a kultúrához az árjaknak semmi közük sem volt és az árja bevándorlás, amelyet azelőtt a Védák korával szoros összefüggésben szintén Kr. e. 2000-1800 körülre helyeztek, legfeljebb Kr. e. 1000-re, de inkább még ennél is későbbre tehető. Tehát a Védák máról holnapra vagy ezer évvel megfiatalodtak. Az előbb említett „archaikus nyelvi jelleg” most már nem Kr. e. 2000-1500 közé, hanem egyszerre Kr. e. 1000 és 500 közé mutatott, és az ekkori nyelvi állapotokat kezdte „kétségtelenül tükrözni”. ...A Kr. e. 1000 körüli kormeghatározást általában elfogadták. ...Így a „mitannii árja uralkodó réteg” több tudományos műben még ma is tényként szerepel.....”

Mindezek ismeretében meglehetősen kérdőjeles akár az ósszláv Kr.e. 7. századtóli időbesorolása /Martynov/ (Mikoris a nyugatbaltiból kivált, bár még huzamos ideig földrajzilag szomszédságban éltek.), és ami a Kr.u. 6-7. századra érik be arra a nyelvre, ami ósszlávnak nevezendő. Nyelvkatatóink állítása szerint úgy hatott ez a nyelv, hogy közben egyetlen szláv nyelvű, jelentős, befolyásos és tartós, a kor szintjének megfelelő államot nem képes a történelmi emlékezet produkálni, leszámítván a 6. század közepi első megemlézésüket Iordanes jóvoltából.

(A07.)

A nosztratikus elmélethez hasonlóan tudományos módszerekkel operáló, de nem bizonyítható – sőt uráli-finnugor nyelvészeti, őstörténeti és régészeti ismereteink fényében – **teljesen valószínűtlen feltevés** Kalevi Wiik teóriája; szerinte a finn nép és nyelv indoeurópaiakkal való keveredés útján jött volna létre, a szlávok, baltiák, germánok viszont olyan finnségiek (uráliak) volnának, akik az indoeurópai nyelvet hibásan ejtve sajátították el.

(X07.)

Idejétmúlt állítás. A genetikai kutatások, a régészet és a kultúrtörténet a Rédei által apologéta, demagóg módon védelmezett nyelvi hipotézis ellen szólnak, így azokat az általa támogatott hipotézis bizonyítására fölhozni az ismeret hiányára utal.

„Végezetül még két, a magyar nyelv- és történelemkutatás számára is nagyon jól felhasználható felismerést emelünk ki az indogermanisztika köréből. Az utóbbi 25-30 év mérvadó indogermán nyelvészeti és őstörténeti publikációi - eltekintve természetesen a már ismert „ahisztórikus” irányzattól - majdnem kivétel nélkül megegyeznek abban, hogy az ősnelv rekonstrukciója elvileg lehetetlen. Ugyanígy általánosnak mondható az a nézet is, hogy az ún. „nyelvészeti paleontológia”, azaz az őshaza helyének vagy az ősnép műveltségi fokának nyelvészeti eszközökkel megkísérelt meghatározása, alapjaiban hibás

módszer. (F. Altheim: i.m.; G. Solta: i. m.; J. Pokorny: Die indogermanische Spracheinheit, 1954.; A. Nehring: i. m., E. Pulgram: Indogeuropäisch und „Indoeuropäer, 1958.; H. Kronasser: Vorgeschichte und Indogermanistik, 1961.; P. Bosch-Gimpera: Die Indoeruoapäer, 1961.) A magyar nyelv- és történettudomány képviselőinek tekintélyes része azonban, mint egy-két példából már láthattuk, ezekről az újabb felismerésekről - úgy látszik - nem kíván tudomást venni. A magyar finnugrisztika még mindig azt hangoztatja, hogy a nyelvészet „kétségtelenül és végérvényesen megállapította“ a finnugor nyelvek a magyarral együtt egy közös - kikövetkeztetett, de semmiképpen sem dokumentálható - finnugor, illetve uráli ősnyelvből származnak. Úgyszintén a nyelvészeti paleontológiát is változatlanul módszertani alapként alkalmazzák a feltételezett közös őshaza helyének és az ugyancsak hipotetikus ősnép műveltségi színvonalának meghatározási kísérleteinél, amelyek azonban - kézenfekvő okokból - mindezekig sikertelenek maradtak.“ (Götz: i. m. I.114.)

Alapmegközelítésben hibásak azok a történelmi elgondolások, amelyek kizárólag indoeurópai szemüvegen keresztül kívánják szemlélni a múltbéli eseményeket, és minden, a fejlődést prezentáló régészeti tárgyakat kizárólag az ő hagyatékának állítanak be. Számos esetben – de úgy látszik nem elégszer – elhangzott már, hogy pár személynév kapcsán nincs joga senkinek egyértelműen kijelenteni etnikumok nyelvi hovatartozását, hogy akár a szkíták irániak lettek volna...

Klima László írja:

„.....Fodor István tanulmányai nyomán vált ismertté Magyarországon a finnugor-indoeurópai kapcsolatok számtalan régészeti vonatkozása is. (Fodor I. 1973.) A finnugorok által lakott erdőövezetbe a Kr. e. 3. évezred végétől a 2. évezred közepéig déli irányból idegen csoportok vándoroltak be. A bevándorlók régészeti hagyatéka a fatyjanovói, a balanovói és az abasevói kultúra emlékműve. A bevándorlók állattenyésztéssel foglalkoztak, s fejlettebb kultúrájuk nyilvánvalóan hatott a finnugorságra. Ezen kultúrák mellett jelentős hatást gyakorolt még a finnugorokra az alsó-volgai gerendasíros kultúra népessége. A különböző kultúrák hatása egymástól eltérő mértékű és jellegű volt. A fatyjanovói kultúra népessége gyakorolta a legkisebb hatást, az abasevói kultúra területéről pedig olyan tömegsírok ismertek, amelyek a helyi lakosokkal vívott összetűzésekre utalnak.

Az említetteknel jelentősebb volt a balanovói és a gerendasíros kultúra hatása. A régészek feltételezik, hogy népességük etnikai kapcsolatba is került a volgai és permi finnugorok elődeivel. A déli eredetű állattenyésztő etnikumokat egységesen indoeurópaiaknak tarthatjuk, de valószínűleg az indoeurópaiak különböző csoportjaihoz tartoztak...."

Fodor István elméletét nem igazolta az idő, de főleg nem a genetika. Ugyanis bármennyire is szeretnék finnugristáink a magyarság őshazáját az Ural környékére kényszeríteni, a genetika teljes mértékben megcáfolja ezt a hipotézist. A jelenkori ismérvek alapján éppen arról van szó, hogy a Fodor által is említett, DÉL-ről ÉSZAK felé kiterjeszkedő népesség és kultúra részese volt a magyarság őseleme, ami csupán pár urálinak tartott egyed beolvadását jelentette, így fordul elő az a helyzet, hogy a nyelvet leszámítva [???] minden magyar jelleg belső-ázsiai. És még egy fontos momentum: egyáltalán nem tarthatjuk egységesen indoeurópainak a déli eredetű állattenyésztő etnikumokat, bármennyire is tetszetős a Gimbutasra épülő okfejtés, alapjaiban rossz. Nem szabad ilyen élesen elkülöníteni az indoeurópai és egyéb közösségeket. Ennek egyáltalában csak az előítélet az alapja, no meg az elavult nyelvcsaládfa modell (ami szintúgy az előítéletből született), ugyanis a genetikai hálórendszer, a haplomezgás térben és időben mást mutat. Messze rétegeltebb és árnyaltabb a kép.

Klima László:

„...Magyarországon tehát a finnugor őstörténet-kutatás a 70-es – 80-as években egyrészt az Urál-nyugat-szibériai őshaza elméletét vallotta, másrészt a finnugor-indoeurópai kapcsolatokat a bronzkorra datálta, s lehetséges helyszínének a kelet-európai sztyepp és az erdőövezet határát tartotta. Erről az alapról lassan kezdődött meg az elmozdulás a 80-as évek végén. Rédei Károly 1986-ban könyvet publikált a finnugor-indoeurópai nyelvi kapcsolatokról. Műve bevezetőjében kritikaként fogalmazta meg az Urál-nyugat-szibériai őshazaelméletről, hogy az nem fordít figyelmet az uráli (finnugor)-indoeurópai kapcsolatok földrajzi és kronológiai meghatározására. (Rédei, K. 1986, 9.) Pár évvel ezután Magyarországon a finnugor-indoeurópai kapcsolatok vizsgálatával a finnugrisztikába kívülről érkezett kutatóként Makkay János kezdett foglalkozni, akinek más szemléletmódjára szükségünk volt ahhoz, hogy ráébredjünk: a finnugor őstörténet, a finnugor őshaza problémája elválaszthatatlan a finnugor-indoeurópai kapcsolatok történetétől....Magyarországon igen érdekesen alakult a viszony a teljesen külön úton elindult finn és észti őstörténeti iskolával. Az eredmények folyamatosan ismertek voltak, a magyar kutatók figyelemmel kísérték kollégáik eredményeit, sőt el is ismerték azok jelentőségét, de elmaradt az érdemi reagálás. Ez már így volt a II. világháború előtt is, tehát kizárhatjuk azt a feltételezést, hogy ebben politikai szempontok játszottak volna szerepet...."

Vajon hány ilyen Makkai-nak kell még jönnie, hogy a finnugrizmus teljesen levethesse a dogmatikus nézeteit, merjen a ma kihívásaival, és a múlt megrekedt kérdéseivel szembenézni ?

Klima László:

„....A másik magyarázat az eltérő módszerekben rejlik. Magyarországon rendkívül nagy tisztelete alakult ki a nyelvészeti paleontológiának, az őshazakutatás kizárólagos módszereként gyakorolták. Mint ahogy említettem, ez a módszer a Hajdú Péter féle Urál–nyugat-szibériai őshazaelméletben érte el csúcsát. A nyelvészeti paleontológia azért válhatott Magyarországon kizárólagos módszerré, mert hazánkban a finnugrisztikát az 1960-as – 1970-es évekig csak nyelvészek művelték....”

Többek között erről beszéltek a dilettánsoknak nevezettek már régóta. De még ma is ! Hiszen a 60-70-es évek szellemiségének hordozói – iskoláinak folytatói --- a nyelvészet mai meghatározó személyiségei.

Klima László:

„....Veres Péter fellépése után a 80-as – 90-es évek fordulóján Makkay János, Pusztay János és én is publikáltunk olyan tanulmányokat, amelyek lehetővé teszik egy új őshaza-koncepció elfogadását. Makkay János a neolitikum régészeti emlékeinek vizsgálata felől jutott el az indoeurópai népek őstörténetének problémájához, és ez elvezette őt a finnugor őstörténet néhány kérdésének tanulmányozásához is. Magyarországon ő hivatkozott először Milton Nuðeznek a Fennoscandia Archaeologica 1987-es évfolyamában megjelent cikkére. (Makkay, J. 1990, 63. és 78. oldal, 28. jegyzet) Pusztay János az uráli nyelvi fejlődés szétválás és egységesülés lehetséges modelljeit vizsgálva nyelvészeti oldalról kérdőjelezte meg a hagyományos őshazamodellnek azt az elemét, amely szerint az alapnyelv egyetlen nyelvi centrumban alakult volna ki. (Pusztay, J. 1990.) Énmagam történelmi oldalról közelítettem az uráli őshaza és alapnyelv kérdéséhez, és arra kívántam felhívni a figyelmet, hogy semmiképpen sem fogadható el a nyelvészeti módszerű őshazakutatásnak az a prekonceptiója, hogy az őshaza kis alapterületű volt, ahonnan szétvándorlás útján kerültek a finnugor népek mai lakóhelyükre. Olyan nyelvészeti elképzelés kidolgozását láttam szükségesnek, amely nagy alapterületű őshazában is elképzelhetőnek tartja egy többé-kevésbé egységes alapnyelv kialakulását. (Klima, L. 1996.)...” (Klima László: Finnugorok és indoeurópaiak a magyar finnugrisztikában, 2002.)

Ugyanakkor:

„.....Hideo Matsumoto oszakai orvosprofesszor kromoszóma-vizsgálatokból következtetett az egyes népcsoportok közötti genetikai rokonságra, annak fokára. A Sumitomo Pyrethris World 1989. 12. számában a következőket nyilatkozta: A magyarokat a dél-mongoloid gének jellemzik. Ez viszont a finn népeknél teljesen hiányzik, mert ezeknek az észak-mongoloid gén a meghatározója. Ennek következtében a magyarok és a finn népek nem képeznek egybetartozó népcsoportot.....Tóth Tibor antropológus pedig így ír: A honfoglaló magyarok az i.e. VII. századtól az i.sz. IV. századig fennállt szkíta-szarmata birodalom egykori népeivel olyan embertani hasonlóságot mutatnak, amelyet nem lehet kimutatni az Urál mentén élt népek ugor

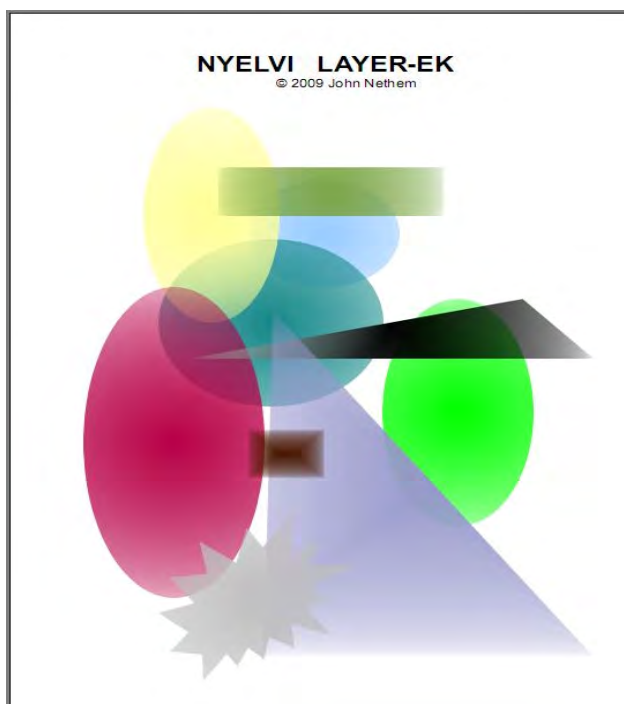
ágánál. (Kiszely István: *Honnan jöttünk? Hatodik Síp Alapítvány, Új Mandátum Könyvkiadó, 1992.*) Ismét ő: *A honfoglaló magyarság csonthagyatéka a szarmata leletek között van, távol a Káma-medence csoportjaitól. (Boros-Rapcsányi: Vendégségben Őseinknél, Budapest, 1975., 152. old.)....*" (A szkítáktól a székelyekig és magyarokig, Madocsa, 2000.)

Klima László:

„.....Eurázsia három nagy nyelvcsaládját (uráli, indoeurópai, altaji) régi, és jellegét tekintve máig felderítetlen nyelvi kapcsolat fűzi össze....” (Klima László: *Finnugorok és indoeurópaiak a magyar finnugrisztikában*, Bp, 2002.)

Amíg e három mesterségesen megkülönböztetett nyelvhalmoz közti kölcsönhatások nincsenek kellően tisztázva, addig módszertanilag is elhibázott bármifajta perdöntő, koncepcionális besorolás. És mivel ugye kutatva sincsenek, nem is lehetnek tisztázva a kölcsönhatások. (Lásd még X35., X58. Pontok). Ezek nem egyszerű kutatások, ugyanis sok bennük a többrétegűség, ami jelentheti azt is, hogy akár a magyarból a japán nyelvhez a dravidán, azon belül a tamilon keresztül vezethet az út, mint Zaicz Gábor jelzi japán kutatókra hivatkozva a dravida-tamil és japán közti összevetést.

Pusztayhoz csatlakozva, LAYER-effektus:

(A08.)

SMiképpen állunk a nyelvészeti dilettantizmussal? A műkedvelő nyelvészeti nézetek a tudományon kívüli szférába, az üres lehetőségek világába tartoznak annyiban, hogy feltevéseik tudományosan nem igazolhatóak, a tudománynak ellentmondanak, de a szakember könnyen meg tudja őket cáfolni.

(X08.)

Összemosás. Rédei vagy nem tudja, vagy nem akarja tudni, hogy a nyelvkutatás minden egyes, ma dilettánsnak vádolt elgondolását NYELVészekként nyilvántartott tudósok hozták létre. Természetesen ha valaki egy abszolútum (esetünkben a finnugorizmus) szolgálatába áll, akkor a vele társuló demagógia nagyon szűk mezsgyét engedélyez a logikai gondolkodásnak, és a fölgylemlett interdiszciplináris ismerethalmazból csak irányítottan engedélyez csipegetni. Ezért aztán nem hogy fogynának a megválaszolatlan kérdések, hanem még ott is előtörnek, ahol eddig nem számítottunk rá. Lehet, hogy a finnugorként számon tartott nagyon kis nyelvek lassan már (hang) atomi szinten megkutatásra kerültek, de ettől nem kaptunk választ a magyarság előtt tornyosuló kérdésekre. Nem is beszélve arról, amit nem elég hangsúlyozni, hogy a részek-elemek egyedi ismérveiből vagysági következtetések szintézise nem egyenlő a komplex, összhatástani vizsgálatokkal és azok konklúziójával. Ami pedig nagyon fontos: nincs olyan hogy egy kérdés dilettáns vagy tudományos. A kérdés KÉRDÉS, amit ildomos előbb vagy utóbb megválaszolni. Egy kérdés lehet kényes, aminek oka a megválaszolhatatlanságában rejlik. Persze aki a valóságnál jóval több tudományosságot (no és főként fontosságot) vélelmez irányzatáról, ezen kérdéseket automatikusan dilettánsnak bélyegzi, hátrítván a válaszadási kötelezettséget.

Jó példa a „TÖMLÖC” szavunk esete :

Zaicz Etimológiai Szótára írja a 860. oldalon:

tömlöc [12. század vége] 'börtön' Szláv, talán horvát-szerb jövevényszó, vö. horvát-szerb *tamnica*, nyelvjárási *temnica*; vö. még: óegyházi szláv *тъмница*, szlovák régi nyelvi *temnica*, orosz régi nyelvi *темница* [tyemnyica]: 'börtön'. A szláv szó az ősszláv *тъмьнь 'sötét' melléknév származéka. A szó jogi szókincsünk ősi eleme, vö. *per*. A szóvégi *a* lekopására vö. *kolbász*, *lapát*, az *n > l* hangváltozásra pedig vö. *lengyel*. Elavulóban van.

És amit erről Csőke Sándor ír:

„.....Vegyük a tömlöc szónkat. [A finnugoros nyelvészet megállapítása szerint, szláv eredetű ez a szó azért, mert egy államszervezetben a – tömlöc – fogalma bizonyos magasabbrendűséget jelent. A magyarság,](#)

tehát ezt a magasabbrendű államszervezeti intézményt, alacsonyrendű finnugor származású lévén, nem ismerhette s így a szlávoktól vette át ezt a szót:

szláv tamnica = börtön
magyar tömlöc, idem.

A szláv szó a szerb-horvát nyelvben történelmi- nyelvi összefüggést mutat:

tama = sötétség /főnév/
tamno = sötét /melléknév/
tamnica = tömlöc /szó szerint: sötét hely/
magyarban timnuc = /a Halotti Beszéd szövegében/
timlic: temlec
tümlüc: tömlöc.

A nyelvészet szerint, tehát a magyar szó, a szláv eredetű – tama = sötétség – szóból ered.
Most vizsgáljuk meg, hogy szláv eredetű-e tama: tamno = sötétség : sötét – szó, magában a szláv nyelvben, mivel a szláv nyelvek annyira magasabb kultúrfokon állottak, hogy a kölcsönvétel valamely más nyelvből szinte lehetetlen.
Nos az ótörökben ezt az igealakot látjuk:

tu-, versperren, elzágni
tun-, vereschlossen; elzágni
törökben tutuklu-, letartóztatott
de: tutulma-, elsötétülés.

Az alaptő minden esetben: tu
Idevehetjük még:

az ótörökben tün, éjszaka
tünár, elsötétül
tünárig, sötét

Az alapvető minden esetben: tü.

Továbbá a következő összefüggéseket sem szabad figyelmen kívül hagyni:

ótörökben tuman /:tuma-n:/, köd
törökben duman, idem
csagatájban tuman, idem
mongolban tuman, idem
finnban /!!!/ tumma /:tuma:/, sötét, homályos
tummata, elsötétedik
ujgúr tumlik, sötét, homályos
tumruk, börtön /!!!/
csagatáj tum és tim, sötét, homályos lakás /!/
magyarban timnuc
timlic
tömlöc = börtön
állítólag szláv: tamnica, idem /sötét hely/.

A fenti összefüggés bizonyítja, hogy ez a szónk nem szláv eredetű, hanem a szlávok vették át az uraltáji nyelvekből...” Minden jel szerint az ujjúrból.

A feltételezett átvétel finnugor indoklásához (aláhúzott rész) nem fűzök semmit, mert alaptól tudománytalan és komolytalan, még enyhe fogalmazással is politikai indíttatású.

„...Mint már utaltunk rá, szláv jövevényszavaink mennyisége messze meghaladja minden más ismert nyelvből átvett szavaink számát. E kétségtelen tény jelentőségét Melich János (Nyelvünk szláv jövevényei. Bp. 1910 [MNYTK 13], 31) óta a szokás kisebbiteni, hogy **noha a szláv hatás nyelvünkre összességében valóban nagy volt, az egyes szláv nyelvek (orosz, bolgár, szerbhorvát, szlovén, szlovák, cseh, lengyel, ukrán stb.) külön-külön azonban nem gyakorolt nagyobb hatást a magyarra, mint bármely más nyelv, amellyel nyelvünk története során érintkezésbe került.** Hasonlóan vélekedett Kniezsa István is: "A magyar nyelv szláv elemei azonban távolról sem jelentenek valami egységes szláv hatást a magyarra. A magyarság sohasem érintkezett az őszlávokkal, csak az egyes szláv népekkel volt kapcsolatban. Ezért tehát voltaképpen nem is szláv, hanem külön tót, orosz, szerb, horvát, bolgár, illetve szlovén hatásokról kellene beszélnünk." Ugyanakkor rögtön hozzáteszi: "Az anyag természete azonban a legtöbbször ezt a széttagolást nem teszi lehetővé. Egyes esetekben meg tudjuk ugyan mondani, hogy bizonyos szó például csak bolgár lehet, mint pl. a mesgye, mostoha, rozsdá, vagy pedig szerb, mint a gatyá, parittyá, kótyvetye és a paprika szavaknál, túlnyomó többségénél azonban igen kevés támpontunk van arra vonatkozólag, vajon a szó északról vagy délről került-e a magyarba? (Kniezsa István, Magyar-szláv nyelvi érintkezések: A magyarság és a szlávok. Szerk. Szekfű Gyula. Bp. 1942, 178). Szinte ugyanez olvasható Bárczi Gézánál (A magyar nyelv életrajza. Bp.1966, 116) is: "... azok a szavak, amelyeket összefoglalóan szlávoknak nevezünk, különféle szláv nyelvek között oszlanak meg. A honfoglaló magyarság elszórt szlovén, szerb-horvát, bulgár és szlovák lakosságra települt rá, vagy településének határain ugyanezekkel a szláv népekkel érintkezett.

Valamennyitől szép számmal vett át szavakat, aminthogy később, amikor hatalmi helyzete és már fejlettebb műveltsége különös tekintélyt adott a Duna medencéjében, valamennyinek adott bőven a saját szókészletéből. Gyakran azonban nemcsak igen nehéz, de lehetetlen eldönteni, hogy egy-egy szlávra valló szó melyik szláv nyelvből származik." Ez a felfogás érvényesül, ha némileg tompítva is, Kiss Jenő legújabb összefoglaló munkájában (A magyar nyelv: A magyarságtudomány kézikönyve. Szerk. Kósa László. Bp. 1993, 111) is: "A szláv jövevényszavak közül a legtöbb a horvátból és a szlovénből származik, kevesebb a bolgárból, a szlovákból és a csehből, valamint az ukránból. A jövevényszavak zöme a XI–XII. században került át a magyarba. Később a magyar is egyre nagyobb szerephez jut mint átadó nyelv."

Nem kétséges, hogy régi szláv jövevényszavaink többsége a honfoglalás körüli időkben került be nyelvünkbe. Kérdéses azonban, hogy a IX–X. század fordulóján beszélhetünk-e már a mai értelemben vett egymástól jól megkülönböztethető, véglegesen elkülönült szláv nyelvekről. Vessünk ezért egy pillantást a szláv nyelvek eredetére és a magyar honfoglalás körüli állapotára. ...." (Zoltán András: A magyar-szláv érintkezések kezdetei és fázisai, Megjelent: Életünk 1996/6–7, 634–648.)

Történetlogikailag is teljesen abszurd fölállítás (Lád akár Julianus barát diskurzusát távolbarekedt magyarokkal...). Hibás irány. Ezért kénytelenek aztán ilyen abszurd gondolatmenetre, hogy összességében nagy hatás, meg mégis kevés, stb, ugyanakkor ellentmond mind a Benkő -féle meglátásnak, mind Zsirainak.

Mi lenne, ha végre azt az irányt néznék meg, hogy mindezen szavakat a szláv vette át a magyar nyelvből, közvetve vagy közvetlenül. Mert bizony ezt a vonalat is meg kell vizsgálni, lépésről lépésre. Csak így oldható föl a sok ellentmondás, így illeszthető a történelmi, etnikai, kulturális szerkezetbe.

Ugyanide:

„...Tekintve a szláv nyelvnek e rendkívül intenzív hatását a magyarok nyelvére, valóban nagyon csudálatos, hogy a magyar történetírás Julián szerzetes apokryph tudósításának még mindig hitelt ad, a ki 1237-ben Nagy-Magyarországban a Volga partján állítólag megtalálta a magyarok pogány testvéreit és magyarul beszélt velök. Hiszen még azt a szót, hogy beszélni, sem érthették volna meg e régi magyarok, mert beszél tiszta szláv kölcsönszó, a mint hogy kezdetleges beszélgetésekben még sok más szláv kölcsönszó is előfordul. Olyan magyar nyelv, a milyent ma ismerünk és a milyen a XIII. évszázadban is volt, Ázsiában soha sem létezett, és ha Julián atya valóban meglátogatta a Volga vidéket és az ottani nomádokkal megértette magát, az csak a török nyelvjárás segítségével volt lehetséges. Ámde az nagyon kétséges, hogy volt-e még akkor Magyarországon olyan ember, a ki egyenesen Árpáddal hazánkba jött és török nyelvét megőrzött embertől származott.....” (Vámbéry Ármin: A magyarság keletkezése és gyarapodása, Franklin-Bp, 1895. 51.p.)

És még:

„...Hadrovics László: A magyar nyelv kelet-középeurópai szellemi rokonsága: Nyelvünk a Duna-tájon. Szerk: Balázs János. Bp., 1989, 24). Az 1. rész tárgyalja a biztosan szláv eredetű szavakat, ezek száma 1252, ebből 484 a köznyelvi, 694 a tájnyelvi és 74 az elavult szavak száma (Kiss Lajos: Kniezsa István. Bp., 1968 [A Magyar Nyelvtudományi Társaság Kiadványai, 123. sz.], 15). A 2. rész csaknem 400 kétes eredetű szót vizsgál; ezek egy részének szláv eredete valószínű ugyan, de kifogástalanul nem bizonyítható. Ugyancsak a 2. részben kapott helyet több mint 400 olyan szó, amelyet korábban valaki — többnyire Franz Miklosich, Munkácsi Bernát és/vagy Simonyi Zsigmond (többnyire Mariánovics Milán álneven) — szláv eredetűnek tartott, de ezt a későbbi kutatás egyértelműen cáfolta (Szjlsz. 18-21). .....

.....Gyakran azonban nemcsak igen nehéz, de lehetetlen eldönteni, hogy egy-egy szlávra valló szó melyik szláv nyelvből származik." Ez a felfogás érvényesül, ha némileg tompítva is, Kiss Jenő legújabb összefoglaló munkájában (A magyar nyelv: A magyarságtudomány kézikönyve. Szerk. Kósa László. Bp. 1993, 111) is: "A szláv jövevényszavak közül a legtöbb a horvátból és a szlovénből származik, kevesebb a bolgárból, a szlovákból és a csehéből, valamint az ukránból. A jövevényszavak zöme a XI–XII. században került át a magyarba. Később [???? Nethem] a magyar is egyre nagyobb szerephez jut mint átadó nyelv."

Nem kétséges, hogy régi szláv jövevényszavaink többsége a honfoglalás körüli időkben került be nyelvünkbe. Kérdéses azonban, hogy a IX–X. század fordulóján beszélhetünk-e már a mai értelemben vett egymástól jól megkülönböztethető, véglegesen elkülönült szláv nyelvekről. Vessünk ezért egy pillantást a szláv nyelvek eredetére és a magyar honfoglalás körüli állapotára.....” (Zoltán András: A magyar-szláv érintkezések kezdetei és fázisai, Megjelent: Életünk 1996/6–7, 634–648.)

Lásd még: X02. Pontot.

Zoltán András (Zoltán András: A magyar-szláv érintkezések kezdetei és fázisai,

Megjelent: Életünk 1996/6–7, 634–648.)

írja:

„.....A jerek kieséséig a szláv nyelv, mint láttuk, csupa nyílt szótagokból állt, a szótagzáró magánhangzót azonban több mássalhangzó is megelőzhette, ami a magyarban különösen szó elején sokáig szokatlan volt, ezért a szó eleji mássalhangzó-torlódásokat a szláv eredetű szavakban — más (latin, német, francia stb.) korai jövevényszavainkhoz hasonlóan — a magyar feloldotta. Ez történhetett hangbetoldással (brazda > barázda, klas > kalász, kračun > karácsony, kral' > király), magánhangzó-előtéttel (stol > asztal, stog > asztag, strěcha > eszterha),.....”

Vagy fordítva. Ugyanis ezen szavaknál a magyarban éppen a **MÁSODIK** szótag a hosszú, így ez tűnik hangsúlyosnak: **ba-RÁZ-da**, **ka-LÁSZ**, **ka-RÁ-csony**, **ki-RÁly**, így egy idegen fül számára torlónak a mássalhangzók. A magánhangzó-előtét pedig a szuper-rövid kiejtése okán szimpla elhagyással tűnt el....(Ahogy a magyar meg a duplán leírt hangzókat rendszerint duplázva/nyomatékkal is ejti az idegen szavakban: communication, better, letter, stb.)

„.....A korai szláv jövevényszavakat is érintette a két egymást követő nyílt szótag esetén a második magánhangzójának a kiesése (malina > málna, palica > pálca, slama > szalama > szalma, srěda > szereda > szerda, sluga > szuluga > szolgál). ....”

Vagy fordítva. Ugyanis ezen szavaknál a magyarban éppen az **ELSŐ** magánhangzó hosszú, az azt követő mássalhangzó kitarított, így nyomatékos a hangsúly: **MÁL-na**, **PÁL-ca**, **SZAL-ma**, **SZER-da**, **SZOL-ga**, (SZU-l(u)-ga).

Mindkét típussal végig kell nézni a szláv eredetű szavakat.

*„...Ugyanaz a nyílt szótagra való törekvés egyes nyelvjárásokban a korábbi ősszláv **bārda** 'szakáll' szót (vö. ném. Bart) **brada**-vá, másutt **broda**-vá, megint másutt **boroda**-vá alakította. Ezek és az ehhez hasonló, közös indítékú változások azonban egyrészt nem egy-egy leendő szláv nyelvre, hanem azok egész csoportjaira terjedtek ki, keresztül-kasul szabdalva a szláv nyelvterületet, másrészt egyes perifériákat (poláb, kasub) nem értek el.....” (Zoltán András: A magyar-szláv érintkezések kezdetei és fázisai, Megjelent: Életünk 1996/6–7, 634–648.)*

„...A magyarok és a szlávok érintkezése még a délorosz steppén kezdődött. Mohamedán források szerint a magyarok a IX. században a közelükben élő szlávoktól élelmiszerekből álló adót szedtek, a szlávok közül foglyokat ejtettek, akiket rabszolgáknak adtak el a bizánciaknak. Gyanítható, hogy néhány régi szláv jövevényszavunk honfoglalás előtti, nagy biztonsággal azonban ez csak néhány szóról állítható (szégye; tanya; terem; lengyel). ....” (Zoltán András: A magyar-szláv érintkezések kezdetei és fázisai, Megjelent: Életünk 1996/6–7, 634–648.)

Ebből például egyáltalán nem következik az élelmiszerek szláv eredete, főleg ha

ADÓként szedték azt. A történelem során minden társadalomban, ahol adót szedtek, az adó ismérveit, annak megnevezéseit az adót beszedő etnikum nyelve adta. A rabszolgakereskedelem pedig nem olyan átütő nyelvi mértékű, hogy belőle jelentős mennyiségű szóátvételt eredeztethessünk. Ha komolyan kellene ez utóbbival számolni, akkor az ennél nagyságrendekkel nagyobb rabszolgakereskedő és rabszolgatartó etnikumok esetén ez miért marginális ?

Továbbá:

„...Az ősszláv nyelv történetének kezdeti korszakában e nyelv viszonylag egységes lehetett, s őrizte az ie. és balti-szláv korszakból örökölt vonásokat. Valószínűleg történetének középső korszakára, időszámításunk kezdetétől a Kr. u. III-IV. századra tehetőek azok a nyelvi újítások, amelyek gyökeresen meg fogják változtatni az ősszláv nyelv hangrendszerét és szótagszerkezetét, s e jórészt fonetikai alapokon nyugvó változásoknak messzemenő morfológiai következményei is lesznek. ...” (Kacziba Ágnes: A szerb nyelv, Bp, 2005.)

Ez éppen a hunok európai megjelenésének időszaka..... Tekintettel arra, hogy a Kelet-európai síkságon – Visztulától a Dnyeperig terjedő területen kb. Kr.e. VII. századtól elkülönülten – élő ősszlávokra jó száz évre – a rajtuk gyorsan Keletről-Nyugatra átvonuló germánok jelzett előcsapatok után – a hun főhatalom telepedett. Az ősszláv nyelv gyakorlatilag az avarok, de főleg a magyarok megjelenésekor számos csoportra szétbomlott. (Emlékezzünk csak az előző oldalakon Zoltán András gondolatára: *„...Kérdéses azonban, hogy a IX-X. század fordulóján beszélhetünk-e már a mai értelemben vett egymástól jól megkülönböztethető, véglegesen elkülönült szláv nyelvekről. ...”*)

„...A szláv nyelvekben, így a szerbben is igen sok olyan szót találunk, amelynek megvan a megfelelője a balti nyelvekben, így a litvánban is. Vö.: A leggyakrabban a következő szavakat szokták példaként hozni: litv. vārna, ősszláv *vorna > sz. vrana 'varjú', litv. nazis, ősszl. *nožb > sz. nož, litv. ēžeras, ősszl. *ezero > sz. jezero 'tó', litv. ranka, ősszl. *ro , ka > sz. ruka 'kéz', litv. vil ~ kas, ősszl. *vīlkā s > sz. vuk 'farkas'. ....” (Kacziba Ágnes: A szerb nyelv, Bp, 2005.)

Mint látható, az ősszláv még nem halmozza a mássalhangzókat.

Elgondolkodtató az ősszláv *vīlkā s = „farkas”, ugyanis levezethető a magyarból (f > v , illetve l > r)..... Sőt: a magyar „FALKÁS” (falkában, csoportban mozgó) szóból éppúgy, mint a „FAROK”-as „FARKAS ÁLLAT” szavából....

Vonatkozóan még: Gósy Mária: Hangtörténeti változások feltételezett okairól , Bp, 2005., 276-283.oldal.

Egy példa:

szakács – Vándorszónak tartják, holott a szó csak a velünk szomszédos népekénél ismert: szb.-hv. sokač; szln. sokač; rom. sokáci = szakács, föltehetően tőlünk került hozzájuk. Minden valószínűség szerint kapcsolatban van a tör. zaika = íz; régi tör. süküš = sült hús, süklünčü = sült pecsenye; sükülümäk = sütni jelentésű szavakkal.

(Sára Péter: *Ősi szavaink nyomában iráni és turáni tájakon*, Püski, 1999.)

„...A dolgok nem csak önmagukban vannak: perspektívájuk is van. Ezért soha ne mondjad egy tüneményről: „ilyen vagy olyan” – csak ezt mondjad: „ebből és ebből a távlatból ilyennek látszik.”...” (Márai Sándor: *Füves könyv*, 1943. /1998./)

(A09.)

Tehát a cáfolhatóságuk különbözteti meg őket a nosztratizmustól. Pl. az az állítás, hogy a magyar és a kelta nyelvek egymással rokonok, könnyen elhárítható: a kelta nyelvek az indoeurópai nyelvek egyik ágát alkotják, a magyar pedig finnugor nyelv. Mindegyik esetben perdöntő súlya van a nyelvtani rendszer genetikai (anyag) rokonságának és az etimológiailag rekonstruálható közös szókincsnek.

(X09.)

Elavult nézet. Már a finnugor kutatáson belül is egyre szerteágazóbb és előretörőbb az az elgondolás, hogy a nyelveket nem lehet kizárólag indoeurópai és urali (stb.) ágakra szétszabdalva ábrázolni, mert a valóság jóval összetettebb és jóval kölcsönhatásosabb volt, (lásd LAYER-effektus), mint azt annak idején a természettudományosan megfogalmazott törzsfajlás --- no persze ! Hogy tudományosan hasson !! -- mintájára létrehozták, nem kis befolyására az akkor egyeduralgó indogermán faji előítéletnek. (Lásd lejjebb Ruhlen térképét) Azt sem szabad figyelmen kívül hagyni, hogy a kelta nyelveknek is van egy olyan rétege, mely jóval nagyobb összevethetőséget mutat a magyar nyelvvel, minthogy ezt csupán véletlennek lehessen nyilvánítani. Csakhogy a finnugrizmus mereven elutasító ezen vizsgálatoktól, mondván nem kompetenciája, meg „fölösleges”, mivel a magyar nyelvről „bebizonyították hovatartozását” (= önbizonyítás, dogma). Összegezve: a nyelvcsaládok léte nem bizonyágon, hanem (főleg érdek) megállapodáson alapul.

(A10.)

Mi érdekli a dilettáns nyelvészt? Mindenekelőtt a szavak eredete.

(X10.)

Csúsztatás és elhallgatás. Mert bizony minden nyelvész – hivatalból is ! - érdekli a szavak eredete, ugyanis a SZÓ az a legkisebb egység a nyelvben, amely képet, fogalmat fejez ki, vagyis jelentéssel bír, mely huzamos ideig (akár több évezreden át) fönntud maradni. Mintha megfeledezne Rédei arról, hogy a finnugor kutatás alapjait is éppen ilyesfajta szóhasonlóság, szavak eredete alapozta meg, és ez ma sincs másképp. Mert mi másról is szólna az ETIMOLÓGIA ? Rédei ne tudná, aki megalkotta az Urali Etimológiai Szótárt ?

(A11.)

Az amatőr nyelvészekedők „tudományos” tevékenységének ez a fő vadászterülete. A nyelv egyéb síkjai (nyelvi struktúra, alaktan, mondatan, a tipológiai és genetikai nyelvi összefüggések vizsgálata) – kevés kivételt nem számítva – látókörükön kívül esik.

(X11.)

Nem mintha a fenti síkok egyenrangúan lennének kezelve a finnugrizmusban ! Az elsőbbség olyan irányú, hogy kizárólag a finnugor preconcepciót erősítsék, így a nyelvi síkok alkalmazása öncélú, tudományosan nem besorolható intenzitással bírnak, nem létezik strukturális –melyik sík miből következik, milyen viszonyuk van egymással stb. -- diszciplinájuk, egzakt alapjuk.

(A12.)

A nyelvészeti módszereket – pl. a szabályos hangmegfelelések elvének alkalmazását – nem ismerik, nem is akarják ismerni, mivel ezek figyelembevétele és alkalmazása gátat szabna fantáziájuk csapongásának.

(X12.)

A szabályos hangmegfelelések elve jó példa arra, hogy egy jobbára két évszázaddal ezelőtt fölállított „TÖRVÉNY” (Grimm és társai) hogyan minősül vissza „TENDENCIA”-vá, ESETI-vé, miközben minden fölállított hipotézis még mindig ama törvényre hivatkozik, ugyanakkor az alábbi három körgrafikon ábrája szerint a szavak U-FU (Urali-FinnUgor) eredete áthelyeződik, jelentős hányada kérdésessé válik. Tudományos szinten értékelve ez tehát szimpla visszaminősítésnek felel meg. Ez egy komoly logikai buktató a finnugorizmus részéről, mely jelzi a következetlenséget, és egy mesterségesen fölépített „rendszer” bomlását, előirányozza a visszatérést a kiindulási ponthoz....

(ANGELA MARCANTONIO (Roma), PIRJO NUMMENAHO (Napoli),
MICHELA SALVAGNI (Roma) THE "UGRIC-TURKIC BATTLE": A CRITICAL REVIEW)

„.....Hary Györgyné statisztikát készített a TESZ első két kötetének 1600-ig dokumentált szavairól, hogy megállapítsa, hogyan oszlanak el eredet szempontjából a magyar nyelv ősi szavai. Azt a következtetést vonja le, hogy „...49,3%-ra tehető megfejtetlen szavaink száma. A szótárszerkesztők által »ősi örökség«-ként emlegetett szókincsünk csak 7,3%-ot tesz ki, a török eredetű szavak pedig 5,5%-ot. E két utóbbi csoportnál a szerkesztők bizonyíthatóan »szépítették« az arányt, ugyanis igen sok olyan szó került az »ősi örökség« csoportba, melyeknek mongol, illetve török párhuzamai nyilvánvalóak...”. Ha tényleg majdnem 50%-át teszi ki az ismeretlen eredetű szavak száma, akkor módszertanilag nem az lenne a helyes eljárás, hogy először fejtsük meg ennek az igen nagyszámú magyar szavaknak eredetét, mielőtt messzemenő véleményeket mondunk néhány százalék alapján a magyar nyelv eredetéről?....” (Dr. Marác László: A kétszer kakszi igazsága, Válasz Rédei Károlynak, Amsterdam, 2004.)

A szabályos hangmegfelelések kapcsán nem ártana minél előbb tisztázni, hogy ezen hangok időben változóak-e, vagy csupán etnikai, nyelvjárási specifikumok, és adott etnikumdominancia révén érvényesülnek, majd esetenként háttérbe szorulnak. Mert ha így van, akkor a hangok saját készlete minden nyelvnél kezdettől rendelkezésre állt, csak éppen a használatba – legtöbb esetben kölcsönbe --- vett írás nem volt kellően

„ráhangolva” az aktuális nyelvre, vagy a megőrző nyelv formálta a maga készlete szerint. Nem csoda tehát, ha egy magánhangzóknak, vagy azok jelölésében szűkölködő nyelv próbálja mondjuk a SUMER magánhangzóit rendszerbe szedni, az alászámozást kénytelen alkalmazni, jelölvén a hangeltérést. U1, U2, U3 stb...

„...Az "F" mássalhangzónak a labiális hangsor szerint a "B" mássalhangzó változataként - feltétlenül létezni kellett a sumir nyelvben, mert a már említett sumir-görög klasszikus kétnyelvű táblákon a "b" hang változataként az "f" jelenik meg pl.: dil-bad írásban, és a "p" mássalhangzót egy British Múzeumbeli sumir-görög táblácska ugyancsak "f"-el adja vissza - illetőleg "ph"-vel, mely a gyakorlat szerint az "f" mássalhangzó görög írása - így: "lipis" -lephes""és a sumir "pa - pha = fő (fej) a magyarban. Tehát ismét a magyar nyelv szűri ki helyesen az ősrégi mássalhangzóállományt. ....El kell fogadnunk tehát a sumir-görög ékíratok alapján az "F" mássalhangzó létezését és ez már maga biztosítja a "v" meglétét; hiszen a B-P-V-F kivezető hangsor szerint az "F"-hez csak a "V" megléte után juthatunk. A "V" hang jelenlétét valószínűsíti még azon tény is, hogy a sémi babilóniak a maguk hangállományában kétségkívül jelenlévő "V" hang visszaadására nem találtak fel külön jelet, hanem főleg a sumir "p" karakterű jeleket használták fel erre a célra, talán azért, mert ez bizonyos körülmények között és változatokban már a sumir írás keretén belül rendelkezett a "V - F" hangármával.....Szintén fenn áll a lehetősége annak, hogy a 23 azonos fonetikájú "DL" sumir hangérték némelyike szintén "gy" fonetikával volt használatban és csak azért van a sumir szószedetekben a D-T-Ty-Gy hangváltozatok minden formája egyszerűen "D" hanggal jelölve, mert azokat az indogermán nyelvek hangzókészlete szerint szerkesztették. A 23 "DU" értékből javaslom a következők átértékelését a "GY" behelyettesítésével: Sumir: DU (L.206.) DU" (L.230.) Magyar: GYI GYül Mondhatjuk tehát, hogy a sumir nyelvben a "gy" mássalhangzó megléte teljesen indokolt, hiszen a családjához tartozó összes rokonhangja meg van a sumirban. Miért hiányozna akkor pontosan a "gy" melynek kiejtése sokkal könnyebb mint a "g" hangé?.....milyen esetben mely hangzót kell használni. Ismételten Jestin zsenialitása látja meg a sumir nyelvben a "ly" hangot, amikor írja: "Un deuxième " existaint aussi indiqué graphiquement dans les cas où el est suivi 'd'une particule ;a'"per l'emploi du signe "á" su lieu de "a": "il-lá" "uh-lá"etc."

A kettőzött "l" tehát "ly"-nek hangzott - teljesen azonos formában, mint a magyar nyelvben megtalálható, ahol is a fentiekhez hasonló szóképzés pl. a "fol-ló" = folyó""gol-ló" = golyó, mely részletekre még vissza fogunk térni az R-L változatok tárgyalásánál. Mindenesetre a magyar nyelv "ly" hangzót tartalmazó szavaiból azt állapíthatjuk meg, hogy ezek a szavak nem okvetlenül szükségelik az "ly" használatát, mert a szó "l" hangzóval is érthető. Teljesen azonos a helyzet a sumirban is. Tehát az "ly" mássalhangzót csak úgy kell teleintennünk, mint a nyelv tökéletesítésében alkalmazott finomulási hangzót, melynek hiánya nincsen az értelem hátrányára. A magánhangzó-hasonulás bizonyos eseteiben azonban az "ly" használata törvényszerűen adódik s talán éppen itt van a keletkezésének az indító oka. ....Az eddig elmondottakból a következőket állapíthatjuk meg:

- 1.) a sumir nyelv használatában eddig megállapított összes magán és mássalhangzók valamint a "valószínűnek és feltételezhetőnek" minősítettek is, meg vannak a magyar nyelvben.
- 2.) a magyar hangtan segítségével visszaállítható az eredeti sumir hangállomány és azok a mássalhangzók is, melyeket eddig - az akkád nyelvből való visszavezetési próbák útján - nem sikerült megtalálni.
- 3.) A magyar nyelv segítségével visszaállított eredeti sumir hangtan lehetővé teszi az eddig különböző ékjelekkel írt - de azonos fonetikájú szavak valóságos hangtani értékeinek a megtalálását és megszűnik az a lehetetlen helyzet, hogy a szótagokat sorszámokkal kell ellátni (pl. du-dug...du23 és gar-gar... gar16, stb.) Ezek a következtetések egyben magyarázatként szolgálnak arra, hogy a sumir magánhangzóilleszkedés és mássalhangzó-hasonulás a magyar nyelvben teljesen azonos formában található meg. Igaz, hogy éppen a magánhangzó-harmónia eseteinél utal Poebel a sumir nyelv ural-altáji rokonságára (egy) és Hommel kifejezetten azt állítja, hogy a hangzó-harmónia tényét a sumirban úgy kell tekinteni, mint a sumir nyelvnek az az ural-altáji nyelvcsaláddal való rokonságának egyik erős bizonyítékát".

Prof. Jestin is hasonló véleményen van, mert a sumir vokál-harmónia rövid ismertetését, mit JAGS. munkája 38. oldalán - az ural-altáji török nyelvből vett hasonlatokkal bővíti. ...." (BADINY-JÓŠ, 1973.)

De vehetném a BASZK nevet is: latinul BASC , spanyol VASCOS, francia BASQUES (saját nyelvükön EUSKALDU), legelsőként VASCONES néven a római forrásokban szerepelnek.

Ugyanide tartozik a „HAVER” és a „HÁZ” levezetése, mely nagyszerűen példázza, hogy a finn nyelv például a kezdő „H”-ből „K”-t csinál.

(ZAICZ, Etimológiai Szótár, 293. oldal)

haver [1862] Jiddis jövevényszó esetleg német közvetítéssel, vö. jiddis *חאַווער. chaw(w)er* 'barát, társ'; vö. még: német argó *chawer, chabber* 'barát, cinkostárs'. A jiddis szó forrása a héber **חַבֵּר** 'barát, társ'. Megtalálható a finnben is, vö. *kaveri* 'haver'. Igei származéka a *haverkodik* [1940].

E fenti héber > jiddis > német / szláv > finn, vagy héber > jiddis > finn vonal (amiben a jiddis ugye erősen ófelnémet nyelvjárási és szláv artikuláció) érzékelhető a „H” > („hc”) > „CH” > „K” hangváltásfolyamat. Ezt a szót vizsgálva azt kell mondani, hogy a magyar őrizte meg eredetibben a kiejtést. Jóllehet a két nyelvbe (magyar, finn) eltérő időben és eltérő közvetítői nyelvközegen át került, a német (már ha rajta keresztül jött a magyarba) erős hehezet mégsem módosította a magyar kiejtést.

ház [1193 tn., 12. század vége] Ősi, finnugor kori szó, vö. osztják *kat*, zürjén *ker-ka* 'ház, lakóház, szoba' (*ker* 'gerenda'), cseremisiz *kuđō* 'cseremisiz nyári kunyhó', finn *kota* '(lapp) sátor', lapp *goatte* 'sátor'. A feltehető finnugor alapalak **kota* 'sátor, kunyhó, ház'. A finnugor alapnyelvi szó óárja vagy korai ősarja jövevény-szó, vö. óind *kuti-* 'kunyhó', újperzsa *kad* 'ház'. Igen ősi vándorszó lehet, vö. török *kota* 'ház', tamil *kuti* 'ház, kunyhó'. A finnugor korban a szó állatbőrökből vagy fakeregből készült sátor vagy földkunyhót jelölhetett. A szó belseji finnugor **t* > magyar *z* szabályos megfelelésre vö. *kéz*, *száz*, *víz*. Jelentésének fejlődésére háttal volt a latin, vö. latin *domus* 'ház, a család lakóhelye: tartózkodási hely; haza, hon; háznép, család, háztartás', valamint a német, vö. német *Haus* 'ház, otthon; háztartás; háznép, család;

Ki kell jelentenünk, nagyfokú tudománytalanság a finnugrizmus részéről azon prekonceptióból kiindulni, hogy a legnagyobb változást a magyar nyelv követte el a közel 3000 év alatt, és mindeközben a vele azonos nyelvcsaládba tartozókat változatlanak állítja be, és kizárólag ezekből kívánja megkonstruálni a vélelmezett alapnyelvet, noha már az 1800-as években egy fél évszázadnyi időeltéréssel kutatók által – éppen ezen változatlanok beállított nyelvek !!-- gyűjtött anyaga köszönő viszonyban nem állott egymással, nem is beszélve arról a tényről, miszerint ezen nyelveknek a magyarhoz képest csak 600 évvel későbbi írott emlékeik fordulnak elő.

„.....“4. Az ún. finnugor alapnyelv rekonstrukciója önkényes. A vogul szögyökökről feltételezik, hogy azok az eredeti uráli/finnugor alapszóincset tükrözik. Emellett azonban nem szólnak nyelvészeti érvek.” (Marác, 1998). ...” (Dr. Marác László: A kétszer kakszi igazsága, Válasz Rédei Károlynak, Amsterdam, 2004.)

(A13.)

A betűk – tehát nem a hangok, formák! – önkényes, olykor játékos hasonlításán, a kitűzött

szóeredzetési célnak megfelelő csereberélgetésen alapuló nyelvészkedésük tulajdonképpen csupán ürügy az őstörténet, mégpedig az elképzelt „dicső múlt” kutatásához.

(X13.)

Rossz érv. Nem ok-okozati összefüggés. No persze, ha nincs más, mindig ezzel kell előhozakodni. Más lapra tartozik --- ámbár az is kutatandó !! --- kinek milyen érdeke is fűződik dicső vagy éppen dicstelen múltat kutatni, de főleg csinálni...(Valamennyi olyan nemzet, amelyik nemzetállamát az utolsó száz-százötven évben hozta létre – politikai akaratból és kényszerből a múltját más népek múltjából, az azokkal megélt közös múltból kellett kiszakítva megteremtenie. Lásd akár a román vagy szlovák hivatalos történelmet és kutatásokat a kommunizmus alatt és most – politikai érdekből mesterséges, kreált folytonosság van) És vajon ki is hibázik akkor, amikor a genetika, a kultúra, a régészet, a hagyományok, ami egy szóval maga az ŐSTÖRTÉNET, teljesen mást bizonyítanak, mint amit a finnugor nyelvészet ?? Vajon mi az ürügy arra, hogy mindmáig a nyelvészet akarja uralni az őstörténetet is ?? Gyanítható-e akkor, hogy a finnugor kutatás valamit nagyon el akar hallgatni, hogy ne derüljön ki , és mindent meg is tesz annak érdekében, hogy más se kutassa ? Még olyan áron is, hogy „eretnek”-nek minősítse, és kiközösítse a saját társaságából akár a önnön nyelvészeit is ? Ami a játékos hasonlítgatást illeti, a finnugrizmus is átesett ezen a betegségen, másrészt mit hasonlít a finnugrizmus 800 év távlatában, amikor a Halotti beszédet citálja bizonyítékként, ha nem betűt ?! Márpedig az csupán egy vágy, hogy a Halotti beszéd írott szövege hűségesen adja vissza az adott kor hangjait, ami ráadásul lehet egy kicsi nyelvjárás, idegenajkúság, írásbizonytalanság, vagy éppen a többség általi (ma elvárt) normatíva...Ezt minimum hangfelvétellel lehetne bizonyítani.

„.....Egyébként a magyar nyelvet legtárgyilagósbban egy 1709-ben megjelent földrajzkönyv, The Complete Geographer harmadik kiadása kezeli, ahol is a névtelen szerző a következőket mondja: „A magyarok nyelve sajátos és minden más nyelvtől különböző: egy példáját le is jegyezzük a kíváncsi olvasónak, hogy töprengjen rajta (for the Curious Reader's Speculation) , ez a Miatyánkból van: 'My Attyank ky vagy az meniegbe megh szentel Tessech az Te neved & c.' . The Complete Geographer , Third edition, Printed for Awunsham and J. Churchill and Timothy Childe, London, 1709, 432. A magyar Miatyánk első sorát Edward Browne nagy sikerű 1673-as útikönyvéből veszik át...” (Gömöri György: Az angolok magyarságképe VIII. Henriktől I. Györgyig, Mikes International, 2003., III/3. Szám.) (John Nethem: A Halotti Beszéd elemzése, Manchester, 2008.)

A dicső múlthoz javasolnám elolvasni indulásképpen Bonfini (1427-1503) esztergomi várról szóló írását: *„Tágas ebédlőt épített a várban s az ebédlő mellett kifelé álló pompás emeletes erkélyfolyosót vörösmárványból. Magában az ebédlőben nemcsak a magyar királyok láthatók történeti sorban, HANEM A SZKITA ŐSÖK IS...”*

„.....Összegezve a fentieket, az U nyelvek családjának valósága még nem lett tudományosan bebizonyítva mindeddig nyelvi alapon, ellentétben az általános állításokkal.

Továbbá, az elmélettel kapcsolatos tények jóslatainak állandóan ellentmondanak más tudományágak eredményei. Ennél a pontnál hangsúlyozni kell, hogy a családfa-minta maga nem tükrözi elégségesen annak az útját, hogy mely nyelvek terjedtek, s fejlődtek, két okból kifolyólag: először, amint említettett, figyelmen

kívül marad a nyelvátadás folyamata, mint például a kölcsönzés, nyelv átvétel, nyelvcsere, nyelvek keveredése, nyelvek halála, stb. Másodszor, a fa minta feltételezi, hogy a nyelvek/népek miután elváltak egymástól nincsenek további kapcsolatban egymással, ami világosan hamis feltételezés. Sőt, sok nyelvész, magamat is beleértve hiszi, hogy ezt a valótlant, ósdi mintát el kell hagyni, vagy legalább is egyéb, a nyelvterjedés és nyelvfejlődés valóságosabb mintáival együtt kellene használni. Továbbá, csupán nyelvészeti kutatáson át nem tudunk visszakövetkeztetni a nyelvek/népek eredetéhez az idők mélyében. Valóban, a helyreállított proto-nyelv egymagában igen keveset tud mondani magáról a feltételezett nyelvcsalád/közösség ősiségéről, akkor, amikor vannak írott emlékek (mint például indo-európai), s majdnem semmit, ha nincsenek régi írott emlékek (mint a U nyelvi részeken). Valóban, a helyreállítások (hangok, szavak, nyelvtan), még a nagyon jók is nem többek, mint 'elvont képletek', melyek segítenek bennünket abban, hogy a nyelvek között megfigyelt hasonlóságokat képviseljék igen rendszeresen. Ezért, miután ez csak nyelvészek alkotta képlet, ezen helyreállításoknak aligha van valami igazi, időbeni (és térbeli) mértéke. Mindezt figyelembe véve azt hiszem, hogy a 'forradalmiak'-nak teljesen igazuk van abban, hogy elvetik, vagy legalább is jelentősen megváltoztatják a megszokott mintát. Különösen igazuk van a több tudományszakkal való megközelítésben, megkísérelve összeilleszteni a nyelvészet, embertan, régészet, örökléstan eredményeit, s ez utolsó három tudományszak megengedi visszafele követni a népek eredetét, bár nem a nyelvekét, egész az idők mélyébe....." (Dr. Angela Marcantonio: Történelmi nyelvészet és a finnek eredete,2004.)

(A14.)

A dilettáns délibáb-látók elméletei nem egyszer gyökeresen ellentmondanak egymásnak.

(X14.)

A minősítő, fokozó jelzőket félretéve (melyek mindig a szerzőjét minősítik. Egy akadémikustól messze nagyobb megfontoltságot és szerénységet várunk el!!) a kijelentés semmitmondó. Minden olyan kutatási irányra rámondható, még a finnugorizmusra is (lásd a tanulmány elején vázolt 3 állapotot !), amely az ismeretanyag gyűjtésének, szintetizálási folyamatának közepén áll. Erkölcstelen és tudománytalan kész és letisztult eredményt elvárni onnan, aminek kutatási aktáit nemrég nyitották újra, és amit éppen azon logikai vonal (finnugrizmus) sürget, amelyik az elmúlt 150 évben gáncsokodott és mindenek fölébe kívánta helyezni magát és önnön tévedhetetlenségét.

(A15.)

A sumér-magyar rokonító nem hártja el a török-magyar, új-zélandi, maori-magyar, nyugat-afrikai bambara-magyar stb. rokonítási kísérleteket és viszont, jóllehet a tudományos vizsgálódásnak, igazságkeresésnek alapszabálya, hogy először meg kell cáfolni a téves nézeteket. Avagy nyelvészkedőink egymást sem veszik komolyan?

(X15.)

Álnok hamisság, csúsztatás és egybemosás. Ha Rédei legalább tüzetesen belenézett volna ezekbe, akkor nem felületes és megalapozatlan benyomásai lennének csupán.

Ha belenézett, és mindazok ellenére ez a véleménye, akkor sajnos elfogultsága nyilvánvaló, és így tudományos hozzáállása is megkérdőjelezhető.

Ugyanakkor csak emlékeztetőül kívánom megjegyezni, hogy ROMAN JAKOBSON 1931-ben már eurázsiai nyelvi szövetségről beszél (tanulmányának újabb kiadását ld. JAKOBSON 1971), amit kiterjeszt a török, mongol, kaukázusi, szláv és finnugor nyelvek bizonyos csoportjaira. (Areális konvergencia). Ezt az elméletet majd JIŘI PILARSKÝ (1991,1993) pontosítja, továbbfejleszti.

„...Amszterdamban szóba került a magyar-sumér nyelvrokonság is. Honti szerint léteznek átfedések e nyelvek között. Ezek azonban a finn nyelv közvetítésével kerültek a magyarba. Csak éppen az a kérdés nincs megválaszolva, hogy hogyan? Honti elismerte, hogy a magyar és a kecsua között 2-10 szó egyezik. Ha ilyen kevés számú egyezés létezik, akkor magyarázatot kell adni arra, hogy ez a kérdés egyáltalán miért vetődött fel. A japán-magyar szóegyezéseket (200 szóegyezés) véletlennek minősítette. Ha a véletlennek olyan nagy szerepe van, mint a japán-magyar esetében, akkor miért nem vonatkoztatja ezt a magyar-finn rokonságra is?...” (Marác László: A finnugor elmélet tarthatatlansága nyelvészeti szempontból, 1998.)

(A16.)

A legkényelmesebb megoldást azok képviselik, akik szerint a legrégebb emberi nyelv a magyar, a világ valamennyi nyelvcsaládja és nyelve belőle származik. Ez esetben nem kell bíbelődni a többi vélemény cáfolgatásával.

(X16.)

Ez nem kényelem kérdése, bárhogya is annak akarja beállítani Rédei. Éppen hogy ekkor lenne a legnagyobb munka a nyelv kutatásban, az összehasonlító nyelvelemzésekben. Tény, hogy a magyar nyelv a ma létező, történelmet író, nemzetközi köztudatban élő népek között minimum az első olyan 5-ben benne van, mely a legősibbeknek tekintendő, és máig használatos önálló köznyelv. E fönmaradás oka (se analógiákkal, se azok anélkül) pedig nincs kellően tisztázva, mert mindaz, amit a finnugorizmus ma erről feltételez, az a történelmi logikának ellentmondó, történelmi példával nem igazolható doktrínér. A történelmi tanúságok szerint a legtöbb ősi nyelv kihalásának az eltérő nyelvtopológia, általa egy más alapokon nyugvó szókinccstársadalom erőszakos megtelepedése az oka, amely az etnikai dominancia lassabb-gyorsabb terjedésével a régi / ősi nyelvet egyre kisebb szigetnyelvvé kényszeríti....

BADINY-JÓS előadása az 1973-as Orientalista Világkongresszuson:
(részlet.)

„.....Amikor a...Cs hangzó azonosítással foglalkoztam az előbbi bekezdésben és a SL/CSL szónak különböző magánhangzókkal CSAL-CSEL-CSIL értéket adtam a magyar nyelvben meglévő változatok szerint tulajdonképpen Fossey azon véleménye szerint jártam el, hogy nem szabad összetéveszteni a beszélt és az írott nyelvet, hiszen pl. az arab nyelv csak három magánhangzót ír és a kiejtésben mégis megkülönbözteti az "és az" hangzókat is. Vagy a törökök a semitáktól átvett tökéletlen írással több magánhangzót adnak vissza mint a semiták és pl. a török "Idoum' és "uldum' írása teljesen azonos. Az írás tehát nem tükrözi vissza pontosan a kiejtés minden esetét. A bizonyítékokat a Pinches által kiadott sumir-görög táblácskák szolgáltatják, ahol a sumir

"um, pur, ba
"om, bor, pha

így íródott a görögök által és így a görögök a saját kiejtésükben megkülönböztették azt, amit az akkád írásmód a sumirból összezavart, tehát az u magánhangzót az o-tól és a ph-t az f-től.

(3) Az "F" mássalhangzónak a labiális hangsor szerint a "B" mássalhangzó változataként - feltétlenül létezni kellett a sumir nyelvben, mert a már említett sumir-görög klasszikus kétnyelvű táblákon a "b" hang változataként az "f" jelenik meg pl.: dil-bad írásban, és a "p" mássalhangzót egy British Múzeumbeli sumir-görög táblácska ugyancsak "f"-el adja vissza - illetőleg "ph"-vel, mely a gyakorlat szerint az "f" mássalhangzó görög írása - így: "lipis" -lephes""és a sumir "pa - pha = fő (fej) a magyarban. Tehát ismét a magyar nyelv szűri ki helyesen az ősrégi mássalhangzóállományt.

A görög-sumir ékiratok fontosságát és a belőlük származó eredményt a valódi sumir hangzóállomány megállapítására Sayce jellemzi a legjobban, amikor azt mondja: "a Pinches által kiadott táblák mutatják, hogy a Kr. előtti első század kezdetekor még éltek olyan mesterek, akik egyaránt jártasak voltak az ékiratok és a görög nyelv ismeretében tehát hogy Berosos és társai az ékiratok fordítását híven végezheték és e táblák hangtani adatai világosságot vetnek egyúttal a Babilon földjén az időben divatos babiloni és görög kiejtésre is."

El kell fogadnunk tehát a sumir-görög ékiratok alapján az "F" mássalhangzó létezését és ez már maga biztosítja a "v" meglétét; hiszen a B-P-V-F kivezető hangsor szerint az "F"-hez csak a "V" megléte után juthatunk. A "V" hang jelenlétét valószínűsíti még azon tény is, hogy a sémi babilóniak a maguk hangállományában kétségkívül jelenlévő "V" hang visszaadására nem találtak fel külön jelet, hanem főleg a sumir "p" karakterű jeleket használták fel erre a célra, talán azért, mert ez bizonyos körülmények között és változatokban már a sumir írás keretén belül rendelkezett a "V - F" hangárnyalattal. A sumir BuLuG2.. _ (holzspalten) DSL.

11/39 és Labat 11. sz. szava fennmaradt a FaRaG magyar szóban - azonos értelemmel és szabályos változatban utalva a sumi...F lehetőségre. Ugyanis a blg/frg szóvázban csak a "g" állandó és biztos, mint zöngés-torokhang (gutural velar sonor). A két linguoliquid-tremulans hang, az - "R-L" - szabályosan váltja egymást - az ősi mah-gar nyelvben is és a mai magyarban is azonos formában. A B-F egyszerű ajakhang (labial) változat a fentiek értelmében a valóságos sumir hanghelyzetet mutatja. Az "R-L" helyettesítik egymást sok sumir szóban - mindig a szó végén lévő- helyzetében, mint azt az azonos értelmű sumir szavakban...."

És hogy legyen a magyartól független vélemény is:

„...Régészeti szempontból egy nagyon érdekes kép alakult ki az utóbbi ötven évben. Dr. Gimbutas Maria őseurópa népszerűségét Kr. e. 7000-3500 teszi, amelyet a The Time világtörténelmi atlasz, amely 1978-ban került nyomdába, a vonaldíszes, tölcséres szájú kerámiák elterjedése alapján, mint egész Európát, Kiszíát és Észak-Afrikát benépesítő kultúraként mutat be. Európa lakosságának Andrey R. 1976-ban kiadott kötetében „ős-magyar” nevet ad és Baldwin angol tudós így ír: „Azok, akik ezt a témakört gondosan tanulmányozták, általában megegyeznek abban, hogy az a fajta, amelyet ma Európában a MAGYAROK és a FINNEK képviselnek, az őskorban majdnem az egész európai kontinenst benépesítette.....” (Barabási László, Kik a székelyek? , Csíkszereda, 2000.)

„...A nyelvjárási hálózatok valójában törzsi nyelvközösségek hálózata, melyek kölcsönösen érthetőek a közvetlen szomszédságban, de a távolság függvényében sokkal eltérőbbek. A tipikusan 500 fős vadász-törzsek 0,1 fő/km² népsűrűséggel átlagosan 5000 km²-es, 80 km átmérőjű területet foglalnának el. 400 km távolságot figyelembe véve elvileg öt törzsi határt keresztenek és így az öt nyelvjárás egymást erősítő hatása egy kiforrott nyelvjárás hálózatban kialakuló, eltérő nyelv. 800 km-en és tíz távoli nyelvjárásnál a közvetlen összehasonlításból az észrevehető rokonság nem nyilvánvaló, hacsak a közbeeső egyezéseket figyelembe nem vesszük.

Ez a leírás olyan ősi és szilárd nyelvjárás hálózatokra érvényes, mint pl. az ausztráliai bennszülött

nyelvek esetében. Az ilyen hálózat - mint egység - idővel fokozatosan változni fog és ezen belül minden része megőrzi az összes többivel szembeni különbségét. Új nyelvjárási hálózat akkor fejlődik ki, amikor egy nyelv hatalmas új területen terjed el. A törzsi nyelvjárások közötti különbség először kicsi, de évezredek múltán a fent említett ellentét szintjére nő. Feltételezném, hogy 10000 éve egész Európa és a Közel-Kelet egyetlen nyelvjárási hálózatot alkotott. Ez összefüggött a lakott világ fennmaradó részének legtöbb nyelvével...”

„.....Miután az újkőkori gazdálkodás természetes határáig minden lehetséges irányban elterjedt, Európa nyelvi térképe hosszantartó, szilárd állapotba került. A dél-keleti szöglet esetében a stabilitás ideje Kr. e. 6500-ra nyúlik vissza. Európa legnagyobb részében ezt a stabilitást Kr. e. 4000 körül érték el, míg Írországban és Skandináviában néhány jelentéktelen népmozgás a következő évezreden keresztül is folytatódott. ....

Ettől a benépesedési időtől egészen Kr. e. 500-ig semmi lényeges tényező nem jelentkezik, ami változásokat okozhatna Európa nyelvi földrajzában. A kontinens legnagyobb részén a stabilitásnak ez az első szakasza 4000 évig tartott, de néhány részen ez több, mint 6000 év volt, tehát sokkal több, mint az azóta eltelt egész időtartam. A fennmaradó nyelvi mozgások és elkülönülések többnyire egy 2000 éves szakaszban, Kr. e. 500 és Kr. u. 1500 között jelentkeztek. Négy fontos egymásba folyó eseményből álltak, amit csak némi önkényességgel lehet külön-külön térképezni. A viszonylagos stabilitásnak másik szakasza az európai történelem legutolsó 500 éve.....Az első stabilitás alatti Európa-térkép számos nagyon eltérő nyelvet mutat, melyek nagyrészt körülveszik az indoeurópai betolakodók folytonos nyelvjárási hálózatát. A dél-nyugati szögletben a feltehetően afro-ázsiai nyelvűek foglalták el Ibériát, mely nyelvcsalád Észak-Afrikán keresztül visszahúzódik eredeti közel-keleti területére. Egy kisebb észak-nyugati sarokban található Skócia pikta nyelve, ami végülis az égei mezolitikus csónakos néptől származhat.

Északra a szélesen elterjedt uráli nyelvcsalád részét találjuk, mely folytatódik Finnország, Észtország, Lettország és Nagy-Oroszország legnagyobb részén át ugyanúgy, mint körülkerített kiindulási helyén, a magyar Alföldön. Az altájaiak kiterjedtek Kelet-Romániából, Ukrajnán át Közép-Ázsiába. A kaukázusi (nyelv) Északkelet-Anatóliát és a Kaukázus-hegység térségét foglalja el. Kétségtelenül sok helyen jelentkeztek rövidéletű mezolitikus maradványok, melyeknek Európában a skandináv marhapásztorok a legnyilvánvalóbb és egyedüli példái. Kis-Ázsiában a hattik a jelentős túlélők. Mások olyan helyeken tartottak ki bizonyos ideig, mint a Pó-völgye és Németalföld, de ezeknek nincs alapvető jelentőségük és végül el is tűntek. Az égei-tengeri pásztorok hátrahagyták telepeiket a Földközi-tenger és az Atlanti-óceán partvidékének nagy részén, de ezek is gyorsan felszívódtak, amikor a belső területekről minden térségbe megérkezett a teljes újkőkori gazdálkodás...” (Grover S. Krantz: Az európai nyelvek földrajzi kialakulása, Ősi Örökségünk Alapítvány Budapest, 2000. Origin: Geographical Development of European Languages Peter Lang Publishing Inc. New York 1988)

„.....Krantz professzor időközben bizonyos korrekciókat hajtott végre könyvében, amit beleegyezésével, sőt az ő javaslatára függelék formájában közlünk a könyv végén. Igaz, hogy jelölte azokat az oldalakat, ahol a javításokat eszközölte, de maga is belátta, hogy ezeket így utólag nagyon nehéz beilleszteni az eredeti szövegbe. Így a sorszámmal ellátott változtatásokat szögletes zárójeles számmal jelöltem a szöveg megfelelő helyein. E korrekció - amiről jelenleg nem tudjuk, milyen sugallatra hajtotta végre - bizonyos visszalépést jelent elméletének a *magyar* nyelvre vonatkozó részében. A korábbiakkal szembe - mely szerint a magyar a legrégebb helyben maradó, mezolitikus nyelv Európában - most azt javasolja, hogy a magyar nyelv 10000 évvel ezelőtt Nyugat-Afganisztánból jött be a Kárpát-medencébe, és noha még így is a legrégebb nyelv, de nem mezolitikus. ....” (Grover S. Krantz: Az európai nyelvek földrajzi kialakulása, Ősi Örökségünk Alapítvány Budapest, 2000. Origin: Geographical Development of European Languages Peter Lang Publishing Inc. New York 1988)

„.....Itt és más térképeken is látható, hogy milyen közel kerül az alduai síkság a *magyar* Alföldhöz. Nagyon valószínű, hogy az eredeti juhpásztorok ezt a területet is elérték. Ha pedig így van, akkor Magyarországon már 10000 éve beszélték a proto-altáji nyelvet. Ez módosítja azt az elképzelést, hogy a magyar nyelv Európa legutolsó mezoolitikus nyelve, ehelyett azt a behatoló *altáji* nyelvűekkel hozza kapcsolatba. Ezek a pásztorok a beköltöző indoeurópaiaktól hamar átvehették a szarvasmarhát (ha nem helyben háziasították!) és az eurázsiai füves pusztákról a lovat. Továbbra is érvényes a földművesek előrehaladására, Pannónia körbevételeire és a pásztorok észak-keleti terjeszkedésére (finnugorok) adott séma.

A juhpásztorok lehettek az első nem-gyűjtögetők, akik elérték a Tigris és az Eufrátesz folyók síkságát. Amikor végül a szemita nyelvű újkőkori földművesek megérkeztek, a pásztorok mozgékonyaságukkal és fegyvereik segítségével uralhatták az összetett társadalmat (a Közel-Keleten ellenkező etnikai időzítés esete állt fenn). Idővel, valamint elegendő terméssel és néppel a mezopotámiaiak felépítették az első civilizációt az *altáji* vezetők kisebbségével és a szemita dolgozók és parasztek többségével. Végül a többség vette át a hatalmat.

Így nyernek értelmet azok a nyelvészeti tanulmányok, melyek az újkori magyart rokonságba hozzák az ősi Mezopotámia sumírjával. A *magyar* Alföldön lenne a legkisebb és legelszigeteltebb proto-urál-altáji nyelv, ami afganisztáni eredete óta a legkevesebbet változhatott. A sumírt 5000 éve agyagtáblákra írták a kiindulási helytől és időtől számított félúton. Nem lenne szabad meglepődni azon, hogy a magyar és a sumír nagyon hasonlóak. Néhány lelkes kutató állításával ellentétben - hogy korai *vándorlás* történt volna Magyarország és Mezopotámia között (egyik, vagy mindkét irányban) - nyelvészeti hasonlóságuk egyedül abban áll, hogy mindkettő többet őrzött meg a közös ősi nyelvből, mint e nyelvi törzs bármely másik tagja....”(Grover S. Krantz: Az európai nyelvek földrajzi kialakulása, Ősi Örökségünk Alapítvány Budapest, 2000. Origin: Geographical Development of European Languages Peter Lang Publishing Inc. New York 1988)

(A17.)

A többnyire egymásnak homlokegyenest ellentmondó nézetek ellenére a dilettáns nyelvészeti elképzeléseknek vannak jellemző közös vonásaik, amelyek a szerzők alapmagatartását is közel hozzák egymáshoz.

(X17.)

Semmi új nincs a nap alatt. Egyébként teljesen érthetetlen, mert most ez hiba-e, vagy erény ?? Ugyanis (megint csak a jelzők mellőzésével) egy tudományos, megfontolt szintézis ismérve éppen az, hogy egyre sűrűsödnek a közös vonások, és ez alól a finnugorizmus sem kivétel. Így aztán logikus következtetés, hogy az alapmagatartás is közelít egymáshoz.....

(A18.)

Melyek a főbb tulajdonságok?

- 1) Az egyes tudományos diszciplínák – elsősorban a nyelvészet – alapfogalmait, tételeit teljesen figyelmen kívül hagyják.

(X18.)

Általánosítás, ezért csúsztatás. Attól, hogy egyazon ismérvre vonatkozó

megnevezés SZÓTŐ vagy éppen GYÖK, nem mérvadó az ok-okozati logikai vonalvezetésben. Arról nem is beszélve, hogy az indoeurópai kutatás használja a GYÖK terminológiai szót. (Kristó László: Az indoeurópai alapnyelv korai szótagszerkezetének vázlatja, ELTE, Angol Nyelvészet Tanszék, LINGDOK 3. NYELVÉSZ-DOKTORANDUSZOK DOLGOZATAI, 111-127.). Egyébiránt van már számos olyan e fajta nyelvészeti iskolát végzett kutató, (Wiik, Marác, Marcantonio, Alinei, Czegléd, részben Pusztay stb..) akik az alapfogalmak között is látnak problémákat, mert ha a módszer vagy a fölosztás hibás, akkor váltani kell. Annakidején Szentkatolnai Bálint Gábor is jóval ésszerűbb, pontosabb nevet adott a ma „IGEKÖTŐ”-ként számon tartott alkotórészeknek, amikor azokat „IGEIRÁNYÍTÓ”-ként definiálta. Röviden utalni kívánok arra, hogy miért érdekesebb a GYÖK használata a SZÓTŐ helyett. A SZÓTŐ nem elégséges fogalom: ugyanis azt sugalmazza, nem rendelkezik önálló értelemmel, mert „csonkított”, kevesebb értékű / tartalmú a szónál. Pedig nem így van. A SZÓTŐ elvonatkoztat a belőle képezhető szavaktól, ezáltal a vizsgáló egy darabokra tört tükröt tart a kezében. Ezzel szemben a GYÖK fogalma olyan szerves, --- és ami a legfontosabb ! --- egyazon gondolati képsorokra bokrosítható, önálló, egy tagú alap SZAVAK halmaza (mondhatjuk kaleidoszkóp, esetleg fraktál), melyekben térben és időben fejlődik ki a toldalékok végelethetetlen sora, amik használatával a GYÖK általános ősi képisége egyértelműsödik, egyediesedik, pontosodik és árnyalatosodik, miközben terebélyesedik, akár a fa koronája. Nyelvészeti oldalról fogalmazva: a GYÖK egy primer szó, ami „abszolút tő”. (Ez a sumér és akár a kínai oldaláról nézve jóval egyértelműbb.) (Analógiája: az „atom” fogalma, amelynek görög jelentése ugye a tovább nem osztható kicsiség; vele szembe állítva és helyette használandó (de kivesző) magyar „parány” szó. Mára már egyértelmű, hogy a valósághoz jóval közelebbi a „parány” fogalomköre, azáltal hogy a fizika bizonyította: az atom tovább bontható részekre, és azok még további részekre, mígnem az összes összetevő bele nem vész az energia kódéba.....)

„...Karácsony a következőkben veti össze a kétfajta észjárást: szerinte a magyar 1) *mellérendel*, 2) *szemléltet*, 3) *a fogalmat nem önmagában, hanem mindig más fogalomhoz való kölcsönös viszonyában tekinti*. Ezzel szemben az indogermán 1) *alárendel*, 2) *elvonatkoztat*, 3) *a fogalmat pedig önmagában tekinti, illetve egy fölöttes fogalomnak való alárendeltségében határozza meg.....Az akadémikus nyelvészet tanításaival szöges ellentétben nyelv és világkép szorosan összekapcsolódik, egymást feltételezik.* „
(Végvári József: „A magyar mondat védelmében”)

(A19.)

- 2) A következtetéseket nem módszeresen gyűjtött és kritikailag megvizsgált anyagból vonják le. Mindent kritikátlanul átvesznek és beépítenek elméletükbe, ami elképzelésüket erősíteni látszik; ami nem illik bele vízióikba, azt félrelökik

(X19.)

Ha Rédei a módszeres gyűjtésen azt érti, hogy „szelektíven” olyan anyagból

gyűjt, mint ahogy a finnugorizmus teszi: csakis a finnugor nyelveknek tartott nyelvekből, akkor ezt a módszert alapvetően hibásnak kell tekinteni, és nincs olyan logikai érv, amely ezt alátámasztaná, hiszen ez a Marcantonio által szakmai kritika alá vontan jelzett körérvelés maga.

„Hunfalvy Pál az 1851-ben az Akadémia Értesítőben kiadott dolgozatában amellet érvel, hogy magyar szógyököket nem lehet szóelemzéssel felderíteni. (Tette mindezt akkor, amikor már javában folytak a kutatások az óriási szókincset felölelő szótár készítésére, a magyar nyelv belső összefüggés-rendszerének feltérképezésére. Ez a CzFo-szótár ma is párját ritkítja, és pótolhatatlan kulturális kincsünk.) Magyar szóelemzést csak a rokonnyelvek segítségével lehet elvégezni. Sehoh nem olvassuk azonban, hogy hogyan lehet a rokonnyelveket meghatározni. Jobb híján feltételezhetjük, hogy csak szópárhuzamok alapján gondolja. Ha igen, akkor ez a körérvelés klasszikus példája. Ugyhogy egy bizonyos lexikai elem a magyarban csakis akkor szógyök, ha az a rokonnyelvben előfordul. Rokonnyelveket pedig csak úgy tudunk megállapítani, hogy ha közös szógyökükkel rendelkeznek. A modern nyelvészet elveti Hunfalvy e szóelemzési módszerét, mert a lexikai elemek belső rekonstrukcióját tartja döntőnek. A magyar nyelv rendszeréből következik az, hogy valamely elem szógyöknek minősül-e vagy sem. Emiatt a Hunfalvy-paradigmát logikai, azaz tudományos alapon a modern nyelvészet elutasítja. Mivel ez a paradigma (módszer) képezi a finugrisztika alapparadigmáját, emiatt az egész paradigma tévúton jár. A TESZ-nek is ez az alapprogramja. A Hunfalvy-program olyan bizzar következtetésekkel jár, hogy a magyarban lehetnek szógyökök csak és csakis akkor, ha azok a rokonnyelvekben is előfordulnak. Ezeket ekkor finnugor eredetűnek nevezi. Ami nem fordul elő más finnugor nyelvekben, azt csak jövevényszóként kezeli....” (Marác László: A finnugor elmélet tarthatatlansága nyelvészeti szempontból, 1998.)

Egy tettenérés a finnugor „tudományosságra”:

TESZ 1070. oldal:

vajda 950 k.: ? „Λεβεδία ἄπὸ τῆς τοῦ πρώτου βοεβόδου αὐτῶν ἐπωνυμίας. ὅτις βοεβόδας τὸ μὲν τῆς κλήσεως ὄνομα Λεβεδίας προστιγορεύετο” [nem dönthető el], hogy magyar szórvány-e vagy bizánci görög szó]

Zaicz Etimológiai Szótára: 894. oldal: VAJDA:

„....Jövevényszó egy szláv nyelvből, esetleg az oroszból. vö. orosz régi nyelvi „vojevoda” = „hadsergparancsnok”, vö. még óegyházi szláv „vojevoda” ugyanaz, =”parancsnok, tartományi főnök”, horvát-szerb „vojvoda” =”főparancsnok, herceg”, lengyel „wojewoda” =”hadvezér, tartományi főnök”. A szláv szavak összetétele „*voje” =”had”

és „*vod-” =”vezet”. Az óorosz mellett szól, hogy a szó már a honfoglalás előtt átkerülhetett a magyarba. A magyar szó eredeti alakja négy szótagú lehetett, a „vajda” forma kialakulásában a második nyílt szótagi magánhangzó szabályos kiesésének kétszeres érvényesülése játszott szerepet....”

A vajda szó eredetének újabb vizsgálata:

„...A szó etimológiájával, valamint a méltóság eredetével kapcsolatban történészeink az elmúlt évtizedben nem folytattak kutatást, nem is jelent ezzel kapcsolatban átfogó, tudományos igényű publikáció. Új eredmények híján, máig elfogadott az a nézet, mely szerint a vajda méltóság a szláv vojvoda szóból ered, amely hadvezért jelent. A tudományos publikációk alapján végigkövethetjük, miért tartják tudósaink a vajdát szláv eredetűnek. 1862-ben Joseph Budenz egy recenziót írt Franz Miklosich tanulmányáról, aki a szláv és a magyar nyelvben meglévő közös szavakat sorolta fel.

Ebben a listában szerepel a vajda, melyhez Budenz csak annyi magyarázatot fűzött, hogy a vajda az újszláv Vojvodinához hasonló.

Miklosich azonban Budenznél jóval árnyaltabban fogalmazott. Az eredeti cikkben ezt találjuk: „A vojevoda, a „boebod” a bizánciaknál a magyar vajdával összefüggésben áll a vojvoda előtt. Bartal I. 237. szerint herceg, vajvoda, vajda a prorex Oláhországban, és Moldvában és Erdélyben. Molnár szerint a román voevod, vojvod, vodi az albán vojvode a „boebod”-ból eredhet.” **Bár maga Budenz csupán közreadta, nem elemezte a két nyelvben meglévő szavak eredetének körülményeit, de a későbbi nyelvészek már tudományos bizonyítéknak vélték a szövegyezést, és úgy hivatkoztak arra, mintha Budenz a vajda szó etimológiáját tisztázta volna.**

Az 1870-es években kiadott Czuczor-Fogarasi szótár első kötete is elfogadta azt a nézetet, mely szerint a szó szláv eredetű, azonban hozzáfűzte, hogy a szó alapja a „boj” szógyök, amely harcot, háborút jelent. Ezt a két nyelvész a magyar baj szóval hozta összefüggésbe. A fenti könyvismertetőből így vált a nyelvészek számára tudományos eredmény, melyet a későbbiekben a magyar nyelvészek, köztük Melich János is, kritika nélkül átvettek, és meg sem próbáltak más megoldást keresni a szó valódi

eredetére, hanem görcsösen ragaszkodtak ahhoz, hogy a vajda a szláv vojvoda szóból ered. Melich János néhány kis közleményben ugyan írt a vajdáról, de miután a szláv nyelvből nem tudta megmagyarázni a szó etimológiáját, ezért arra a következtetésre jutott, hogy a magyarba kerülő szláv szó az ófelnémet heri-zogo szó tükörfordítása lehet. Melich később megjegyezte azt, hogy az ómagyar vojvoda alak részint vojvodává, részint vojvodává fejlődött. A nyelvész szerint a vojvoda „egyszerejtéssel” alakult át vajdává. A későbbi „A magyar szavak szláv nyelvben” c. könyvében már nem említi a vajdát.

Janits Iván történész a vajda szó eredetét vizsgálva szintén annak szláv eredetét emelte ki. A szerző a következőket írja róla: „A vajda szó szláv alapszava a voje-voda, s ebből fejlődött ki a magyaros alak, a vajda. Jelentése: hadvezér. Nagyobb probléma, hogy melyik szláv néptől vették át őseink, mert jelenleg ez a szó megvan minden szláv nyelvben és dialektusban, sőt az óegyházi szlávban is megtaláljuk”.

A szerző azonban tételének igazolására a tudományban meg nem engedhető eszközt vett igénybe. Lábjegyzetben egy ószláv forrásra hivatkozik, azonban ha megnézzük a hivatkozást, azt tapasztalhatjuk, hogy az nem ószláv szöveg, hanem Bíborbanszületett Konstantin görög nyelvű műve. A szerző tehát tételeinek bizonyítására a tények durva elferdítésével akart érvényt szerezni, ráadásul nem tudta bebizonyítani a szó szláv eredetét, mivel nem talált arra alkalmas ószláv forrást. Hóman Bálint Magyar történet c. művében elfogadta ezen álláspontokat, és a nyelvészeti véleményt a következőképpen foglalta össze: „A törzs élén a törzsfő, régi magyar nevén a hadnagy (szlávosan vojevoda, vajda) állt, aki vagy a többi nemzetséget leigázó, hatalmasabb nemzetség feje, vagy a nemzetségfők által maguk közül a szövetségkor megválasztott vezér”. .....A nyelvészeti eredményeket az 1970-es években a Történeti Etimológiai Szótár összegezte, amely szintén kritika nélkül átvette a vajda szóról

alkotott elképzeléseket, és a szó közvetlen forrásának esetlegesen egy óoroszlakot véltek, bár magát a feltételezett alakot nem jelölték meg. Nem is lehet megtalálni a vajda szót az óoroszl nyelvben, hiszen a szó nem található meg az óoszláv nyelvben. Maga a méltóságnév pedig ismeretlen az orosz történelemben, legalább is a korszakkal foglalkozó monográfiák, de az etimológiai szótár adatai sem említenek a vajdához hasonló méltóságot. A korai orosz méltóságnevek között azonban a vajda, vagy vojvoda nem szerepel, akkor leginkább az orosz bojár méltóság neve ismert, amely viszont nem tisztán orosz, hanem nagy valószínűséggel bolgár eredetű méltóságnév.....". (OBRUSÁNSZKY, Borbála : Vajda és bojla , Mikes International, Hága, 2008. VIII.évf.4. Szám 54-62.old.)

Történelmi léptékű munka lenne a teljes TESZ-t ebbéli vonatkozásban végigelemezni. De sajnos meg kell tenni. Több hasznosítható dolog van benne, mint sem hogy szemétdombra kerüljön.

(A20.)

- .3) Feltevéseket, megalapozatlan véleményeket tényekként közölnek, s ezekre még merészebb elméleteket építenek.

(X20.)

Egyszerű terelés. Külön tanulmányok foglalkoznak azzal, hogy a finnugrizmus „tudománya” által alkalmazott fenti állítást – melyet itt most Rédei úgy állít be, mintha ő nem alkalmazna ilyet -- folyamatosan bemutassák, és jelezzék a finnugrizmus ebbéli hiányosságát, hibás logikai levezetéseit. Nincs szándékomban most tömegével hozni azokat a bizonyítékokat, amelyekben a forrás majdnem minden mondata „esetleg”, „talán”, „-hat/het” , „feltehetően” szavakkal tűzdelt, de a belőlük szótt és rájuk hivatkozó tanulmányok már egyértelműségről beszélnek, mondataik kijelentővé válnak. Aztán a következő szinten már természetszerű folyamattá válik az iménti tanulmányok megerősített / bizonyított tényként való állítása, nemegyszer magának a „bizonyított” szónak egyértelmű leírásával, forrásként történő hivatkozással. Kategorikusan kijelenthető: ez maga az áltudomány. Talán abban reménykedően teszik ezt a finnugristák, hogy amit sokszor ismételnék és idéznek, az a hipotézis idővel ténnyé érlelődik, ennek ellenkezőjeként pedig: amit meg agyonhallgatnak vagy rendre kitérnek az egyértelmű válaszadás elől, netán tudománytalannak kikiáltva, azok idővel kikopnak, és nem fognak emlékezni rá..... De lásd az ezt megelőző, X19. Pontot, illetve Marcantonio ábra kimutatását az X12. Pontban.

Ide kívánczik az a megállapítás, hogy a „történész társadalom” is gyakorlatilag a finnugor nyelvészeti által vezérelt. A rájuk osztott szerep a nyelvi hipotézisek „tárgyi” bizonyítékainak gyűjtése, főként úgy, hogy a nekik nem tetsző dolgokat elhallgatják, de inkább meg sem kutatják. Még szerencse, hogy kezd erősödni, felnőni egy a tudományt tényleg elhivatottságként kezelő, de kellő alázattal megközelítő, a közel- és távol-keletet ambícióval kutató szakmai gárda, akiket már egyáltalán nem lehet olyan simán lesöpörni, és főleg dilettánsként kezelni, akik jószerivel fittyet hánynak a tekintély- és hűbérelvű „tudományhierarchiára”. Ezek közül az egyik Obrusánszky Borbála:

„...A magyar történészek kevésbé kutatják a magyarság korai, törzsszövetségi korszakára visszavezethető társadalmiszerveződési hagyományokat, ezért egy-egy tárgy, vagy szokás vizsgálatánál elsődlegesen külsődleges, általában nyugati, esetleg bizánci hatást feltételeznek.....Ez történt ez a billog esetében is. A formai hasonlóságokon kívül nincs más egyezés a nyugati pecsétnyomók, és a bizánci ólombullák, függőpecsétek és a billog

között. Sem Nyugat-Európában, sem Bizáncban nem használták ezeket a tárgyakat bírósági idézésre, tehát nem igazolt, hogy a billogos onnan eredt volna.....a billog eredetét azonban jóval keletebben kell keresnünk, a magyarsággal több évszázadon keresztül szoros kapcsolatban álló lovas nomád civilizáció körében. Ott ugyanis létezett egy olyan tárgy, amely mind formában, mind funkcióban megegyezik a billoggal. Ennek török neve a fent már említett belge, vagy általánosan ismert kínai nevén paizi, amely fontos szerepet töltött be a törzsek közötti kapcsolattartásban és a diplomáciában. ..A korai belső-ázsiai nomád államokban már az ókorban, a xiongnu-k, vagy ázsiai hunok idején is fejlett követküldési és hírközlő rendszert figyelhetünk meg. ....A xiongnu korból kínai források tudósítottak északi szomszédjuk követküldési szokásairól. Laosan hun uralkodóról megörökítették azt, hogy követek egy írással ellátott 1,2 könyök nagyságú táblát vittek magukkal. A tábla felmutatásával a követek váltott hátsához és élelemhez jutottak. ....A kínai krónikák beszámolnak arról, hogy azok a közép-ázsiai népek, akik a xiongnu birodalom fennhatósága alá tartoztak, paizi-val ellátott követeket indítottak útnak. ..Az ujkrok által 800. körül készített sine-uszui rovásfeliratban szintén szerepel a belge szó, jel értelemben...Az ujkrok által 800. körül készített sine-uszui rovásfeliratban szintén szerepel a belge szó, jel értelemben..Theophanesz krónikája a VIII. század elején a kazárokkal összefüggésben említ egy fontos méltóságnevet, amely kapcsolatban állhat a billogosokkal. A kazár területek kormányzásában említ egy belgièi~balgièi nevet, amelyet Peter B. Golden a korai türk, ujkur belgü szóból eredeztet, melynek értelme: jel, szimbólum, tehát a szó eredete ugyanaz, mint a magyar billogé. A szerző a Belgièi~balgièi formára a következő jelentést adja: „a pecsét viselője-pecsétör”.. ..”
(Obrusánszky Borbála: A billog és keleti párhuzamai)

(A21.)

4) A dilettáns nézetek hangoztatói nyelvileg-nyelvészetileg képzetlen emberek, tehát nem nyelvészek (olykor más humán szakterületek kevésbé sikeres kutatói).

(X21.)

Nagy tévedés és / vagy szándékos csúsztatás. Nagyon jól tudja Rédei, hogy igenis léteznek – nem is kevesen – képzett, és ugyanolyan egyetemi iskolát végzett szakmabeliek, akiknek messze nem azonosuló a nézetük. Ilyenkor egyértelműsíthető az emberi szankció: ha nincs szakmai ellenérv, akkor jöhet a fizikai kirekesztés, a szakmai ellehetetlenítés minden eszközzel, egyet kivéve: a tudományost (bár minduntalan csakis erre történik a hivatkozás !) . Merthogy a tudomány illet nem ismer. A tudomány kizárólag az objektív érvelést ismeri. És azt vagy elfogadni, vagy elutasítani lehet. (Ez utóbbit természetesen személyeskedéstől mentesen, csakis kellő tudományos indoklással.)

(A22.)

- 5) Végül közös vonásuk a módszeres östörténet-kutatással, főleg a finnugrisztikával szembeni ellenséges magatartásuk. Ennek sztereotípiaként visszatérő politikai megfogalmazása: a Habsburg-uralom, kiváltképpen a Bach-korszak, majd a szovjet rendszer kényszerítette a magyarságra a szegényletes „halzsiros atyafiságot”. Érvként szerepel náluk az is, hogy a finnugor nyelvtudomány művelői közt – legalábbis Magyarországon – sok az idegen (német, zsidó).

(X22.)

Ami a „halzsiros atyafiságot” illeti, az éppen a finnugorizmus kreációja. Erről már elég korán értekezett Békés Vera. És mint kiderült, nem a laikusok, hanem a másik oldal találmánya: az ugor-török (1882) háborúból győztesen [?? Nethem] kikerült finnugor oldal (és személyesen talán Szarvas Gábor) adta az ellentábor, a török pártiak szájába. (Makkay, 1997B. 782.) Viszont jó módszer lehet a valós háttér elkendőzésére. Nem lehet elégszer emlékeztetni -akár- Schlözer és követői, Zeuss, Udinger, Rössler, Dümmler nem éppen etikus és tudományos megnyilvánulásaira, melyek aztán térben és időben meglehetősen messze ható (ideológia alapú) iskolát teremtettek..... Csak futólag jegyzem meg az ugor-török háború kapcsán, hogy messze nem győzelemről van szó, hanem a török oldal ráhagyásáról. Tudniillik a jóval több idővel rendelkező finnugorok itthon, íróasztal mellől hadakoztak, a török oldal viszont kényszerből (lásd elutasított katedra alapítások) vagy elhivatottságból terepmunkákon járta Ázsiát. Vámbéry a századforduló után, ázsiai tapasztalataival erősödve véglegesen elvetette a finnugor hipotéziseket, az elhallgattatott Szentkatolnai pedig soha nem is fogadta el. Munkácsy Bernát is visszakozt fújt...

„...Comenius helyett Zsirai nagy jelentőséget tulajdonít a magyar Tröstler János működésének, aki Das alte und neue Dacia című művében (1666) magyar–finn szóegyeztetéseket közölt. A szerző neve helyesen Joannes Tröster, erdélyi szász ember volt, aki a magyarokat egyáltalán nem szerette. Tröster magyar–finn szóegyeztetéseit azért építette be művébe, „hogy bizonyítsa: a magyar egy ősi német alapú keveréknyelv, melynek szóállományába német, szláv, latin, görög, svéd, sőt még finn eredetű szavak is beépültek”. Tröstert tehát semmiképpen sem tarthatjuk a magyar–finn nyelvrokonság tudatos kutatójának.....” (Klima László: A finnugor nyelvrokonság kutatástörténete, Bp, 2000.)

Ugyanakkor:

„Szabó Dezső véleménye se volt jobb a finnugor nyelvészetről, vagy akár a nyelvészekről. Íme két idézet az Életeim című művéből:

„Most eltekintve a felhozott esetleges példáktól, úgy látom, hogy az egész finnugor nyelvészet egy vak sikátorban mozog. És máig is megdönthetetlenre alakult ki bennem az a meggyőződés, hogy a magyaroknak fajilag semmi köze sincs a finnugor népekhez.”
..... „De máig is meggyőződésem, hogy a magyarságnak és a magyar nyelvnek származását és múltját egészen más stratégiával kellene kutatnunk. Az, hogy egyes személy, bármily okból, finnugor nyelvész lesz, lát, amit lát, nem lát, amit nem lát a maga elhatárolt horizontjában: nem jelenthet utat a teljes megismerés felé.” (Életeim, Kriterion. Bukarest 1982. I. kötet. 648. oldal.) ..... Az idézetteket értékelje ki az olvasó. Meg kell azonban jegyezni, hogy Szabó Dezső is megemlíti; babér csak annak terem, aki ebben a „vak sikátorban mozog”. ..” (Radics Géza: Eredetünk és Őshazánk , 2002.)

„....Jókai Mór ekképp vélekedett a kérdésről:

„Én szegény atyámfiait meg nem tagadom, sőt ha a csalhatatlan tudományos világ egy népcsaládba soroz bennünket, a rokonságot is elvállalom, de azért határozottan

állítom, hogy a magyar és a finnugor nyelvek között azonos eredet nincs és nem is volt soha.” (Acél József: Szittyá görög eredetünk. Turán Printing, 1975. Első kiadás 1926. Budapest. (Radics Géza: Eredetünk és Őshazánk , 2002.)

Ami a Bach-korszakot illeti, nincs kellően megkutatva a Monarchia ebbéli szerepe. Ugyanakkor eléggé elgondolkodtató:

„....A jiddis ugyanakkor közvetítőként szolgált a közép-európai zsidó közösségek számára a német nyelvű európai kultúrához való kapcsolódásban. A Monarchia németesítési törekvéseiben például a zsidó közösség többsége természetes segítőtársnak bizonyult, éppen nyelve miatt. Mivel az általuk beszélt nyelv, a jiddis német nyelvjárásnak számított, a héber helyett létrehozott szekularizált iskolákban az oktatás nyelve a német lett. Bár a konzervatív rabbik megpróbálták felvenni a harcot a német tanítási nyelv ellen, a folyamat feltartóztatatlannak bizonyult. A magyarul vagy szlovákul beszélő lakosság körében időnként a zsidók tűntek a német kultúra kizárólagos letéteményeseinek. (Katz, 1999).....” (Huszár Ágnes: Nyelvhalál, Iskolakultúra 2004/8)

És kit is kell németesíteni a Monarchián belül ? Talán az osztrákot ? Ugye nem. Éppen hogy mindenkit, aki nem osztrák.....

„....A nemzeti kérdés tehát nem volt közigazgatási, iskolaügyi vagy vallási probléma, amelyet igazgatási egységek határainak kiigazításával, helyi önkormányzatok kiépítésével, iskolák létesítésével, felekezetek egyenjogúsításával orvosolni lehetett volna, és inkább több, mint kevesebb engedménnyel meg lehetett volna „oldani”, hanem hatalmi harc, amely új államokért, új határokért, az erőviszonyok megváltozásáért dúlt, és nem valami légtüres térben zajlott, hanem Európának a hatalmi egyensúly módosulására nagyon is érzékenyen reagáló középpontjában.

A nemzeti mozgalmak jelentőségét becsüli le, aki azt hiszi, hogy azok féluton megállva beérték volna nyelvi egyenjogúsítással, közigazgatási autonómiával, és nem törekedtek volna a politikai hatalom teljességének megragadására – az önálló államalapításra -, ha annak reális lehetősége felcsillan előttük. Az önálló államalkotás, vagy a más állam keretében élő rokon népekkel való egyesülés persze nem mindig és nem mindenütt került napirendre, de mint perspektivikus cél, minden nemzeti mozgalom lényegéhez tartozott.....Kelet-Közép-Európa kis nemzetei célkitűzéseiket csak úgy látták megvalósíthatónak, ha a nemzeti egység eszméjét a meglévőnél, a ténylegesen létezőnél nagyobb tartalommal töltik meg. A horvátoknál ez a délszláv egységet hirdető „illír” gondolat jegyében jelentkezett, a szerbeknél hasonló módon a délszlávok egyesítésére irányuló törekvésben, a cseheknél a szlovákokkal való testvériség és ezen túl valamennyi szláv nép szolidaritásának formájában. A szláv testvériség gondolata, az a tudat, hogy Európa legnagyobb népcsaládjához tartoznak, feloldotta a kis szláv népek tehetetlenségének érzését, különösen azután, hogy az orosz seregek Napóleon fölött aratott győzelmei a szlávok erejét bizonyították. A románoknak is adott volt a cél: mindazon területek egyesítése, ahol románok laktak, tekintet nélkül az ott élő más népekre.....” (Herczegh Géza: Európa közepén és Európa peremén, VI. fejezet: Magyarország a Habsburg-birodalomban, Mikes International, 2003., 112.p.)

A győztesek írják a történelmet.... Herczegh a további oldalakon kellő részletességgel foglalkozik az adott időben élő, arányában kicsi magyarsággal, aminő „....Magyar

Királyságnak nevezett államalakulatnak még félig sem volt magyar jellege a a latin (és a német) nyelv szupremáciája miatt, és ezért írhatta rólunk Herder, a nagy tekintélyű történész és nyelvtudós 1791-ben, hogy a „századok múlva nyelvünket is alig lehet megtalálni majd”.....Bécs gondosan elzárta Magyarországot a külföldtől, a külföldet pedig Magyarországtól.....Napóleon megbízottja írta 1802-ben: „A császárok állandó célja, hogy ezt a királyságot a monarchia egyszerű tartományává tegyék..... Magyarországot úgy kezelik, mint egy gyarmatot”... ..”(106.oldal.)

Aztán ha időben még előrébb megyünk, II. József korába, (azt se feledjük, hogy Ő hozta az 1784-es németesítési rendeletet) a korona kapcsán is lehet fogalmunk magyar történelmet hamisító intézkedésre a képcserékkel. 1613-ban még Jézus és Mária zománcképek szerepelnek Révay Péter koronaőr beszámolója szerint, majd Bethlen tulajdonában sincs bántódása, 1790 utánra meg – amikor kiviszik az országból --- már megtörténik a csere, ugyanis 1792-ben Decsy Sámuel munkájában elszólja magát, az új képre úgy hivatkozik, hogy azon a helyen, ahol a Mária volt....

A Rédei által említett szovjet rendszerre vonatkozóan:

„Czeglédi Károlyról.....A nemzetközi tekintélynek örvendő professzort hazája nem kényeztetni el kitüntetésekkel, ugyanakkor több török kitüntetést is kap, közöttük az akadémiai rangú Török Történelmi Társaság és az Altürk Akadémia kitüntetéseit 1983-ban. Altáji kutatásaiért az Indianapolosi Egyetem Aranyérmét is elnyeri 1986-ban. A nemzetközi szakirodalom a világ legnagyobb steppe-szakértőjének tartja. 1984-ben kapja meg életművéért a Munkaérdemrend Arany Fokozatát. Akadémiai tagságra kétszer is jelölték. Először megszavazták tagságát, de politikai okok miatt nem kaphatta meg. Másodszor halála után jelölték, de az Akadémia ezt elutasította, mert nem kíván a posztumusz tagságból rendszert csinálni. Czeglédi professzort nem is ösztönözte soha semmiféle hiúság, becsvágy. A családi örökségként kapott derűs bölcsessége birtokában mindvégig egyenletes intenzitással és szenvedéllyel dolgozik.....” (Bérces Edit: Egy őstörténet-kutató emlékére Czeglédi Károly pályaképe, Műhely, 1999., 92. oldal.)

Visszakanyarodva az ugor-török vitára, álljanak itt Vámbéry 1895-ös gondolatai:

„...A mit Sajnovics, Gyarmathi, Révay és Reguly sejtettek, azt Hunfalvy és Budenz napnál világosabban akarták bebizonyítani és a roppantul erőszakos, minden ízében elvetésre méltó módszer, a melylyel éltek, a tudományok történetében semmihez sem fogható. Habár e szomorú tévedést részben már etimológiai tanulmányomban érintettem, még sem állhatom meg, hogy itt újra ne említsem azt a csűrést-csavarást, a melylyel amaz ethnologiai erőszakoskodásban éltek.

Miután egy ugor alapnyelvnek légi hypothesisét felállították és e nyelvet éjszaki és déli ágba sugározatták, nyelvösszehasonlító bizonyítékokra támaszkodva a magyarnak illő helyet akarnak a vogul és az osztják között kijelölni. Az ugor alapnyelv feltevésére indító okokat természetesen a képzelődés magasabb köreiben kell keresnünk, de a magyarnak az éjszaki ugor csoportba való tüzetesebb sorozását már kizárólagos és szorosabb rokonságnak szilárd, megdönthetetlen bizonyítékaival akarják megokolni. Hiszen, minthogy nincsen kétség abban, hogy a magyar nyelv alépitménye ugor jellemet mutat fel, egészen fölösleges igyekvés volt, hogy a nyelv további kibontakozásában vagy színeinek kifejlődésében, a hol török elemek hatalmas hatása látszik, következetesen és kizárólag feltetsző ugor bélyeget akartak kimutatni.

Ebből a bizonyításban való erőszak eredt, mert az az út és mód, a melyen a közelebbi rokonság e momentumait részint ethnologiai munkákból, részint nyelvtani összehasonlításokból levezették, egy

cseppet sem alkalmas arra, hogy bennünket a felállított elméletek helyességéről meggyőzzön. Ezen erőszakos nyelvösszehasonlítás mutatványaul csak néhány példát jegyzek ide a »Magyar-ugor összehasonlító szótár«-ból.

A magy. *bűn* szót a vog. *mi*, az osztj. *miji* (adni) szóval rokonítják, mert az alapgondolat büntetést, bírságot, következőleg fizetést, tehát adományt tételez fel! [azóta ISMERETLEN eredet /Nethem]

A magy. *nyáj*, a vog. *ńogo*, az osztj. *ńaul* (hús, test) szónak azért rokona, mert itt a tömeg, sokaság értelme fejeződik ki, következőleg anyag tömege, test és nyáj egymáshoz sorakozik! [azóta ISMERETLEN eredet /Nethem]

A magy. *köldök* szót azért vetették össze a lapp *kiäld* (chorda, nervus), a finn *kiele* (nyelv) szóval, mert itt *lefityegő vékony testről* van szó; ebből következik a fogalmak és szók e sajtáságos kapcsolata! [azóta TÖRÖK eredet /Nethem]

A magy. *fal* a finn *puole* (pars dimidia), az osztj. *puñêl* (oldal) és a vog. *päl* (fél) szónak azért rokona, mivel azon, hogy: *fal*, tulajdonképpen a ház oldalát, felét (?) értjük. [ugor / uráli eredet /Nethem]

A magy. *burok* azért van a cser. *pur*, a zürj. *pir* (intrare, bemenni) szóval közeli rokonságban, mivel a bemenés fogalma a kinnlevőnek szempontjából valami *burok-félét* tételez fel, tehát a benn-levést és a beburkolást ugyanazon egynek tartjuk! [azóta TÖRÖK eredet /Nethem]

A magy. *seb* szót azért hasonlítják össze a finn *hempeä* (lágý, elpuhult, gyengéd) szóval és azért mondják rokonának, mert *puha, kényes és érzékeny analog fogalom és a sebnak, tehát fájdalomnak rokona!* [azóta ISMERETLEN eredet /Nethem]

A magy. *törpe* a finn *täpära*-hez (szoros, szűk) hasonlít, mivel e szerencsétlenek termete nagyon szűk. [azóta ISMERETLEN eredet , saját igéből képzett /Nethem]

A magy. *árnyék* szót a vog. *t`rom* (ég, időjárás) szóval hasonlítják össze, - *lucis a non lucendo*, - és pedig azon okból, mivel *árnyék és felhő* azonos, ez utóbbi pedig az ugor népek nyelvében az éggel fogalmi rokonságban van! [azóta ISMERETLEN eredet /Nethem]

A magy. *idő állítólag legeslegközelebb esik a vog. entäp és az osztj. #ndep* (öv) szóhoz, mivel a *cingulum* szava legalkalmasabb a kisebb-nagyobb *ambitus-t, circuitus-t* feltételező *idő* megértésére. [azóta talán CSUV.TÖRÖK eredet /Nethem]

A magy. *út-nak* állítólag a vog. *vu`t* és az osztj. *v#t* (szél) szóban akad párja, mert az *út* vagy az *utazás* alapfogalmában előre haladó mozgás fejeződik ki, ennek folytán a finn-ugor mozgatni és *szél* hang és fogalom tekintetében olyan viszonyban van egymáshoz, mint a német *Weg* és a latin *vehere!* [ugor / uráli eredet /Nethem]

Hadd legyen elég e tíz virágszál bokrétába kötve; ha azonban azt kérdezzük, hogy miért nem keresték a magyar-ugor összehasonlító nyelvtudomány megalapítói ezen erőszakosan megnyomorított, szörnyeteg analogiák helyébe a hiányzó etymont másutt, a hol pedig bizonyára feltetsző alakjában találták volna meg, akkor a felelet szinte magától kínálkozik. **Először is egész munkájukon az a gondolat uralkodott, hogy a magyar nyelvnek kizárólagosan ugor jelleméről a priori felállított elméletet erőnek erejével győzelemre juttassák; másodsor azon hibába estek, hogy az árja és sémi philologia terén felállított elméleteket az ural-altáji nyelvek területén is alkalmazták; harmadszor a philologusoknak néha nagyon is merész okoskodásait csalhatatlan dogmáknak tartották, holott épen nem csalhatatlanok, a mint hogy akárhány, évtizedekkel ezelőtt felállított elméletet ma már mint haszontalant el is vetnek.**

E téves gondolatuk áldozatául kellett mindennek esnie és e megtévesztő szándékuk érdekében minden, habár napnál világosabb és kétségtelen török analogiát el kellett kerülni, meghiusítani és a priori semmisnek és meg nem engedettnek nyilvánítani. Nincs hangbeli és fogalmi kapcsolat oly vad és szörnyűséges, hogy ne szolgálhatna ugor analogonként; minden, bármekkora szörnyűség kedvéért a

hangtan úgynevezett törvényeit és a fogalmi kapcsolat elveit alkalmazták, és a hol a meglevő ugor szópéldák nem elégségesek, ott a philológiai buzgalom egészen sajátos útra tér. Az úgynevezett ugor ősnyelvben feltételezett alakokat állítanak ugyanis fel és neki hevült képzeletök e csuda-szülöttjeivel végtelen számú magyar szót hasonlítanak össze, a melyet aztán természetesen egymással analognak vagy közel rokonnak találnak. Másfelül levő, például török analogiát aggodalmas gonddal kerülnek, és így például

*a magy. bölcs szót nem a török bilicsi (bölcs), hanem a finn miele (ész), [azóta TÖRÖK eredet /Nethem]
a magy. bő szót nem a török bol (bő), hanem a finn pyyleä (solito maior), [azóta TÖRÖK eredet /Nethem]
a magy. beteg szót nem a török bitig (senyvedő), hanem a zürj. viš (betegeskedni), [azóta VITATOTT eredet, talán szláv /Nethem]*

a magy. húr szót nem a török kur (kötélék, kötél), hanem a finn suole, [azóta ISMERETLEN eredet /Nethem]

a magy. hó, hav- szót nem a török kar (hó), hanem a finn suve, [ősi URÁLI eredet /Nethem]

a magy. ól szót nem a török aol, hanem a zürj. vol' (lectus), [azóta TÖRÖK eredet /Nethem]

a magy. sok szót nem a kurg. šok, hanem a cser. Šuko, [ősi FINNUGOR eredet /Nethem]

a magy. szép szót nem a török süb, hanem a lapp cabbe, [ősi FINNUGOR eredet /Nethem]

a magy. díj szót nem a török dej (valamit émi), hanem az ész. tuhku (mellékkereset), [azóta ISMERETLEN eredet /Nethem]

a magy. íj szót nem a török jaj, hanem az osztj. j#got [azóta BIZONYTALAN uráli eredet /Nethem]

szóval hasonlítják össze, csak azért, hogy a magyar nyelv és a finn-ugor nyelvjárásk között levő közelebbi rokonságot szembeűnővé tegyék.

....

Szóval a magyar-ugor nyelvösszehasonlítással elért eredményekre tizennégy esztendővel ezelőtt kimondott ítéletemet most is teljesen fenntartom. Akkor ítéletemet csak az anyagi összehasonlításra alapítottam, ma már az alakok kincstárának összehasonlító tanulmánya is előttünk van, a melyben szintén egymást éri a sok égbekiáltó erőszakoskodás.,....." (Vámbéry Ármin: A magyarság keletkezése és gyarapodása, Franklin-Bp, 1895. 11-13.p.)

Ha csak az iménti Vámbéry említette szavak forrástörténeti levezetését nézem, a dolgok állása nem a finnugor nézetet erősíti. Ugyanis az eddig a 20 finnugornak tartott szavakból mára 5, írd és mondd, ÖT darab az urali-finnugor eredetű, 2 bizonytalan, 6 török, 7 pedig ismeretlen. És a Vámbéry által sorolt szavak kellően hétköznapiak..... A finnugorizmus bizonyossági faktora tehát meglehetősen romlott: ha Vámbéry korában 100, akkor ma csupán 25. Vagyis száz év alatt a finnugorizmus 75 százalékkal bizonytalanabbá vált.

(A23.)

Nem ismerik a finnugor nyelvtudomány történetét, nem vesznek tudomást arról, hogy a világ számos egyetemén művelik a finnugrisztikát, ahova sem a Habsburg-uralom, sem a szovjet rendszer kényszerítő hatása nem juthatott el.

(X23.)

A finnugor nyelvkutatás egy irányzat a sok közül. Mint jó pár finnugrisztikát végzett nyelvész kifejti, ezen finnugor alapnyelv egyáltalán nincs meggyőző és tudományosan bizonyítható alapokra helyezve, mivelhogy az érvelés alapvető tételeit sérti meg. Hovatovább maga az Uralisztika is önkényes besoroláson alapszik, bizonyítási érvelése pedig körérvelés. („A” azért eleme az „X” csoportnak, mert „A” és az „X” többi tagja is rendelkezik „B” ismérvvvel. „A” és csakis és kizárólag az „X” többi tagja azért rendelkezik „B” ismérvvvel, (minden mással való hasonlóság/egyezés véletlen,) mert „A” és a többi tag eleme „X”-nek. Ezért aztán csakis ezeket szükséges vizsgálni=> körérvelés, művi zártság.)

A finnugrisztikai tanszékek pusztaszáma és erre való hivatkozás nem mérvadó a tudományosság minőségének tekintetében. Még annak is lehet realitása, hogy a kevesebb jobb minőséget ad. De a jelzett témában ez is, az is irreleváns.

A finnugor kutatás a diszciplinaritások (egyrészt a földrajzi nevek kutatása Kelet-Európában és Ázsiában) bevonásával arra lesz alkalmas, hogy gyakorlatilag egy-két éven belül bebizonyítsa a szláv jövevényszavak ezreinek fordított sorrendjét, történetesen azt, miszerint a ma U-FU (Urali-Finnugor) néven csoportosított magyar az átadó nyelv, és a szláv a fogadó.

(A24.)

Ádáz vagdalkozásukban elfeledkeznek arról, hogy a finnugor nyelvrokonság tényét és alapvető tételeit más nyelvészeti stúdiumok (indoeuropeisztika, szlavisztika, germanisztika, romanisztika, turkológia stb.) szakképzett művelői sohasem vonták kétségbe.

(X24.)

Feltehetően itt Rédei kizárólag a hazai kutatókra gondol, mert a turkológia alapját képező türk nyelvek szakavatott „őshonos” (értsd alatta: hazájukbéli) művelői többségének erről azért más véleményük van. De ha Rédei álláspontja az, hogy amiről nem tud, az nem is létezik, az az általa képviselt szintet minősíti. Továbbá az, hogy más stúdiumokbélieknek nincs kellő ismeretanyaguk és kutatási potenciájuk erről, kritika nélkül, tényként elfogadják és alkalmazzák a finnugrisztika aktuális eredményeit, aztán vagy illesztik vagy nem a maguk szintézisébe.

(A25.)

Persze a finnugristák is elfogadják az egyéb nyelvtudományi diszciplinák alapvető megállapításait (a fenti karakterológiához vö. Bogyay, Tamás: *Urgeschichtliche Wunderlinge*. UAJb 41, 1969:295–299).

(X25.)

Ugyanaz a helyzet, mint az előbbinél.

De megfontolásra ajánlott:

„...álljanak itt megszívlelésre Dr. Sinor Dénes józan szavai, amelyeket még 1966-ban mondott el a debreceni nyelvészkongresszuson:

*„A nyelvtudomány vizsgálatának tárgya a nyelv, és a diakrónikus nyelvtudomány célja a nyelv - és nem a nyelvet beszélő nép - történetének vizsgálata. Hogy a nyelvtörténet adatai felhasználhatók-e történelmi szempontból, annak eldöntését a hivatásos történészekre kell bízni. Ugyanis saját erejéből a nyelvész nem képes eredményeit a történelem szempontjából értékelni. Egy magyar-török megfelelést szívesen magyarázunk úgy, hogy a magyar szót jövevénynek tekintjük, de már egy, mondjuk, magyar-bantu „szóegyezést” jogosan nevezünk délibábosnak. Így ítéletünket nem tisztán nyelvi, hanem elsősorban történelmi kritériumra alapozzuk: merthogy hogyan is jutott volna a magyarba bantu jövevényszó? Azaz vakon - és ebben az esetben helyesen - bízunk a történész tanításában, aki szerint a két nép között a múltban nem lévén kapcsolat - ezt már megint a nyelvész teszi hozzá -, nyelvi kapcsolat se létezhet. De hátha téved a történész? Hátha a nyelvész egyszerűen rosszul informálódott a történettudomány mai állásáról?”.....” (Nyelvtudományi Értekezés 38. szám. Akadémia Kiadó 1967.)” (Radics Géza: *Eredetünk és Őshazánk*, 2002.)*

(A26.)

A dilettáns-romantikus nyelvészkedők többnyire jó szándékú, ám monomániás emberek; nyelvünknek és népünknek próbálnak dicső múltat, előkelő elődöket, rokonokat szerezni.

(X26.)

Összemosás. Tárgyi érv újfent nincs, szimpla személyeskedés, a történelmi hagyományok mániákus ostromozása. Ha Rédei objektívan olvasná a magyar múlt írott anyagát, akkor rájöhetne, hogy nem kell szerezni semmifajta dicső múltat és előkelő elődöket, mert az egész múlt erről szól. Hogy valaki ezt fölismerje, nem kell külön nyelvésznek lennie. Itt kívánok emlékeztetni mindenkit arra, hogy a leszármazási tudat ismérve a múltban jóval erőteljesebb volt, mint napjainkban, anno a nemzetségi és a törzsi hovatartozás kérdése létérdek volt. (Ez nyilván nem zárta ki az etnogenezis szintű keveredést, hiszen két törzs „dinasztikus” házasságából létrejöhetett egy új törzs stb, de ezeket a hagyomány az előbb említettek okán számon tartotta, másrésztől a két törzs rendszerint közeli nyelvi gyökerekkel és hagyományokkal bírt.) Az egyiptomi/szudáni MAGYAR-AB-ok („AB” jelentése „törzs”) példáját nézve kimondható, ha ezen kicsiny népcsoport képes volt félsivatagos körülmények között hovatovább 400 éven át megőriznie magyar ági identitását, a „magyar” szó magyar megfelelőjű kiejtését azon túlmenően, hogy életvitelében, nyelvében, kultúrájában helyi, akkor ama népek (*Julianus magyarjai, kaukázusi magyarok, a svájci Valais kanton Anniviers völgy hunjai/magyarjai*), ahogy például ez utóbbihoz aránylag közeli völgy Iséribles falu lakóinak meg szaracénok voltak az őseik) esetén ez jóval nagyobb (legalább dupla !) időtávban működött, akik területbirtoklók voltak, nyelvük ápolásával identitásukat pedig napi rituálékban erősítették, valójában napi gyakorlatban, fizikai valóságában és a „tudatalattiban” építették a közösséget. És bizony ahhoz, hogy egy nyelv fönntudjon maradni hosszú vándorlások (már ha voltak !!) és komoly környezeti (geofizikai, etnikai, nagyon eltérő nyelvi) hatások ellenére, kellő létszámú (reprodukatív) etnikumra van szükség.

„...A nyelv, amelyet beszélünk, identitásunk része. A legkézenfekvőbb kifejezési módja nemzeti hovatartozásunknak, kultúránknak, hagyományainknak...” (Európai Bizottság, 2005.) Ha régre vonatkozóan nem is beszélhetünk a mai értelmű nemzetről, egyfajta együvé tartozás és annak ismérve akkor is volt, amely egy adott (kisebb-nagyobb) etnikai csoportosulást (nagy család, nemzetség, törzs, netán törzsszövetség) megkülönböztetőleg jellemzett. Ennek pedig akkor van értelme, ha a külön-bösítés (értsd alatta „más”-ságosítás) jegyei fölismerhetőek.

A MONOMÁNIA a finnugrizmus sajátága, ebbéli minőségében semmi és senki nem képes megelőzni....

(A27.)

Irományaikban bizonyos előfeltételezések, álmodozások a dicső múlttól áltudományos köntöst kapnak. Ebbéli igyekezetükben a tudomány, a tudományos felfedezések ellenséges falat jelentenek számukra. Ezért fordulnak szembe elvakult gyűlölettel a finnugor nyelvtudománnyal és annak művelőivel.

(X27.)

Az előfeltételezés a finnugrisztika ismérve is, így erre hivatkozni fölösleges. Az „álmodozás”, „dicső múlt” általánosítása rosszindulatú összemosás. Feltehető, hogy amikre Rédei hivatkozik, azok emigrációban élők munkái, olyan időszakban amikor a „marxizmus-leninizmus” ideológiája szabta meg a hazai bölcséleti tudományok működési irányát. Könyvtárnyi hazai elemző irodalma van ennek, úgy hogy erről a

szintről tovább kell lépni. Ha egy logikai levezetésbe, főleg egy őstörténet komplex kutatásába a finnugor hipotetikus származási vonal nem illeszthető be, akkor nyilvánvaló, hogy azt nem alkalmazzák. Ebben nincsen semmi rendkívüli. Ezt ellenséges magatartásként értékelni öncélúság, hegemon törekvés.

(A28.)

Műkedvelő nyelvészek mindig voltak. A negyvenes évek műkedvelő dilettantizmusát Zsirai Miklós pellengérezte ki „Őstörténeti csodabogarak” című dolgozatában (in: Ligeti Lajos [szerk.]: A magyarság őstörténete. Budapest, 1943/1986:266–289). Számuk azóta nemhogy apadt volna, hanem még inkább nőtt. Hajdú Péternél (Új hazát találtak, őshazát keresnek. Nyelvészeti dolgozatok 84. Szeged, 1969:9) ezzel kapcsolatban a következőket olvassuk: „A Zsirai által megörökített csodalények helyére újak léptek, ... A szolid típust a nyugállományú tanító képviseli, aki három évtized hangyaszorgalmú munkájával sokszáz gépelt lap terjedelmű könyvet írt arról, hogyan képzeli el ő népünk kialakulásának menetét. Legtöbbjük monomániás és agresszív. Ilyen az Attila sírját kutató műkedvelő régész, vagy az asztrológus-nyelvész, aki a csillagképek állásából vezeti le szófejtéseit és a polgári életben műszaki rajzoló. Igazukról, elhivatottságukról valamennyien meg vannak győződve, és természetesen arról is, hogy a szaktudomány művelői járnak helytelen úton.

(X28.)

Csúsztatás. A rosszhiszeműség jelének értékelhető, ha a műkedvelés és amatőrség ostromozása nagyobb teret kap a valódi, tudományos kérdéseket tartalmazó írásoknál, melyek megválaszolása így újfent elmarad. (Kitérés, a kényes dolgok elhallgatása.) Ugyanakkor soha nem jegyzik meg, hogy ezen műkedvelő írásokat az alternatívok (=nem finnugristák) is rendre elvetik. És még: Zsirai Miklós nyelvészként minek tekintendő az őstörténet kapcsán, ha nem műkedvelő történésznek? Hovatovább az egyik jelentős tárgyi bizonyíték arra, hogy a magyarság őstörténetét egyenesen a nyelvészek írták. A mai korból nézve ez máig ható, nagy és helyrehozhatatlan tévedés volt.

(A29.)

”Pusztay János Az „ugor-török háború” után című munkája 1977-ben jelent meg. A könyv első felében (9–107) a Zsirai Miklós által is kipellengérezett nyelveredetkezési vadhajtásokat veszi sorra, megtoldva az újabb kori teóriákkal: a sumer áfium és a latin–magyar nyelvrokonítás kritikájával. A második rész (108–178) népszerűsítő formában tárja az olvasó elé az összehasonlító nyelvészet játékszabályait és a finnugor nyelvtudomány alapproblémáit. Bízunk abban, hogy műve bizonyos mértékig elérte célját: hozzájárult a magyar identitástudat szélesebb körben való helyes alakításához.

(X29.)

Öreg hiba, ha egy nyelvkutatás óhajt beleszólni az identitástudatba. Ez is jó bizonyíték arra, hogy a finnugor nyelvkutatás óhajtja meghatározni az őstörténet valamennyi szegmensét még ma is: beleértve a hagyományokat, az etnogenezist, a kultúrát stb. annak ellenére, hogy minduntalan azt hangoztatja, a nép, a kultúra és a nyelv nem egy utat járt be. Ez az a csapda, amelyet a finnugrizmus önmagának épített. Ugyanis a finnugrista nyelvkutatás volt az, amely önhatalmúlag határozta meg a magyarság őstörténetét, beleértve az etnogenezist, a kultúrát is, jóllehet már a 19. század végén (lásd akár Vámbéry, 1895. de jóval előtte is !!) voltak olyan figyelmeztetések, hogy nem szabadna együtt kezelni mindent, az 1960-as évek közepéig ez volt az uralkodó nézet. Így aztán nem csoda, ha a finnugorizmus akarva-akaratlanul ezt a dogmát kapja elő, miközben kénytelen elszemvedni azt, hogy a „finnugor” nyelv mögül úgy a genetika mint az antropológia, úgy a régészet mint a hagyományok, úgy a mondák mint a keletre nyitó kutatások kihátrálnak, más logikai vonalra kapcsolódnak. A finnugrista Benkő Loránd akadémikus írja: [Honfoglalás és

nyelvészet, Bp. Balassi kiadó 1997]

26., „A magyar nyelv – és vele együtt az e nyelvet hordozó, beszélő társadalom – a honfoglalás [a 9. század vége] előtt jóval nagyobb időt élt meg önállóságban, mint azóta máig: minden közben ható gyorsító és differenciáló, illetőleg lassító és integráló nyelvváltozási tényezőt is beszámítva az előbbi legalább duplája volt az utóbbinak. [összesen cca. 3000 év!] „A magyar nyelv nemcsak mai voltában, de már honfoglalás kori állapotában is egyike azoknak a legrégebb idők óta önálló európai nyelveknek, amelyek máig fennmaradtak.

Olyan idegen nyelvet beszélő nép, amely vele bármikor érintkezésbe került, nyelvét lényegesen megingató, megmásító hatást a magyarságra sem gazdasági, sem társadalmi, sem katonai, sem politikai, sem műveltségi téren nem gyakorolhatott...

A magyar nyelvnek a nyelvtörténeti tekintetben kétségkívül folyamatos megőrződését csak az tehetette lehetővé, hogy az eredeti magyar etnikum mindig alapvetően töretlen nyelvi folytonosságban élt, és ezt a nyelvet mindig számottevő mennyiségű, alapjaiban önálló történeti: gazdasági, kulturális, társadalmi létű népi tömegek vitték tovább.”

Itt kell mindenképpen megjegyezni, hogy akkor teljességgel önkényes, hovatovább NONSZENZ az a finnugor metódus, hogy az alapnyelv szavaihoz hangtanilag (de még jelentésében is !!) mégis a finn vagy akár a vogul nyelv áll közelebb, és a magyar szavak hangállományuk 80 %-át lecserélték volna az ő hipotézisük szerint. Ha hajlunk igazat adni Benkő Lorándnak, akkor el kell gondolkodni a *kota > ház és társai megfeleltethetőségén. De még akkor is el kell gondolkodni rajta, ha nem fogadjuk el..... (Lásd X12., X22. pontokat)

(A30.)

Nem valószínű viszont, hogy a fixa ideáktól hajtott és gyötört délibábos nyelvészkedőinkre nagyobb hatást tett volna. Az azóta eltelt idő dilettáns kiadványainak száma nem ezt látszik igazolni. A Kádár-korszak szigorú könyvkiadási politikája nem kedvezett a műkedvelő nyelvészetnek.

(X30.)

Egyoldalúság és összemérés. A könyvkiadási politikáról is társai elemző írás született. Tudvalévő, hogy a politikailag irányított tudománynál rosszabb már kevés van. (Ennél már csak az abszolutista bölcseleti tudomány rosszabb./=ideológia/....)

(A31.)

A többnyire külföldön élő amatőr „tudósok” tevékenysége szélesebb körben alig vált ismertté.

(X31.)

Roszhiszemű csúsztatás, lejárató félremagyarázás. Beleillik az előbbi, politikai indíttatású hozzáállásba. Rédei ne tudná, hány számos, egyetemet végzett ne lenne e kutatók között, akiket itt most amatőrnek állít be. Ma már nem titok, a kádári kultúrpolitika hogyan viszonyult az emigráns értelmiséghez. Tehát nem szorul külön magyarázatra e személyeskedő megnyilvánulás. (Jellemtelen megsemmisítő módszert volt kitől tanulni....)

(A32.)

A rendszerváltás után – 1989-től kezdődően – a szabadsággal és liberalizmussal együtt nemcsak a gazdasági, társadalmi, hanem a szellemi élet területén is valóságos anarchia köszöntött be. „Magyarországot (is) valósággal ellepték például az ún. természetgyógyászok, csodatevők és egyéb csodabogarak ...

(X32.)

Értelmetlen összemérés, terelés.

(A33.)

A csillagászat teljesen háttérbe szorul az asztrológia mögött, művelt körökben tárgyalnak esteiken át Nostradamus jóslatairól” (Domokos Péter: Négy tanulmány. Budapesti Finnugor Füzetek 4. Budapest, 1996:52–53). A tudományos könyvkiadás súlyos anyagi gondokkal küszködik, egyre kevesebb a lehetőség tudományos művek publikálására.

(X33.)

Ez a tudományművelők abbeli hibája, hogy huzamos ideig politikai kiszolgálóvá váltak, és amikor kellett volna, nem harcolták ki a tudomány függetlenségét. Ekként aztán a tudomány hitelessége erodálódott. Nem mások hibájából, hanem a tudomány akkori képviselőinek szolgálékúságából, ugyanakkor a köz felé mutató felsőbbrendűségéből. Semmi köze ehhez az asztronómia és asztrológia párharcának. A kultúrtörténet a megmondhatója annak, hogy amióta ember él a Földön, azóta ez az érdeklődési elsőbbsége. Nem utolsó szempont az sem, hogy az asztronómia mindössze 1770-től önálló, addig --- csak az írott emlékek időszakát tekintve ! -- 5000 éven át az asztrológia része volt.....

(A34.)

Ugyanakkor az egyre szaporodó kiadók ontják a nemzetbutító sajtótermékeket (könyveket, füzeteket), köztük szép számmal áltudományosnak is alig nevezhető nyelverezedtető és őstörténeti fércműveket. A dilettáns nyelvészeti munkák színes skálája arról tanúskodik, hogy alig van olyan ókori vagy jelenkori nyelv, amellyel a magyart ne hoznák rokonsági kapcsolatba, vagy amelyet ne a magyarból származtatnának. Egyik-másik áltudományos könyv és füzet – nyilván üzleti okokból – bebocsátást nyert komoly, tudományos könyveket árusító könyvesboltjainkba is. Ha a Magyar Tudományos Akadémia és más tudományos intézmények, körök nem emelnek gátat a tudománytalan fércmunkák áradatával szemben, féltő, hogy a széles olvasóközönség körében kialakul egy áltudományos szubkultúra.

(X34.)

Mint az elején jeleztem, még Rédei sincs abban a helyzetben, hogy megmondhassa, mi tudományos és mi nem. Számos olyan „tudományosnak” állított és akként is alkalmazott dologról kiderült mára, hogy tévút volt, és tudományossága tiszavirágéletű lett. Ugyanakkor megfeledkeznek azt megemlíteni, hogy valójában ezzel a tudománynak látszó dologgal félrevezették a nagyérdeműt, gyakorlatilag nemzedékeket tartottak-tartanak hazugságban, akarva-akaratlanul. Eme tudomány tehát egyáltalán nem mindentudó és nem tévedhetetlen. John Stuart Mill írja: „Az igazságok, amelyeket nem kérdőjelezünk meg állandóan, megszűnnek igazságok lenni, mert a túlzások hazugsággá alakítják őket.”

(A35.)

A délibáb-kergető őstörténeti és nyelvészkedő gondolatok legtöbbször a magyar értelmiség egy részében hitté, rajongássá vált, és „hitbéli meggyőződésükben” elítélik, nemzetellenesnek tartják a tudományos finnugor iskolát. Ha nem szállunk szembe időben ezekkel a téveszmékkel, bekövetkezhet a magyar őstörténeti ismeretek balkanizálódása.

(X35.)

A balkanizálódást a finnugorizmus felsőbbrendűségi és dogmatikus magatartása idézte elő. Molnár Erik (A magyar nép őstörténelme, Bp, 1951.) erősen kifogásolta, hogy a magyar nyelvet még mindig nem hasonlították össze a kaukázusi stb. déli nyelvekkel, amit annak idején B. Nagy Pál és Mátyás Flórián is szükségesnek tartott, akik már Sajnovics megállapításai ellen is tiltakoztak, miközben Hunfalvy és Szinnyi halálukig elleneztek a kutatási horizont kiszélesítését. Ez a helyzet azóta sem változott, mert ha igen, akkor bizony Szentkatolnai Bálint Gábor munkássága is előtérbe került

volna, mint ahogy Stein Aurél felfedezései, illetve Kőrösi Csoma tevékenysége sem marginális szinten rekedt volna meg. (Nem ide tartozóan, de arról nem is beszélve, hogy az első kettő olyannyira száműzött a magyar nemzet- és kultúrtörténetből, hogy még egy picinyke utca sincs elnevezve róluk...) A balkanizálódás maga az, amikor a magyar nyelv kutatása bele van kényszerítve a finnugor közegbe, és ha onnan bárminemű érintkezés felé kellene továbbkutatni, akkor a mesterségesen épített fal, „ez már nem a finnugorizmus kompetenciája” szöveg formájában és a folytonos tudománytalansággal való vádaskodás (eretneküldözés) automatikusan lezár.

Mindezen tévutak vezetnek oda, hogy a történeti forráselemzés is finnugor szemüvegű, és a korabeli krónikások lesznek megkérdőjelezve.

„.....Kivonat: A magyar nyelv szavai rengeteg törökségi párhuzammal bírnak. Ezek közül a legtöbb viszont (pl. gyűrű, ökör) nem származhat a ténylegesen ismert török nyelvekből, sem azok bármilyen közeli rokonától. A modernkori nyelvészek tehát megalkották a #bolgár-török# nyelvek preconcepcióját, amelyet pusztán azért találtak ki, hogy a nevezett szópárhuzamok eredendően magyar voltát tagadni és azok törökbőlí átvételét egyáltalán feltételezni lehessen. Ezen nyelvcsalád létét a mari (cseremiszi) nyelv egy erősen eltörökösödött változatával, a csuvassal igyekeztek visszaigazolni, amit a volgai bolgárok nyelvének továbbéléseként állítanak be.

Viszont Mahmud al-Ka²gar # XI. századi arab nyelvész török szótárából tudható, hogy az ő korában a volgai bolgárok már egy kipcsak-oguz jellegű köztörök népnek számítottak. Ha ehhez hozzávesszük a mi XIII. századi Julianusunk levelezéséből tudható azon adatot, mely szerint a mongol hódítók éppen a volgai Bulgária vidékén kötelezték a leigázottakat, hogy azontúl tatároknak nevezzék magukat, nyilvánvalóvá válik a következő: a mai volgai Tatórföld egyenes folytatása a volgai Bulgáriának, s már legalább a XI. század óta mindmáig ugyanazt a kipcsaki nyelvű nyelvi közösséget jelenti (amelyre még a mongolok sem gyakoroltak semminemű nyelvi hatást a XIII. században). Ugyanakkor komoly forrásadatokból tudjuk, hogy Baskíria a XIII. századig magyar nyelvi dominanciával bír. Mindez csak egyet jelenthet: hogy a csuvasok nyelvük magyarral rokon elemeit nem vehették át bolgároktól, csakis közvetlenül magyaroktól. (A csuvasok természetesen csak átvevői és nem közvetlen örökösei nyelvük török és magyar elemeinek, hiszen éppen a jellegzetes török és magyar hangokat torzítják tipikus cseremiszi #selypegésre#.) Ez pedig nem kevesebbet jelent, mint hogy továbbra sincs semmilyen bizonyíték arra, hogy valamely #bolgár-török# nyelv valaha is létezett volna, illetve hogy a bolgárok eredeti nyelve közelebb állt volna a törökhöz, mintsem a magyarhoz.....

...Al Bakr # Az országok és utak könyve c. művének 9. Töredékében a kárpát-medencei onogurokról (al-Unqalu² ; szomszédai a bajorok, csehek, oroszok, besenyők és bolgárok!) azt írja, hogy 'Khoraszánból vándoroltak ki' ([22], 257-258. old.). Valószínű hát, hogy a kazárok, a magyarok és a horezmiek nyelve ugyanazon egy ok miatt #érthetetlen#. Arról nem is szólva, hogy egy Khoraszánból származó nép # aki őshazáját legkésőbb a VI. században elhagyta # nem lehet sem török, sem #finnugor#.

Tehát a kazárok nyelve valóban a török és iráni nyelvektől különálló nyelv. Ezt a különálló nyelvet még Németh Gyula is a magyarral kénytelen azonosítani ([37], 167. old.; lásd alább is). A kazár nyelv ugyanakkor természetesen nem rokontalan, ám

rokonaival együtt a VII-VIII. századra nyelvi szigetté kezd válni az elhatalmasodó török, perzsa és arab tengerek között. Istahr # és Ibn Hauqal szerint #Bulgár nyelve olyan, mint a kazárok nyelve# ([22], 31. és 80. old.). Emlékezzünk rá: a kijevi Nyesztor a kazároktól eredezteti a bolgárokat, a szír Mihály pátriárka pedig lényegében megfordítva. Jozsef Ben-Gorion héber író és József Kazár király leveleiben pedig # mint szímtén láttuk # a bolgár t ugyancsak a kazárok rokonnépeként találjuk, de nemcsak azt, hanem az avar t, szabir t és ungár t is! Pont azon népeket, akiknek eredetét a nyelvészek részéről annyi bizonytalanság lengi körül. S pont azon népeket, amelyeket egy sor IV-V. századi kútfő Transzkaukáziában említ, mégpedig szintén testvérnépekként. Természetesen karlukok, kirgizek, tatárok és egyéb igazi türk népek nem szerepelnek ezen rokonnépek felsorolásában.

Ezzel vág egybe a szintén X. századi Bíborbanszületett Konstantinosz azon tudósítása is, amelyben a császárirod a kazár kabarok nyelvét a magyarokéhoz képest dialektusnak nevezi (#... a turkokat a kazárok nyelvére megtanították, és mindmáig megvan ez a dialektusuk#) (De administrando imperio, 39. fejezet). A #dialektus# megjelölés itt nem vonatkozhat oly távoli nyelvrokonságra, mint a magyaré és töröké. A görög császár pontosan tudta, mit ért dialektus alatt. Egyébként is, ha nem csak a kabarokra gondolunk, hanem töröknyelvű kazárok mellett töröknyelvű szabirokkal, avarokkal, onogurokkal, kálizokkal, besenyőkkel stb. számolunk, akkor mindez a császárirod #a turkokat a kazárok nyelvére megtanították# és #tudják a turkok másik nyelvét is# tudósításaival együtt olyan totális török-magyar kétnyelvűséget jelentene # török nyelvi túlsúllyal # a X. század Magyarországon (amelyben csupán a kabarok három törzsnyi töröknyelvű tömböt jelentenének, a többről nem is beszélve!), hogy Magyarországnak száz év leforgása alatt egészen egyszerűen homogén törökké kellett volna válnia!....”(Kánnai Zoltán: Néhány szó a kazárokról, Bp, 2006., 40.oldal.)

(A36.)

A dilettáns nézetek kritikáját a következő csoportosításban tárgyalom:

- a) a magyar nyelv rokonítása a világ ókori vagy jelenkori nyelveivel, nyelvcsaládjaival;
- b) török–magyar rokonítás;
- c) sumer–magyar rokonítás;
- d) őstörténet és magyarvallás-alapítás.

A b) és c) pontban említett elképzeléssel azért foglalkozom kiemelten, mivel ennek szélesebb keretben van/lehet tudományos megközelítése is: az uráli-török, urál-altaji nyelvrokonság, mint nem bizonyított, nyitott kérdés gyakran előkerül a tudományos irodalomban. Persze a magyart, avagy bármelyik rokon nyelvet az uráli-finnugor nyelvcsaládból kiszakítva rokonsági viszonyba hozni az említett nyelvekkel, nyelvcsaládokkal teljes egészében tudománytalan, dilettáns kísérletezés.

(X36.)

Az utolsó mondat kapcsán tehát újfent megállapítjuk, hogy a kör bezárult. Ami nem illeszthető a finnugor kutatásba, az tudománytalan, merthogy csakis az tudományos, ami megfelel a finnugor elvárásoknak. Ami pedig ezen elvárásokat és bizonyításokat illeti, azokról jóval fönnebb már szóltam. A körérvetés tipikus esete.

(A37.)

A sumer–magyar rokonítást

viszonylagosan nagyobb elterjedtsége, és a téveszme kiagyaloínak, terjesztóinek és rajongóinak különleges fanatizmusa miatt tárgyalom külön.

(X37.)

Tekintettel arra, hogy Rédei nem sumerológus, nem is kompetens ezek megítélésében. A fentebbiek nem többek véleménynél, személyes kirohanásnál. (E sumér viszonylatú részt nem találtam. Feltehetően a rendelkezésemre állott szöveg nem teljes (ez a valószínűbb) , vagy megfeledezett róla a szerző.)

De hadd álljon itt pár eredmény. Egyrészt az X49. sorszámom szó van az „akna” és az „ablak” szavakról.

Itt most essen szó a „fül”-ről.

Zaicz szerint ősi, finnugor kori szó, vö. vogul „pil”, osztyák „pěl”, zürjén „pel” stb.. A szó a finnugor alapnyelvben *peljä „fül” alakban élhetett. A magyarban az „i” magánhangzót tartalmazó „fil” alak az eredeti.

A sumér és egyéb vonatkozása:

fül “ear” :

Gost. 226; Rivet, pp. 43s.

Sum. „PI”

Melan. boro, fali-an “ear”, i-pora-ru “kind of butterfly”

Indon. peli-tap “to hear”

Mon-Khmer pol, pal, pul “ear”

Austral. wi-mboli, wi-mbolo, wr mbul, bulle-kin “id.”

hamu „ash” :

HUM-MU „összetört”, (565)

LU-HUM-MU „hamu, korom” (427).

„to ukum „dust” (Gostony, nos. 61, 198; Halloran/Hámori, hamatu „to burn”, hamu destroy” (Zakar, p. 48)

p. 118; cf. homok)

kúm „hot” (Halloran/Hámori, K 42)

hamu “ashes” ŠL 212; Gost. 198, 199

Sum. ukum, kum-ma

Padányi írja :”.... Az R. Jestin által analizált négy "igeértelmező" gyök mindenike megvan a mi nyelvünkben is:

ag -g (-g, -ng, -gat -get, -gál -gél), és az -ik

du -d (-d, -od -ed -öd, -kod -ked -köd)

tu -t (-t, -at, -et, -tat -tet, -ít)

szu -z (-z, -oz -ez -öz, -koz -kez -köz)

...” (Padányi Viktor: „ Azoknak az emlékére, akiket a finn-ugor nyelvészek letorkoltak”)

És csak annyit Padányiról: a történész végzettsége mellett második szakja magyar nyelvtudomány volt.

A sumér további vonatkozásaira még számos itteni hozzászólásban kitérek.

A sors fintora, hogy a finnugor kutatás által megfélemezett meglátásra Badiny-Jós-nak kell fölívni a figyelmet:

„.....A ragozó rendszer azonossága kapcsolja egybe a sumir-magyar nyelvet és az ez legfőbb bizonyítéka annak, hogy a sumirnak nevezett nyelv fejlődött, de azonos formája a magyar. Azonos agglutináció azonos nyelvtani rendszert és azonos mondati szórendet (syntax) jelent - ez pedig a nyelvazonosság megállapításában igen fontos, ahogyan a kitűnő finn-ugor nyelvész, a magyar Zsirai megállapítja:

"Ha a nyelvrokonság kérdésében fontos bizonyítékként értékeljük a szóképzleti egyezéseket, akkor kétszeres, mondhatnám nagy jelentőséget kell tulajdonítani az alaktani egyezéseknek. A nyelv nem szavak tárháza, hanem rendszere, s ezt a rendszert a szavaknál sokkalta jobban jellemzik azok a módok és eszközök, melyekkel a szavakat új képzetek kifejezésére és a sokféle viszonyítás jelölésére használjuk. A nyelvhasználat történetében óriási haladást jelentett ennek az igazságnak a felismerése és e felismerés gyakorlati alkalmazásaként a nyelvek rokonságának u. n. nyelvtani alapon történő bizonyítása." (Finnugor Rokonságunk 58. old. 1937.)

„ (Badiny-Jós Ferenc, 1973.) Varga Zsigmond akadémiai pályázatát kitüntette, de elutasította az Akadémia azzal az indokkal, hogy „....két nyelv rokonságának megállapításához nem elegendő a két nyelv grammatikai egyezése --- ha azt kellő [???? Nethem] számú rokon szó nem támogatja." (Akadémiai Értesítő, 1920.) Tehát nincs egzakt mérce. Ami használ a finnugrizmusnak, jöhet, ami nem, az elvetendő: dilettáns.

„.....Hóman Bálint tanácsát, melyet még 1943-44-ben írt, de mely csak 1985-ben jelent meg Ősemberek - Ősmagyarok (Hungarian Cultural Foundation. Atlanta. GA.. USA.) címmel. A nagy tudós a következőket írta:

"A magyarság és a magyar nyelv kimmér-géta kapcsolatainak a megállapításával új értelmet kapna az eddig jóformán kizárólagosan műkedvelőknek átengedett szumir-magyar kutatás is. A szumirok nyelve mai ismereteink szerint (1943) jáfetita kaukázusi nyelvcsaládba tartozik, a magyar nyelv kaukázusi és 'ismeretlen eredetűnek' mondott ősi szavainak az elemzésénél tehát a jövőben nem szabad figyelmen kívül hagynunk a szumir és hattihurri nyelvemlékeket." (121. oldal.) ...." (Radics Géza: Eredetünk és Őshazánk , 2002.)

(A38.)

Jegyzetek

35. Dolgozatomnak ez a fejezete már készen volt, amikor eljutott hozzám K. Wiik „Suomalais-ugrilaista ääntämistä germaanisissa kielissä” [Finnugor kiejtés a germán nyelvekben] című tanulmánya (1977/4:25-29). A bevezetőben röviden összefoglalja az uráli (finn-ugor) népek elterjedésére vonatkozó hipotézisét: az uráli népesség Kr.e. 6000 körül (1995-ös, 1996-os írásaiban Kr.e. 9000-8000 körül) egész Európa északi felét lakta: az uráliak déli határa Közép-Németországon át Lengyelország déli határa mentén haladt és Ukrajnáig, valamint a Fekete-tengerig nyúlt; a kelet-nyugati kiterjedés Nyugat-Szibériától a Brit-szigetekig terjedt. Amikor a földművelés a Balkánról Észak-Európa felé terjedt (Kr.e. 5500 körül), a finnugor vadászok (Észak-Németország, Dánia, Dél-Svédország, és Észak-Lengyelország lakói) finnugor nyelvüket indoeurópaire cserélték. Az indoeurópai alapnyelvet a finnugorok hibásan ejtve sajátították el. Az általuk beszélt indoeurópai nyelvjárásokból lett később a germán, a balti és a szláv alapnyelv. Ezt a felette gyenge lábakon álló hipotézist Wiik jelen cikkében nyelvészeti érvekkel próbálja megtámogatni. A germán nyelvek finnugoros vonásait svéd példákkal szemlélteti.

(X38.)

Ami a gyenge hadilábon állást illeti, ha tetszik ha nem, a genetikai ismérvek

haplotípusok szerinti területi eloszlása és mozgása Wiik népmozgásra vonatkozó és etnikai kapcsolatokra utaló hipotézisét támasztják alá. És bár tény, a nép-nyelv-kultúra nem mindig közös utat jár be, minduntalan különválasztani őket szélsőségen túli gondolkodás. Ugyanis nyelv nem létezik kultúra nélkül. Kultúra pedig nép nélkül. A nyelv pedig máshogy nem terjed – kiváltképpen a múltban --- mint a népek, csoportok fizikai mozgásával, jelentős és tartós ember-ember kapcsolatokkal. Ennek viszont már van kultúrvonzata, és van régészeti, antropológiai és genetikai tartalma, ami követhető nyomot hagy. Egyébként Wiik (1977-es) párhuzamának tekinthető Grove S. Krantz amerikai antropológus (1981-es) okfejtése, melyben szintén egy a magyarságot is magában foglaló európai, mi több, Kárpát-medencei ősnép kirajzását tárgyalja. Ezeket erősíti a „ 2001-ben számos európai populációban összehasonlították a mitokondriális preV és haplocsoportokat (3). A preV kialakulása az utolsó jégkorszak előtt történt, a V típus az utolsó jégkorszak után, 11,200 évvel ezelőtt Délnyugat-Európában jött létre. A magyar mintákban mutatták ki a legnagyobb számban a preV haplocsoportot (3,6 csángók: 4,4). Ez arra utal, hogy elődeink már az utolsó jégkorszak előtt Európában éltek. Az adatok azt is jelzik, hogy a vizsgált népcsoportok közül a csángók között fordulnak elő leginkább az egyik legősibb haplocsoporttal rendelkező személyek. Érdekes, hogy a V haplocsoport nem jellemző rájuk. A budapesti és a palóc minta 3.1%-ában találták meg a V típust. Ugyanezt a haplocsoportot a skolt lappok 52%-ában, baszkok 12%-ában mutatták ki, ezek az értékek ősi eredetükre utalnak. Az mtDNS haplocsoportok adatai alapján kijelenthető, hogy az európai változatok 75%-a az első hullámban Európába érkező őseinktől származik.”

„...Az antropológia szerint (többek között Ginzburg vizsgálatai) az Uraltól keletre élt szkíta népek az ún. andronovói típusba tartoztak. Ezen belül a turanid és pamíri csoport hozható kapcsolatba a magyarokkal.

„Etnikai, embertani vizsgálataim eredményei arra utalnak, hogy az őslakos eredetű magyar népeiségeknél - melyek az általam felmértek 62,79 %-át teszik ki - a közép-ázsiai (törökös) típusok (turanid, pamíri, kaszpi, mongoloid) 52,2%-ban, a finnugor formák (ural, lapponoid, a keletbalti régi finnugor alakjai) 3,8%-ban - az utóbbin belül a vogulokra, osztjákokra jellemző urali 0,2%-ban, a kaukázusi eredetű formák előázsiai, kelet-dinaroid 9,3%-ban észlelhetők.

(Henkey Gyula cikkének részlete. (Kapu 2001. Ob-07.) Henkey Gy. új könyvének címe: A magyarság és más kárpát-medencei népek etnikai embertani vizsgálata. Bp. 2002. Magyar őstörténeti Kutató és Kiadó Kft. Ebben foglalja össze vizsgálatainak eredményeit.)

Henkey Gyula ezt írja kutatásairól: "összefoglalva 42 évi kutatómunkám eredményeinek népesedéstörténeti síkra kivetíthető lényegét, az általam vizsgált összes magyaroknál, a közép-ázsiai (törökös) típusok aránya a finnugor formákhoz képest tízszeres (46,8% a 4,6%-hoz) a finnugor alakhoz képest a kaukázusi eredetű formák gyakorisága is jelentősen nagyobb 7,9%. "A magyar nép embertani képe (Turán, 1/1. 1998. március 33. old.)...." (Tábori László: Az alig ismert ókori világbirodalom Pártia 2. rész, Bp, 2002.)

„.....Az AB mutáció gyakorisága az emberiség nagy részénél meglehetősen ritka, ellenben Közép-Európában viszonylagosan feltűnően nagy. A Kárpát-medence és környezete, valamint a világon élő magyarság körében az AB gyakorisága általában többszöröse a világtátlaghoz képest. Az AB mutációt ezért a kárpát-medencei emberi őslét idején történő mutációnak lehet tekinteni. Az AB a Kárpát-medence ősi népét jellemző vércsoport, innen terjedhetett el világszerte. Viszonylag fiatal korára utal, hogy a nullás vércsoportnak sincs még ellene antigénje.....Minthogy a magyarok ma is a

Kárpát-medence ősi vércsoport eloszlását mutatják, ez az eloszlás nagy mértékben különbözik mind Európa más lakóitól, mind pedig az úgynevezett rokon népektől, ezért joggal következtetünk arra, hogy a magyarság eredete a Kárpát-medence. A magyarság mint nép, mint etnikum a Kárpát-medence szülötte....." (Nagy Ákos: A vércsoportok jelentősége a magyar őstörténet kutatásában, Adelaide, 2006.)

Mindezek abbéli megszorítással működnek, amelyek a nagy számok törvényeire vonatkoznak, mert az egyediségben nincs mit hasonlítani, tudniillik az ABO tekintetében a 4 változó nem elégséges az etnikai behatároláshoz. Ez legalább nemzetségi, törzsnyi (városnyi, megyényi) emberanyagra érvényes.

(A39.)

1. A svéd fader , ang. father , ném. Vater 'apa' az első szótagon hangsúlyos, jóllehet a hangsúly a többi indoeurópai nyelvben a második szótagra esik. A hangsúlyeltolódás finnugor hatásra történt.
2. A mai svéd hand 'kéz' és son 'vki fia' egy szótagos, korábbi két szótagos alakokra mennek vissza (vö. gót handus, sunus). A germán nyelvekben a hangsúlytalan szótag eltűnt, feltehetően a finnugor centralizált első szótagi hangsúly hatására.
3. Miért van -d a svéd fader szóban (vö. lat. pater)? A hangsúly az első szótagra került, de ez csak úgy volt lehetséges, hogy az erős p, t, k gyengévé (zöngéssé) vált: b, d, g (Verner törvény).
4. Svéd öka 'nevel, emel' <*aug-, kvinna 'asszony' <gwen-. Mind a két esetben k van, noha két különböző előzményre mennek vissza. Az indoeurópaiban két k és két g volt. Ezeket a finnugorok csak egy k-val tudták visszaadni.
5. Svéd hundra '100': miért van az n előtt u, jóllehet az indoeurópaiban itt szonáns m volt: *kmtóm. A finnugorban nem volt ilyen mássalhangzó, s így a finnugorok egy másodlagos u-t tettek a km közé.
6. Svéd läpp 'ajak', tví '2', knä 'térd': tehát p, t, k, jóllehet az indoeurópaiban b, d, g van. Ok: a finnugorban nem volt b, d, g.
7. Svéd fara 'veszély', hundra '100': szókezdeten f és h van, az indoeurópaiban p és k. Ugyanígy svéd tre '3' <*Ore <*trejes. Az indoeurópaiak ezeket a szóeleji mássalhangzókat erősen (frikációval) ejtették ki, így affrikáták keletkeztek: pf, to, kh. A finnugorok ezeket f, o, h hangokkal helyettesítették.
8. Svéd hand: händer 'kéz', fot: fötter 'láb', tung: tyngre 'nehéz, súlyos'. Miért van az umlaut? Erre két magyarázat kínálkozik: a) A finnugor alapnyelvben magánhangzó-harmónia volt. A germán a-i, o-i, u-i a finnugoroknak nehézséget okozott, ezért a handir , fottir , tungri szavakat handir , fottir , tungri hangalakban ejtették ki. b) Lehetséges, hogy a finnugor jésített mássalhangzóknak is szerepe volt az umlaut létrejöttében.
9. Svéd jag 'én' <*ego (lat. ego). Miért van ja az e helyén? A jésített (lány) mássalhangzókon kívül a finnugorban lehettek kemény mássalhangzók is. Sok nyelvben ilyenkor a kemény mássalhangzó előtt álló palatális magánhangzó után u, a sarjadékhang fejlődik: e
u , e
a . Később az e-t i-nek, majd j-nek ejtették, a sarjadékhangból pedig önálló magánhangzó lett: jag. Ez a jelenség a finnugor lány : kemény mássalhangzók oppozícióján alapulhat.
10. Svéd broder 'fűtestvér, fivér' [o = u] <ieur. *bhrator (lat. frater). A finnugorban nem volt hosszú a, hanem csak o, tehát hanghelyettesítés történt.
11. Svéd natt 'éj' (<ieur. *nokt-). A finnugorban csupán ajakkerekítéses Í (Wiiknél: a) volt, ezért nem tudták az a és o magánhangzókat megkülönböztetni. Mind a kettőt Í (a) 4hangként appercipiálták, s ezzel a magánhangzóval helyettesítették.
Nem óhajtok Wiik hangtörténeti következtetéseinek az elemzésébe bocsátkozni. Ez elsősorban az indogermanisták és a germanisták feladata.

(X39.)

Áthárítás.

(A40.)

Ismereteim szerint ezekre a hangváltozásokra van indogermanisztikai-germanisztikai magyarázat. Úgy látom, hogy mind a 11 szabály kontaktusok nélkül, belső fejlődésként is jól értelmezhető.

(X40.)

Az „ismereteim szerint” típusú bevezetők a konkrétum hiányára vallanak, és egy a saját érv alátámasztásának vágyott magyarázatát fantáziálják, aminek vagy van alapja, vagy nincs.

Szimpla feltételezés. Ami vagy megállja a helyét, vagy nem. Ettől nem jutottunk előrébb.

(A41.)

A hangsúlyeltolódás és a hangsúlytalan szótag lekopása számos nyelvben előfordul: hangsúlyeltolódás van a zürjénban (P, KP nyelvjárás), az apokópa jól ismert a magyarban, a permi és az obi ugor nyelvekben (1., 2. szabály). A pf, to, kh affrikáták finnugor f, o, h hangokkal való helyettesítése nem világos számomra: ilyen hangok az uráli-finnugor alapnyelvre nem tehetők fel. Mely korra gondol Wiik? (preuráli?) (7. szabály). Az umlaut-jelenség avagy nyílásfok szerinti magánhangzó-harmónia (8. szabály) megnyugtató módon értelmezhető belső fejlődésként. A jelenség a finnugor nyelvekben is ismeretes. Pl.: lapp N bállä- 'fél(ige)' <*pele-, N a lle- 'él (ige)' <*elä-; zürj. pol- 'fél' <*pele-, ol- 'él' <*älä- <*elä, zürj. ud- 'enni, inni ad', votj. ud-, udi- ua. <*amta-

(X41.)

Egyfajta logika mentén igen, másfajta logika mentén meg nem. Egyébként meg az altaji nyelvekben is kimutatható a jelenség. Gyakorlatilag a magyarba mindenféle változtatást bele lehet gyömöszölni (nem úgy a finnugor többi nyelvébe !!). A magyar nyelvben akár el is tűnhet valami, hogy majd később újra megjelenjen, csak azért – mert mi másért? –, hogy igazolható legyen egy hipotetikus kapcsolat a hipotetikus alapnyelvvvel. Így történhet meg az ősmagyar kori megrövidülés úgy, hogy az ősmagyar korban mégis megtörténik a hosszulás.....

„.....

Ismeretes, hogy az uráli, finnugor (és ugor) alapnyelvre néhány szóban intervokális helyzetben hosszú pp-t, tt-t és kk-t tesznek föl. Ezek azonban, ha a magyarban tovább öröklődtek, annak önálló életében, az ősmagyar kor egy korábbi szakaszában megrövidültek: FU *säppä >> m. epe; FU *läppä >> m. lep R. 'takaró; takar'; FU *kutte >> m. hat; FU (??U) *witte >> m. öt; FU *likkä- (*likkä-) >> m. lök; FU *rakka >> m. rokon stb. (l. pl. UEW 435–436, 241, 225, 577, 248–249, 418–419; EWUng 325–326, 889, 536–537, 1090–1091, 911, 1276; Hajdú 1966: 100).

A magyar nyelvtörténet folyamán ezután és a mai magyarban jelentkező hosszú mássalhangzók tehát később keletkeztek. A szakirodalom, illetve annak egy része szerint a hosszú mássalhangzók (egyik) legkorábbi és legjelentősebb keletkezési módja a magánhangzók után álló palatalizálódó mássalhangzóknek a felszólító mód j jelével való összeolvadása. Még mélyen az ősmagyar korban történt a t + j (č) > (? čč >) šš (m. ss), majd később – de még az ősmagyarban kezdődve és az ómagyarban folytatódva – a d + j > žž (> ggy), l + j > ll' (lly), n + j > nn' (nny) összeolvadás, például: *vezetjjen* > *vezessen*, (vö. HB: *iorgossun*, *bulsassa*, *vezesse*), *mën + jën* > *mënyën* (*menjen*), *vál + jék* > *válljék* (*váljék*) (vö. ÖMS: *illen* 'éljen', *felleyn* [ɔ:fellyen]). Minderre lásd például Bärzi 1957:

.....”

(A. Molnár Ferenc: A magyar hosszúmássalhangzó-rendszer kialakulásáról és néhány finnugor eredetű szavunk hangtani fejlődéséről, Nyelvtudományi Közlemények, 100. 198-211.)

(A42.)

6. Megfigyelhető, hogy az elképzelt, kiszínezett dicső múltba menekülés mindig akkor kerül előtérbe a magyar szellemi élet szubkulturális régióiban, amikor a magyar nemzeti identitástudat veszélyben van.

(X42.)

Nem. Csak ekkor lesznek rá érzékenyebbek azok, akiknek szemet szúr a nemzeti identitásban való elmélyülés, és ekkor kezdenek hisztériázni, mint teszi ezt most Rédei, a szakmai érvek fölsorolása helyett.

(A43.)

Márpedig ma ilyen korban élünk. A jelenlegi szociálliberális társadalmi rendszer nem kedvez a nemzeti kultúrának és a nemzeti tudományoknak. A történelmi realitás, a halász-vadász és lovasnomád ősoktól való származás egyesek számára deheroizáló történelemszemléletet jelent. Jó szándékú dilettáns nyelvészkedőink és őstörténészeink tudatalatti önvédelmi beállítottságukban téveszméikkel a hamis identitástudatot szolgálják. Egynéhány jőnevű régészünk is (Bakay Kornél, Makkay János stb.) fogalomzavarban szenved: nyelvünk finnugor eredetét összekeverik a magyar nép etnogenezisével. A magyar nép kialakulása több összetevőre vezethető vissza (iráni, török, szláv stb.) Erről fentebb részletesen szoltam. Említett és említetlenül hagyott régészeinket csak részben ment(het)i az, hogy a rokon diszciplínák elsősorban a nyelvészet távol állnak érdeklődési és ismereti körüktől. A Magyar Fórum 1997. április 24-i számában Makkay János így nyilatkozik (az interjúkészítő Pósa Zoltán volt): Ezerre becsülöm a kollégákat, akik mereven, fenntartás nélkül hisznek a magyar nép hivatalosan elfogadott származásának történetében, a finnugrista elmélet szélsőséges változatában, amely minden mást kizár. Nos, van tizenötmillió magyar. Mondjuk, minden ezerből egy hisz a kizárólagos finnugor származásunkban (9. lap). A megfogalmazás így egyoldalú és kissé naiv.

[A tudomány nem hit és népszavazás kérdése.](#)

(X43.)

Nem is ! De politikai alku tárgya sem ! Ugyanakkor teljesen téves Rédei értelmezése. Tudniillik itt arról van szó, hogy a nagyérdemű elhiszi-e azt, amit a tudomány állít. Erről és nem másról van szó. Ugyanis a nagyérdeműtől nem lehet elvárni, hogy tudományos szinten tudja, ellenőrizze a dolgokat, ergo csak az az út marad a számára, hogy vagy elhiszi vagy nem, hogy igazat, vagy legalábbis a valósághoz közelállót prezentálja számára a tudomány művelőjének tartott ember. Másrésztől itt látszik, hogy még mindig összemosódik a származás, és a nyelv..... (És még lejjebb : Szilágyi N. Sándor: A szent mókus, avagy a módszer buktatói)

„....Amikor 1963. őszén a magyarság származásáról Dr. Bárczi Géza egyetemi tanár úrral eszmecsere folytatói szerencsém volt, egyszer feltettem a kérdést:

'Kérlek, szükségesnek tartod-e a finnugor elmélet revidálását?' Dr. Bárczi Géza ezt felelte: ' Nyelvészeti szempontból nem tartom szükségesnek, mert a homályos részek az állandó revízió miatt önmaguktól tisztázódnak, de történelmi szempontból szükségesnek tartom, fordulj ez ügyben Dr. Czeglédy Károly egyetemi tanárhoz.'.....” (Zsuffa Sándor: A magyarországi szumír probléma állása különböző korokban, Kárpátia, 2004.- /eredeti 1966./)

(A44.)

úgy vélem, nagyon szomorú eredményre jutnánk, ha a magyarság eredete felől megkérdeznénk a hazai és a határokon túli magyarságot. Az elmúlt évtizedekben a hatalom birtokosai mindent megtettek azért, hogy népünkől kiirtsák az önazonosság-tudat csíráját is. A szóban forgó kérdés a többséget nem érdekli, illetőleg nem tudna rá kielégítő feleletet adni. Sajnálatos, hogy az ellenzék színvonalas lapja, a Magyar Fórum 1996-ban, a millicentenárius évében helyet adott egy sor téveszmének. Üdítőleg hatott Vekerdi József tudományos összegzése az újság 1996. december 26-i számában. □ Sajnovics Jánossal, a finnugor nyelvtudomány megalapítójával kapcsolatban írja Vásáry István: □ egy átlag magyar nemes világgépének integráns részét, a hun tudatot látta benne kikezdve. Mint »gesunkenes Kulturgut« él itt-ott még ma is a magyar társadalom szélesebb rétegeiben. Ez a kor nem ismerte még a nyelvrokonság és etnikai rokonság közötti különbségtételt □ (Magyar Tudomány 1980:370). úgy látszik, a jelzett □gesunkenes Kulturgut□ egyes mai régészek világgépébe is beletartozik.

Elgondolkozhatnánk azon, hogy a legkülönbözőbb és egymásnak nemegyszer homlokegyenest ellentmondó nyelveredeztetési és őstörténeti agyszülemények □ noha bizonyos ellenzéki körök támogatását élvezik □ voltaképpen a sok vonatkozásban nemzetellenes liberalizmus malmára hajtják a vizet. Az etruszokkal, szkítákkal (szittyákkal), hunokkal, Störökökkel, sumerokkal való rokonítás □ hogy csupán a legdivatosabbakat említsem (az úrból való származtatásnak egyelőre még kevés követője lehet, l. Plessa Elek, 5.2. pont) □ olyan tömény esztelenség, ami csak zűrzavart kelthet a tájékozatlan vagy kevésbé tájékozott fejekben.

(X44a.)

Hogy Rédei szavaival éljek: „tömény esztelenség”-ek a dogmák támogatásához kellenek és halmozódnak föl. Az etruszok esetén lásd Alinei munkáit, (recenzió: Marcantonio), a szkítákkal/hunokkal kapcsolatban UCSIRALTU: „A hun nyelv szavai” (NapKút Kiadó, Bp, 2008.), illetve Czeglédi Katalin: Nyelvészeti vélemény Ucsiraltu tanulmányaihoz (Mikes International, Hága, VIII.évf.2.szám, 2008.). Ez utóbbiból álljon itt egy kis rész:

„...Figyelemre méltó, hogy amíg Ucsiraltu a régi kínai források elemzéséből próbál rájönni a szavak etimológiájára, a Volga-Ural vidéke földrajzi neveinek a vizsgálatai hasonló, gyakran azonos eredményekhez vezettek az esetek nagy többségében mind hangtani, mind alaktani és mind jelentéstani oldalról egyaránt.

A Wen-na-sha lehet a huna-sha fonetikus átírása, ugyanakkor az sem kizárt, hogy a hun-na és a Wen-na úgy kötődnek egymáshoz, mint a magyarok hungar (hunga-r) és a venger (venge-r) neve, ahol a szókezdő v- előzménye w-, s a név nem lehet a szláv nyelvekből való kölcsönzés. ...”

”...Nemcsak a hun népnévnek van magyar szempontból is nagy jelentősége, hanem a Mongolok Titkos Történetében és a kínai forrásokban lévő törzsneveknek is. Lévéen, hogy a földrajzi nevek fényében az eddigiektől eltérően ítélem meg a magyar törzsneveket (Nyék, Megyer, Kürt-Gyarmat, Tarján, Jenő, Kér, Keszi), Ucsiraltu munkája azért is fontos, mert a keleti hagyományok igazolhatnak vagy ellentmondhatnak. Ebből az is következik, hogy a Mongolok Titkos Történetében és a kínai forrásokban szereplő törzsnevek, amelyek az északi népekkel kapcsolatos feljegyzéseket is tartalmaznak, nemcsak mongol, hanem a magyarság korai történetének kutatása szempontjából is fontosak. Megállapításaim szerint a magyar törzsnevek valójában személynevek, és nem, mint törzsnevek viselkednek tulajdonnévként. ....”

...A Volga-Ural vidéke földrajzi neveinek a hangtani, mondattani, alaktani és jelentéstani feldolgozásának az eredményei alapjaiban egybeesnek Ucsiraltu eredményeivel. Ez pedig egyértelműen alátámasztja a földrajzi névi kutatásaim azon következtetését, mely szerint a Volga-Ural vidéke földrajzi neveinek alaprétege szkíta-hun nyelvi eredetű, egy másik rétege ezeknek az utódnyelvei nyomát, végül egy harmadik csoport a szkíta-hun szubsztrátum rétegből való szláv nyelvi

kölcsönzés emlékét őrzi.

Következésképp, a Volga-Urál vidéke földrajzi neveinek valamint a szkíta-hun utód-nyelveknek a kutatásai és Ucsiraltu munkáinak összehasonlító elemzése már most láthatóan nem ellentmondásokat, hanem egymást igazoló, támogató és kiegészítő eredményeket hoz, amely sok tekintetben összhangban van Botalov Sz. G. régész tanulmányában olvashatókkal is (vö.: BOTALOV Sz. G. 2007.).

Mindezek pedig nem igazolják sem a nyelvek családokba sorolásának a helyességét, sem az uráli illetve finnugor és ugor nyelvi egység feltételezésének a jogosságát. Következésképp soha nem található meg a feltételezett uráli, finnugor őshaza, mert olyan nem volt. Ezzel szemben voltak, pl. szkíták és hunok is, azaz konkrét népek és nyelvek, amelyeket kutatni a fentiek értelmében is ésszerű és lehetséges...”

Miért is fontos ez ? Mert Ucsiraltu és Czeglédi nem talányokból, nem másodkézből és nem retrospekulatíve dolgozik, hanem KORABELI KÍNAI és mongol forrásokból ! (És hogy félreértés ne essék: Kőrösi Csoma is ide akart „kilyukadni” ....).

„.....Az oiornak még csak megvan az analogiája (zend és szanszkrit: viras, latin; vir, porosz: wyrs, gót: wair), a pata szónál azonban megakad az irán magyarázat. "Allein der zweiten Namenhälfte ist die Bedeutung (töter, töterin) ohne Zweifel untergeschoben - mondja Müllenhoff (id. m. 555.) - Sei es dass mann dabei an das causale pát.- fallen von pat - fallen oder an vad skr. vadh - schlagen dachte". Müllenhoff tehát, úgyszintén Cuno sat. Zeussnak a nézetéhez csatlakozik aki a rosszul értesült Herodotus adatát oly módon javította ki, hogy az "oiorpata" jelentését "Férfiölő" helyett "férfiak úrnőjének" Männerherrinen, Männerbeherrscherinen) magyarázta s a pata szót a zend paitis, szanszkrit patis, litván patis azaz "úr", "uralkodó" szókkal egyeztetette.

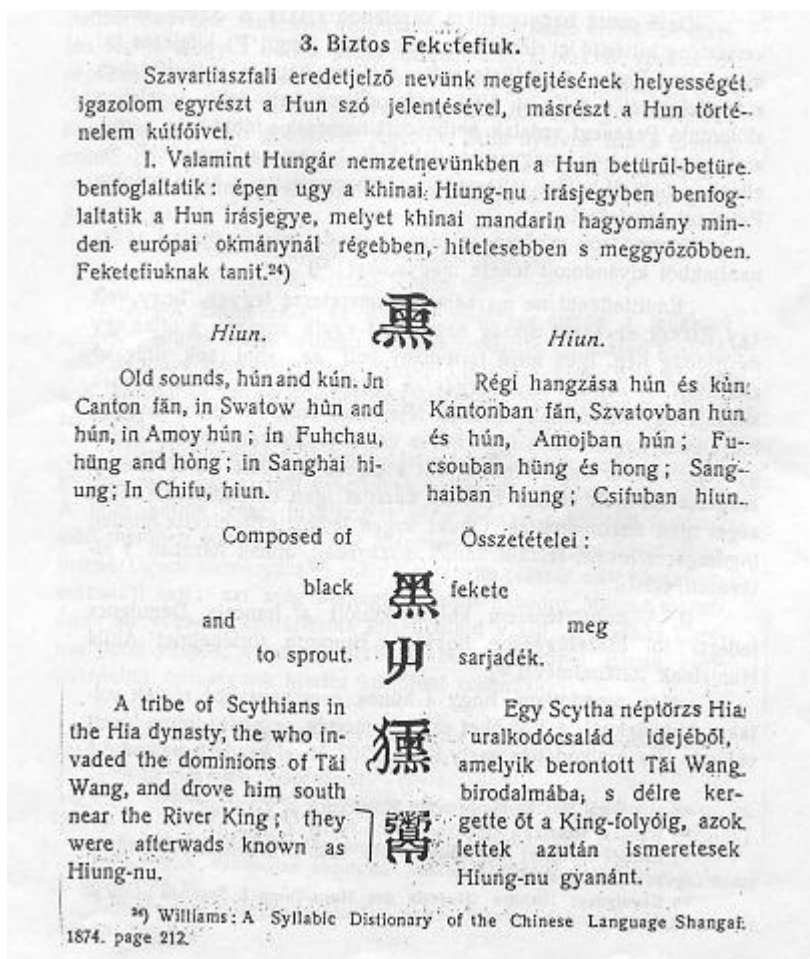
Hát én elhiszem, hogy az amazonokat csakugyan az iránok nevezték el "virapatáknak" - férfiak úrnőinek. De ha így volt is, ebből csak az következik. hogy a szkíták átvették az iránoktól ezt a nevet s népetimológiával férfiölőnek magyarázták. Mert az ő nyelvükben a pata már nem azt jelentette: "úrnő", hanem azt, hogy: "ölni". S Herodotus nagyon jól volt értesülve, midőn a szkíta szónak ezt az értelmet tulajdonítja s nem azt, a mit az irán elmélet hívei akarnak bele magyarázni. Az a szó nem áll magában; kétségtelen analogiáját megtaláljuk a sumir- akkád nyelvben, hol bat a. m. ölni, meghalni (tuer, mourir) s azután a médiaai szkíta vagy protoméd nyelvben, a melyben bat. a. m. ölni, megütközni (tuer, combattre). A sumir-akkád szó ige névi alakja "bat-a" vagy "bat-ma", uru pedig a. m. férfi (male). E szerint a szkíta oi-or-pata = férfi-ölő, melyre az iránságban nem lehetett kielégítő magyarázatot találni, ízről-ízre megfelel a sumir- akkád uru-bata szónak. ...." (Tábori László: Az alig ismert ókori világbirodalom Pártia 1. rész, Bp, 2002., forrása: Nagy Géza: A szkíták nemzetisége 3. rész, Budapest, 1895)

„...A turkológus Vásáry István ennél tovább is megy. Mint írja: "A magyar nyelvet beszélők közössége olyan fejlődésen ment át, amely gazdaságilag és a társadalom felépítése szempontjából a belső-ázsiai népekhez kötötte a honfoglaló magyarságot. Így a nyugat-eurázsiai steppevidék hunoktól magyarokig terjedő története (4-9. század) éppolyan fontos a magyarság kialakulásának szempontjából, mint a finnugor nyelvi eredet ténye [???? Nethem]... Éppily fontos kérdésnek tarthatjuk a hun-magyar azonosságtudatát. Egy nép történeti tudata meghatározó jelentőségű történeti tényező, [Nethem: Kiváltképpen akkor, ha ezen történeti tudat fölött még a hagyomány, az életvitel, a népzene, stb. is velünk élő bizonyíték] függetlenül attól, hogy az tudományosan egy helytálló igazságon alapszik vagy sem." (Vásáry, 59-60. o.)....." (KRONSTEIN GÁBOR: A hunokról - tudományosan, Örökség, 1995.)

A HUN tudat kapcsán ildomos lenne nagyobb figyelmet szentelni a Mervára (India) területén élő népekre is, akik az indiai irodalomban „MAGRA”, „MAGARA” néven

ismeretesek, önmagukat hun leszármazottnak tartják, mind maguk között, mind kifelé a „Magra”, „Magara” népvét használják. Nyelvük a velük rokon „gujár” nép nyelvéből, a „márváriból”, és a helyi un. „bhil” őslakók nyelvanyagából tevődött össze, megőrizve bizonyos saját, ősi szóképzéteket, mely számos esetben fedésben van magyar ősi szavakkal. A „magara” nyelvet ma az indo-európai nyelvcsaládba sorolják.... Az indiai és az angol irodalom nem tekinti őket külön törzsnek, a gujár-okhoz sorolják őket. (Lásd erről Zajti Ferenc: Kapcsolataink Indiával, Bp, 1929., illetve Aradi Éva vonatkozó tanulmányait a heftalitákról./ Radzsasztán és Gujarat/)

(Némäti Kálmán: Árpád népének hét törzse hún volt, Bp, 1908.)

(A44a.)

Ez a káosz viszont gyökértelenségérzést, identitásvesztést, nemzetietlenné válást idézhet elő. Megszívlelendő ezzel kapcsolatban Nemeskürty István 1996-ban megjelent könyvének (Meddig vagyunk?) helyzetelemzése: □...olyan, egyelőre kisebbség is erősödik és szerveződik, amely a jelen miatti keserűségben turáni álmokat kerget. Esményképük a pogány magyar. Egész keresztény ezer évünket legszívesebben kihajítanak az ablakon □ miként a nemzetköziség hívei is, csak más előjellel □ és visszatérnének a rovásíráshoz és a sumér mitológiához. Nem veszélytelen ez a csoportosulás sem. Már a két háború között is működtek, sok bajt keverve, sok kárt okozva □ (143–144).

Rövidítések

NF = Neue Folge

UAJb = Ural-Altäische Jahrbücher

(X44b.)

Ha valami tanulmány tudományos irányultságú akar lenni, akkor nincs helye az iménti egyéni eszme (rögeszme?) futtatásoknak. A káoszra pedig csak annyit, hogy éppen a finnugrizmus minden téren történő erőltetése okozta a zűrzavart, az identitásvesztést.

(A45.)

5.2. Rokonítható-e a világ valamennyi nyelve a magyarral? – Vajon a magyar az az ősnyelv, amelyből a világ valamennyi nyelve származik?

(X45.)

Az első kérdésre válaszolva: bármifajta hipotézis fölállítható. Maradandóságát az egyre több irányból történő hiteles alátámasztás biztosítja. Ha ilyen nincs, akkor a hipotézis alaptalan.

Az értetlenkedők részére még egyszer:

2001-ben számos európai populációban összehasonlították a mitokondriális preV és haplocsoportokat (3). A preV kialakulása az utolsó jégkorszak előtt történt, a V típus az utolsó jégkorszak után, 11,200 évvel ezelőtt Délnyugat-Európában jött létre. A magyar mintákban mutatták ki a legnagyobb számban a preV haplocsoportot (3,6 csángók: 4,4). Ez arra utal, hogy elődeink már az utolsó jégkorszak előtt Európában éltek. Az adatok azt is jelzik, hogy a vizsgált népcsoportok közül a csángók között fordulnak elő leginkább az egyik legősibb haplocsoporttal rendelkező személyek. Érdekes, hogy a V haplocsoport nem jellemző rájuk. A budapesti és a palóc minta 3.1%-ában találták meg a V típust. Ugyanezt a haplocsoportot a skótt lapok 52%-ában, baszkok 12%-ában mutatták ki, ezek az értékek ősi eredetükre utalnak. Az mtDNS haplocsoportok adatai alapján kijelenthető, hogy az európai változatok 75%-a az első hullámban Európába érkező őseinktől származik.

„...George Sarton írta: "ahelyett, amit oly gyakran emlegetünk, hogy kultúránk gyökerei a görög és a héber, azt kellene mondani, hogy a sumír, héber és görög... ...” (Bobula Ida: A magyar nép eredete, Buenos Aires, 1972.)

(A46.)

Zsirai Miklós „Östörténeti csodabogarak” (in: Ligeti Lajos [szerk.]: A magyarság östörténete. Budapest, 1943/1986:269) című klasszikus munkájában számvetést végzett arra vonatkozóan, hogy a magyart a finnugor és az altaji nyelveken kívül mely nyelvekkel próbálták egyeztetni. Lássuk ezt a teljesnek egyáltalán nem mondható listát: zsidó, egyiptomi, sumer, etruszk, hettita, baszk, perzsa, pelazg, görög, kínai, szanszkrit, angol, tibeti, tamil, korják, kamcsadál, jukagir, japán, ajnu, dravida, maori, magyar, csin, lepcsá, dafla, abor-miri, khasszi, mikir, muntada, gondi, örmény, bodó, kocs, garo, kacsari, manipur, teluga, migal, brahui, apka, manyók, szokpa, hórpa, szerpa, szunvár, garung, rodong, csuruszja, kulungya, bahingya, lehorong, szangpang, dumi, bután, kamu, humi stb. – Rengeteg időbe kerülne és haszontalan időfecsérlés volna valamennyi ostoba elmélettel külön-külön foglalkozni.

(X46.)

Zsirai és kortársai még nem olvashatták a „THE INDO-URALIC VERB” és „INDO-URALIC AND ALTAIC” tanulmányokat Frederik Kortlandt-tól. Ide kapcsolható még Tóth Alfréd matematikus-nyelvész tanulmányosorozata : „Is the Turanian language family a phantom?” (Mikes International The Hague, Holland ,2007) illetve „Etymological Dictionary of Hungarian (EDH),” (Mikes International The Hague, Holland ,2007)

ALFRÉD TÓTH was born in 1965 in St. Gallen (Switzerland), his native tongue is Hungarian. Received two PhD's (1989 Mathematics, University of Zurich; 1992 Philosophy, University of Stuttgart) and an MA (General and Comparative Linguistics, Finno-Ugristics and Romanistics, University of Zurich 1991)

(A47.)

Zsirai idézett munkájában (266–289) néhány tipikus példán mutatja be a nyelv-rokonítási kísérleteket. Valamennyi régi nyelvgegyeztetéssel nem foglalkozunk, ismerkedjünk meg csupán a legkirívóbbakkal.

Pröhle Vilmos a magyar–japán, ill. az uráli–japán rokonságot még tudományos apparátussal próbálta igazolni. A Keleti Szemlében (1916/17) közölte „Studien zur Vergleichung des Japanischen mit den uralischen Sprachen” című tanulmányát. Hasonló hangtani jelenségeket vél kimutatni, pl. a szó kezdetén csak egy mássalhangzó állhat, a jövevényszavakban a mássalhangzó-torlódást feloldják: japán kurabu < angol club. Mind az uráliban, mind a japánban megvan a nyíltszótagúságra való törekvés. Ezek azonban tipológiai egyezések, semmit sem bizonyítanak a nyelvrokonság mellett.

(X47.)

Ami a tipológiai egyezéseket illeti, önmagukban nem is bizonyítanak. De mint Rédei is állítja, fontosak és megkerülhetetlenek. Ugyanakkor éppen azt kifogásolja A11. pontban, hogy nem vizsgálják ezeket. Ebből is kitűnik, hogy nincs egzakt ismerve ezen vizsgálatok fontosságának, sorrendiségének. (Lásd X11.)

A magyar-japán kapcsolatokra:

„.....Imaoka Dzsucsiro, neves japán műfordító 1888-ban született Nogimurában. Szülővárosában tanult meg németül és franciául, majd közgazdász diplomát szerzett a tokiói Császári Egyetemen. 1922-ben Amerikába utazott, majd európai körutat tett. Három hétig kívánt Magyarországon időzni, de végülis 1922-től egészen 1931-ig maradt. Magyarországi tartózkodását Japán bemutatásának szentelte. Több mint 800 cikket és hozzávetőlegesen 750 előadást tartott. Népszerűvé az 1929-ben kiadott Új Nippon (Új Japán, Athénæum) c. könyve tette, melyben megrendítő módon vett búcsút Magyarországtól. (Hazatérése után könyvet írt a magyar történelemről, magyar vers-antológiát adott ki, kötetben foglalta össze a magyar kultúra eredményeit, és magyar nyelvkönyvet jelentetett meg.

Közzétett cikket a magyar rovásírásról is. Külön ki kell emelnünk, hogy japánra lefordította Madách: Az ember tragédiája c. művét.) Élete fő művének a már említett finn-japán és a magyar-japán szótárat kell tekintenünk.

Az utóbbit saját költségén adta ki. Megítélése szerint a magyar-japán nyelvrokonság minden kétségen felül áll, mivel mindkét nyelv az ural-altáji nyelvcsaládba tartozó agglutináló nyelv. 1973. június 2-án, karosszékében ülve, a nyomdából frissen kikerült magyar-japán szótárral a kezében távozott csöndesen az élők sorából.....”(Balassa Zoltán: A magyar nép japán barátja)

(A48.)

Minden igyekezete ellenére csak egy-két grammatikai egyezést fedez fel. A legszembeötlőbb a -na rag: japán asana 'reggel', yuna 'este', finn. ulkona 'kinn', m. télen. Ez azonban merő véletlen lehet. Pröhle 90 szóegyeztetést állít fel az uráli és a japán között. Pl.: ójapán pirumu > japán hirumu ~ m. fél (ige), finn pelkää-; ójapán po 'kalász' > japán ho ~ m. fej, fő, vog. pänk, punk. A hangalaki hasonlóság véletlenül alapul, Pröhle etimológiai a nyelvészeti kritikát nem állják ki.

(X48.)

Amit a finnugrizmus részéről meglehetősen gyakran emlegetett VÉLETLENről tudni szükséges:

„A SZAVAK VÉLETLEN EGYEZÉSÉRŐL

“Óh, kétszáz véletlenül egyező szó bármely két nyelvben található!” Ha létezik ostoba tudományos dogma, akkor ez az a javából. Amolyan ráolvasással való ördögűzés. Egyszerű számításokkal bemutatom a fenti, oly gyakorta hangoztatott állítás (vágy) bámulatosan balga voltát. E kis számolgatás eredménye olyan lesz számunkra, mint amikor elvágják a táltos paripa bokáján a béklyót. (Nem állhatom meg, mert tanulságos: ez a “bék”, az a “bék”, amely a “béke” szóban is a lényegét adja: “kötés”.)

Nézzük az átlagos, négy hangból álló szavak véletlen egyezésének esélyét:

a) Vegyünk alapul egy 25 betűből álló ábécét.

b) Alkalmazzuk továbbá azt a megszorítást, hogy egyetlen hang sem ismétlődhet a szóban.

A kérdés ekkor: Hány négy hangból álló szó állítható elő 25 hangból?

A négy hangból álló szó első helyére tehát 25 féle hang kerülhet. A második helyre azonban már csak eggyel kevesebb hangot tehetünk, azaz csak 24-et, hogy kizárjuk az ismétlést. Hasonló módon a harmadik helyre már csak 23, a negyedike 22 hang kerülhet. Eszerint a négy hangból álló lehetséges szavak száma:

$$25 \times 24 \times 23 \times 22 = 303\,600$$

Ám még nem értünk a számolás végére, mert láttuk, hogy szóegyezés akkor és csakis akkor mondható ki, ha a két szó hangra is, és egyúttal jelentésre is azonos. A jelentés azonban a fenti számításban még nem szerepel.

Vajon hány jelentése lehet egy szónak? Például mit jelenthet ez az ismeretlen szó: sriv? Bármit az ég világon, ami jelentés csak létezhet. Nagyon lebecsüljük az emberi értelmet, ha azt mondjuk, hogy tízezer jelentése lehet, de vegyük ennyinek. Tehát a 303 600 még beszorzandó tízezerrel:

$$303\,600 \times 10\,000 = 3\,036\,000\,000$$

Vagyis négy hangból álló szavak véletlen egyezésének esélye egy a három milliárdhoz. A lottó telitalálatra ennél hétszer nagyobb az esélyünk!

Öt hang esetén a véletlen egyezés esélye:

1 : 63 756 000 000. Hét hang esetén:

1 : 24 227 280 000 000. Azaz egy a 24 trillióhoz!

Ezek oly hatalmas számok, hogy törölhetjük szótárunkból a véletlen egyezés lehetőségét. Tehát a számítással nem hogy számottevően csökkentettük az “Óh, kétszáz véletlenül egyező szó bármely két nyelvben található!” ördögűző ráolvasásban szereplő 200-as számot, hanem eredményünknek köszönhetően egyenest kijelenthetjük:

(3) A véletlen szóegyezés maga a csoda. ...”

(Varga Csaba: A magyar nyelv eredete , Ökotáj, 33–34. sz. 2004. 28–44. o.)

(A48a.)

7Pap Ferencnek „A magyar–japán nyelvrokonság” című munkája majdnem kizárólag szóegyeztetéseket tartalmaz. Ilyeneket: begy: mune, buzogány: turugi, falu: mura, ősz: aki. Ezen bejegyzésekhez nem kell kommentár, a szerzőt a szabályos hangmegfelelések egyáltalán nem érdeklik.

(X48a.)

„.....Az U nyelvekkel foglalkozó könyvemben megkíséreltem ennek elvégzését. Megkíséreltem a szabályosságok előfordulásának mennyiségi meghatározását, s mérését a szabálytalanságok mértékével szemben az U összehasonlító anyagban ('hasonlító test'), melyen a rokonság hagyományos elmélete nyugszik. Azt találtam, hogy a szabálytalan hangváltozások erősen felülmúlják a szabályosakat. Hasonlóképpen azt találtam az esetek döntő többségében, hogy az idézett hangtörvények inkább 'ad hoc' előfordulások, s csak igen kis számú tétel követi (gyakran csak egy, vagy két szó). Természetesen nem merülhetek bele e mennyiségi vizsgálat részleteibe itt – az érdeklődő olvasó talán veszi majd a fáradságot, hogy elolvassa könyvemet... Legyen itt elég az olvasó figyelmét a következő 'tények' felé irányítani (olyan tényre, melyeket szakirodalom szerte elismertek; lásd Marcantonio (2002a: 75-78)): A hagyományos U családfa kulcsfontosságú ugor csomópontja, melyet a magyar + az obi-ugor nyelvek (khanty és mansi) alkotják, soha sem lettek helyreállítva, mivel a magyar tősgyökeresen különbözik alaktanában, szótári anyagában és beszédhangtanában az állítólagos testvér nyelveitől (lásd például Abondolo 1987:185 & 1998: 428). Következésképpen a finn-ugor csomó soha nem lett helyreállítva, mivel helyreállítása feltételezi az ugor csomópont korábbi helyreállítását. A felső U csomó maga is már hasonlóképpen vissza volt állítva, mivel ez viszont ismét feltételezi a finn-ugor csomó korábbi helyreállítását. Valóban, az amit az U csomó helyreállításaként idéznek, Janhunen (1981) által ajánlott helyreállítást – a P-U egyetlen szigorú helyreállításának kísérlete – neve ellenére egyáltalán nem a felső P-U csomó helyreállítása. E helyett csak részleges helyreállítás, csak két ág helyreállítása (feltehetően) mely a megszokott fa része: a finn és a samoyed. A kulcs ugor csomó hiányzik a rendszeres összehasonlításból a fenti okok miatt. Ahogyan maga a szerző is kijelenti (Janhunen 1998: 461), ez a P-U helyreállítás "a proto-uráli leegyszerűsített, de nagyon hasznos megközelítése (mely) közben megszerezhető a proto-samoyed és a proto-balti-finn összehasonlításával, további ismereteket szerezve, a követelményekkel megfelelően, a saamiból és mordvából." Így még ha valaki nincs is velem egy nézetben a számszerű vizsgálattal kapcsolatban a történelmi nyelvészet keretén belül, a tény megmarad, hogy a P-U ágak helyes, szigorú helyreállítása, s így végső fokon magának a P-U-nak a helyreállítása mindaddig lehetetlen feladatnak bizonyult. ..." (Dr. Angela Marcantonio: Történelmi nyelvészet és

a finnek eredete, 2004.)

(A48b.)

Podhorszky Lajos és Velics Antal kínai–magyar szóegyezésekkel bizonyítja a két nyelv rokonságát: hiep: fej, tu: út. Velics nagy felfedezése a czé 'gyermek' utótaggal alakult főnevek: kin 'arany' + czé: kincs, tin 'csúcs, tető' + czé: tincs, ken 'kutya' + czé: kutya.

A görögösök vezéralakja Aczél József. Ő nem tagadja a finnugor rokonságot, „de ez elenyészően csekély igazi származásunkkal szemben, mert mi elsősorban görögök vagyunk.” Görög–magyar etimológiái önmagukért beszélnek: cipő: hüpo 'alatt', gatyá: kata 'alá', suszter: kszuszter 'a csiszoló', tramlpi: traphe-roz 'kövér'.

Fehér István röplapokon hirdette, hogy felfedezte népünk és nyelvünk angolszász voltát. Európa legrégebbi germánjai, engwer-ek vagyunk. Őseink az észak-amerikai őshazából Grönlandon és Skandinávián át érkeztek a Kárpát-medencébe. A szóegyeztetés nem gyerekjáték, a nehézségekkel csak a „komoly analitikai nyelvészet” tud megbirkózni. A fő törvényszerűségek: 1. a hangtani laposodás kiterjedő és összehúzódó formái, pl. angol lord: lófő, laborc, férj, úr; 2. névelő-amalgamálások, pl. (the →): the; car: szekér, the; kine: tehén; 3. összetett szavak megcsonkítása: cup of glass: kupa és kulacs.

Ez a fáradhatatlan nyelvhasználati láz a második világháború után folytatódott.

Lássunk néhány jellemző példát:

Baráth Tibor: Tájékoztató az újabb magyar őstörténeti kutatásokról 1973. A szerző szerint a magyar nép és nyelv Egyiptomból származik. Az alábbi idézet ékes bizonyága a fűzet tudományalatti színvonalának: „Európa tájaira a keleti magyar nyelvű népek zöme nem Mezopotámiából, hanem a közelebb eső egyiptomi kultúrkörből érkezett. Ezek a Régi Kelet nyugati feléből kiinduló és Európába dél felől behatoló magyar néprészek alkották a kontinens első állandó jelleggel letelepedett lakosságát, a magas kultúra meghonosítóit, ők lettek Európa feltárói, az első hiteles európaiak. Hogy Európa tisztán és kizárólag magyar nyelvű népek – régibb szóhasználatnál élve: finnugor népek – alkotása, ezt az elsőrendű világtörténeti felismerést tőlünk függetlenül egy észt tudós is megtette.” Baráth itt Edgar Saks emigráns észt íróra hivatkozik, aki „Studies in ur-European History” címen egy sorozatot indított: Aestii 1961, Esto-Europa 1966 (a sorozatnak ez a két kötete jelent meg). Teóriájának summája: Európa őslakói a jégkorszaktól kezdve finnugorok voltak. A finnségi nyelvekkel rokon nyelvet beszéltek a britek, piktek, ligurok is. Ezt az ősi finnugor népet és kultúrát a behatoló kelta, germán görög, római, szláv népek magukba olvasztották. Hasonló pánfinnugor nézetet képvisel Belitzky János is (Beszámoló egy készülő tanulmányról. Palócföld 1965:76–103). Belitzky úgy vélekedik, hogy Európa őslakói a jégkorszak végén finnugorok voltak, akik Észak-Afrikából költöztek be az északra fekvő kontinensre. – Baráth Tibor „A magyar népek őstörténete” című munkája három vastag kötetben jelent meg (Montréal 1968, 1973, 1974). Feltűnő, hogy magyar népekről beszél, a magyar fajta bölcsőjét a világ legkülönbözőbb területeire helyezi: 1. Magas-Ázsia hegyvidéke, 2. az Aral-tó környéke, 3. az Indus völgye, 4. a Kaukázus hegyvidéke, 5. Dél-Mezopotámia, 6. Délkelet-Afrika, 7. Törökország és Görögország területe, 8. Közép-Amerika. A fantazmagóriáktól hemzsegő könyvben arról olvashatunk, hogy a régi Kelet (= Egyiptom) nyelve a magyar volt: „ők alkották meg csodálatos géniuszukkal az emberiség első magas kultúráját” (I:7 kk.).

Mészáros Gyula kiváló csuvas nyelvi gyűjtéseivel tette ismertté nevét. Szellemi egyensúlyvesztésének gyümölcse „A másfélezeresztendő magyar nemzet” (New York, é. n.). Szerinte Európa benépesedése két göcből indult el: a hosszúfejű fehér fajták Afrikából, a rövid fejűek (így az ősmagyarok is) keletről jöttek. A Volga táján maradt magyarok egy része a csuvasokba, más része a baskírokba olvadt be. Semmit sem próbál bizonyítani, de nem ragadtatja magát túl merész álmodozásokba.

Csicsáky Jenő „A magyar nemzetcsalád útja Távol-Nyugatról Távol-Keletig” (Sydney 1961) című könyvében nemzetünket egy elsüllyedt földrész lakóitól eredezteti. Csicsáky 7mukájában egy bizonyos James Churchward angol ezredes „Mu” című könyvében tett felfedezéseiből indul ki. Idézzük a katasztrófális eseményt: „... a Csendes-óceánban egykor létezett három halomból álló óriás földrész,... amely Kr. e. 11 542. év május havának 13. napján az ottani éjjelen vulkanikus lángörvénytől elárasztva az Óceán mélyére süllyedt...” Az

elsüllyedt földrészt Mu-nak, Anyának, Földanyának stb. hívták. Lakói, a magyák (= magyarok) tanították meg a népeket nyelvre, írásra és emberi életre. A magyák egy része Mu-ból Amerikába költözött; nyelvük feltűnően egyezik a magyarral. A magyák többi ága a földkerekség többi részén szóródott szét.

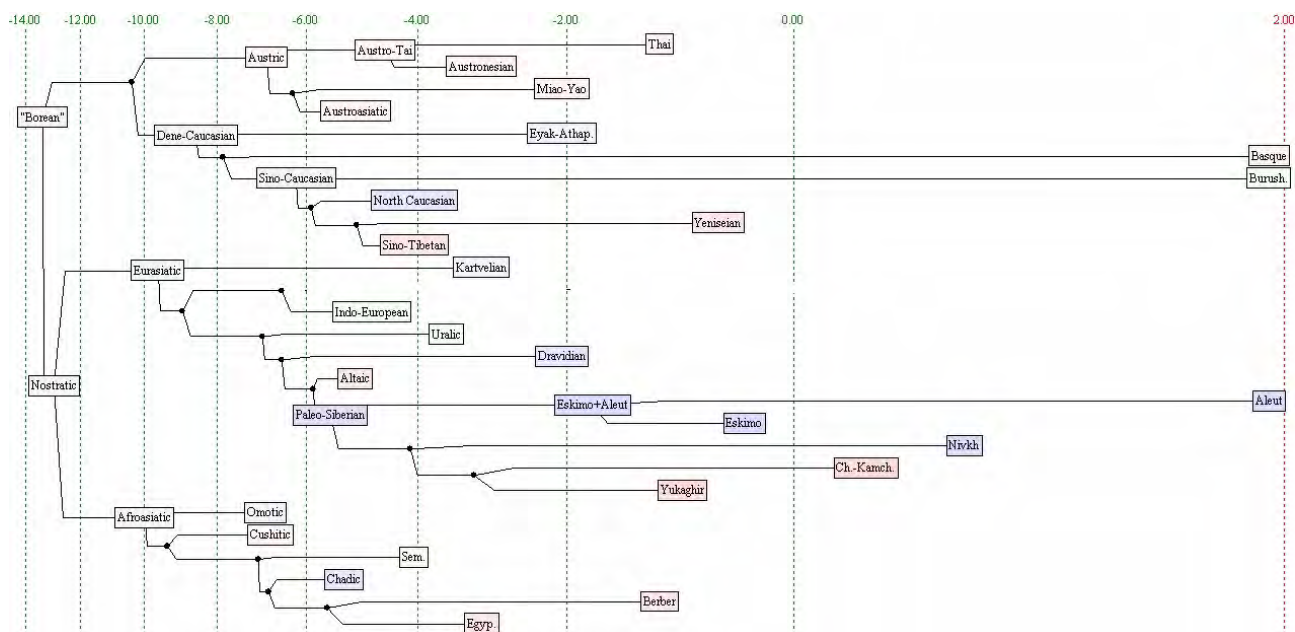
Az etruszk-magyar rokonság híve Kur Géza (Etruszkok Magyarországon? Ohio, Warren 1970; Az etruszk-magyar rokonság I-II. uo. 1966, 1968). Kur eljárása az, hogy a magyar szavakat szótagokra bontja és azokat egyezteteti etruszk szavakkal. Pl.: etruszk ax ~ m. ah 'sóhajtás, óhajtás, vágy; emelkedni, jobb sorsa kerülni'; etruszk mar ~ m. marad. Innen Akmár falu eredeti jelentése: 'lakosainak a sóvárgása elmarad'.

Etruszk-magyar rokonítással lepte meg olvasóit Siegmund Toth is: „Divine Antiquities Volume 1. Decipherment of the Etruscan Language” Washington 1976.

A szerző az etruszk feliratoknak önkényesen magyar olvasatot tulajdonít.

(X48b.)

A finnugristák figyelmébe ajánlandó Mario Alinei: „Etrusco: Una forma arcaica di ungherese” (magyarul: „Az etruszk (nyelv): a magyar (nyelv) egy ősi formája”) (Il Mulino, 2003.) magyarul megjelent: „Ősi kapocs – a magyar etruszk nyelvrokonság” (Allprint, Bp, 2005.)

(A49.)

A magyar szókincs etimológiai eredetéről nyilván halvány sejtelve sincs. Egy-két jellemző példa: a kétségtelenül szláv szavakat is (aknász, hála, szikra, máz) ősi etruszk-magyar szavaknak tekinti.

(X49.)

Csínján kellene bánni egyszer s mindenkorra a „kétségtelenül” szóval. Egy valószínűsítő levezetés eredménye soha nem lehet kétségtelen.

Mit ír a TESZ ? Akna:

„....A magyarba egy közelebből meg nem határozható szláv nyelv szava kerülhetett át

'nyílás' jelentéssel..

Nos ennyit tehát a tudományos bizonyosságról. Egyszerre egy kétismeretlenes, hovatovább háromismeretlenes „egyenlet” („meg nem határozható” és „kerülhetett”, de a „nyílás” jelentés is feltételezés csupán)... És ez Rédei szerint kétségtelen. Ami itt kétségtelen, az éppen a kétségesség.

Zaicz Etimológiai szótára írja:

„ Szláv jövevényszó. vö. bolgár nyelvjárási 'okno' =tetőablak, hordólyuk, horvát-szerb 'okno' = bányakna, ablaktábla , szlovák 'okno' = ablak. Az 'akna' hangalakhoz a magyarban sok, a 'nyílás' képzetéhez kapcsolódó jelentés tartozik.... ”

Zaicz-nál már nincs kétség, jóllehet forrása a bizonytalan és bizonyítatlan TESZ. Ha valaki tüzetesen végigtanulmányozza mindkét szótárat, kellőképpen szemet szúrhat az a mindenén átütő erőlködés, ahogy a szavak tömegét szláv átvételként határozzák meg – teszem hozzá egyáltalán nem megalapozott indokkal -, olyan preconcepcióból, ha valamelyik a szláv nyelvben létezik, akkor mindenképpen onnan vette át a magyar. E preconcepció hibás. Ezért szorul az összes szó felülvizsgálatra. Az „akna” és „ablak” a finnugristák szerint szláv. Mindkettő gyakorlatilag nyílást jelent, így történelmileg problémás, hogy miért kellett volna két azonos jelentésű szót átvenni más néptől, de nem kellett megtartani a sajátot.

Az „akna” szónál maradván érdemes a szó jelentésbeli különbözőségeit és azonosságait megvizsgálni. A magyar nyelvű elsődleges jelentése „mélységbe vezető, hosszánál jóval kisebb keresztmetszetű nyílás”. Ehhez egyedül a horvát-szerb áll közel. Ugyanakkor a magyarban ez sohasem szerepelt „ablak” értelmezéssel”. Csakhogy a horvát-szerb viszonylatban nincs történelmileg igazolható bányászati kapcsolat. Az ősi épületek, sátrak tetőn lévő nyílásának ez irányú elnevezési eshetőségét meg kell vizsgálni. Ennek azért van kicsi esélye, mert a jelentésselkülönülés (ágazás) természete ellen szól.

(Emlékeztetőül kívánom az elvetett (ragozó nyelvű) sumért citálni: „AK-NA₄--A” =”kőmunka, szikla vájat”. AK = „tett, munka” (L97) ; NA₄ = „kő, szikla, meteor, súly” (L229); --A birtokos rag)

Ami az „ablak” szót illeti, álljon itt a sumér megfelelője: „AB-LAL” = “window” ŠL 128; MSL V 186; Gost. 462. és még: öböl “bay” ŠL 420; Gost. 55, 722; Sára 1994, p. 134

Sum. ub, ab Türk. ablak “chubby (in the face)”

Ugyanakkor: „...Bárczi Géza Magyar Szófejtő Szótára szerint (Budapest, 1941. Egyetemi Nyomda): "vessük össze a magyar szót a horvát tájnyelvi "o b l o k" (kerek) = ablak szóval, melynek vannak megfelelői a szlovén, tót és kisorosz nyelvekben. " ....."

„...Az akkád nyelv sokat vett át a sumírból és tovább fejlesztette a szót, úgy hogy az akkád formák sokszor segítségünkre vannak a szófejtésnél. Ez az eset pl. a BÁNYA szavunk esetében. Nyelvészeink nagy része azt vallja, hogy a magyar bánya szó valamely szláv nyelvből származott, mert a szláv nyelvekben van egy hasonló szó, mely fürdőt jelent. Úgy okoskodnak, hogy a fürdő is meleg, a bánya is meleg; fürödni gödörben lehet és a bánya is egy gödör. De hát szükséges ilyen erőltetett és valószínűtlen etymológia?

Sokkal egyszerűbben megtaláljuk a szó gyökerét a sumir BA szóban, melynek jelentése Deimel szerint: machen = mívelni! Ugyanez a gyökér van a fejlettebb akkád szóban: BANÚ, melyet a következő német szavakkal magyaráznak: "bauen, zeugen, schaffen, erzeugen". A BANÚ szó tehát a nehéz munkát, megmunkálást, a kitermelést jelentette. A régi magyar nyelvben volt: bányás = megmunkálás és bányolás = pénzverés. "Kertek bányásnak, szőlők metszésnek örülnek. " "Zrínyi a török pénzt mind elszórta, hozz, úgymond, mást, melyet királyom bányolta. " (Nyelvtörténeti Szótár).....

Vizsgáljunk meg egy másik szót, például a G A B O N A szavunkat. Ennek megfelelői (pl. gobino) megvannak az egyházi szlávban, az oroszban, a szerbben és a horvátban. Ennyit közül velünk a hivatalos nyelvészet és elvárja, hogy ezután bizonyítottnak vegyük, hogy a magyar volt az átvevő. Ehelyett visszakerdezzük szeretettel, honnan került ez a szó a szláv népek birtokába? Miért nincsenek megfelelői az indoeurópai nyelvekben? Nem valószínűbb az, hogy az újbabiloni kultúrkörből észak felé vándorló szittyák vitték magukkal ezt a kultúrszót az Eufrates vidékéről? Mert ott megvolt a kétségtelen őse, használták és felírták az égetett cseréptáblákra, ahonnan leolvasta Deimel atya és közli az ő német nyelvű Sumerisches Lexicon-jában ilyen magyarázattal: GABNI = Sezam, Grütze, treffben. A magyar örökölte a gabona nevét sumir őseitől. A magyarral együtt örökölték ilyen szavakat a törökök, bolgár-törökök, finnek, észtek és más uralaltáji népek. A kölcsönvevők a szlávok voltak, akik a szittyák népek szomszédságában élve, gazdagodtak ez utóbbiak régi, déli kultúrkincseiből. Ezen azonban nincs mit restelleni, minden nép kölcsönöz a régebbi kulturákból és továbbad másoknak. ....

..Nem fogadhatjuk el azt a vélekedést, hogy a VERÉB neve szláv eredetű, mikor sumíruul ugyanezt a madarat baraab-nak hívták és mikor a moldvai csángók még most is beriebnak nevezik....

Bizony nem az a valószínű, hogy az indoeurópai népek közös és mindenütt "fürdő" jelentésű szavát vette át a magyar egy ettől egészen különböző fogalomra.....Amerika felfedezése előtt az óvilág aranytermelésének 60%-a Magyarország bányáiból került ki. . ...." (Bobula Ida: A magyar nép eredete , Buenos Aires, 1972.)

Ugyanígy akár az „UDVAR” szavunk szláv jövevényként történő erőltetése is elvetendő. Éppen fordított a helyzet. A szláv nyelv vette át, elfeledve az ősi jelentést, amely alaphelyzetben „védelem céljára valamivel –árok, sánccal, fallal, netán őrsereggel --- körülvett hely” értelemmel bírt, amely az aktuális uralkodót és közvetlen kíséretét is jelentette párhuzamosan: az uralkodói központot. Lásd még ehhez a török ORDU szót. (Ha a sumér vonatkozásait nézzük, akkor U_BAR_U (=védelem, oltalmazás), amiben a „BAR” jelenti a körülvételt, a valamivel történő körülkerítést. (B > V)

Annál is inkább, mert a „VÁR” jelentése a magyarban ugyanez az értelemkör, és ennek

képzősített folyamánya a „VÁR_OS”. (Ide sorolandó még a „BUR” /BURok, BÚRa/, „BŐR” gyökök fogalma is) Mindez a szlávban nem egységes logika szerint épül föl. Bár ezt (VÁR) iráni jövevényként jelzi a TESZ, a BÁRCZI-BENKŐ-BERRÁR által jelzett komplexitásnak ellentmond. A magyar gyökirányultság viszont megfelel neki.

A szlávtság, azon belül a szlovákság kérdése is jóval aktuálisabb, felülvizsgálandóbb, mint **volt**:

„...A szlovákság megjelenését a történelem színpadán kapcsolatba szokás hozni Samo frank kereskedovel, aki birodalmat hozott volna létre 623 és 658 között (Tažký, Ladislav – Zrubec, Ladislav: Vykopaná pravda [A kiásott igazság], SALUS, Bratislava 1997; 48-51). „... mindmáig senkinek sem jut eszébe, hogy a frank kereskedo, Samo realitását inkább a korabeli [értsd: a VII. sz.-i] zsidó kupeczek alakjában kellene keresni, vagyis egy bizonyos Sámuelben... ” (Karbusický, Vladimír: Báje, mýty, dejiny [Regék, mítoszok, történelem], Mladá fronta, Praha 1995; 79.) A Fredegarius-Krónika II. része, mely 640-60 k. keletkezett, említi Samot. Adatait vitatják, mivel nem hiteles. A szerzo vélhetőleg frank kereskedoktol szerezte be adatait, akik megjárták Közép-Európát (Encyklopedia Slovenska II., Bratislava 1978, 116.) Említést kell tennünk az ún. Nagymorva Birodalomról. Ezt a kifejezést Konstantin császár nyomán eloször G. A. Meerheim használta 1781-ben anélkül, hogy a kifejezés eredeti értelmét figyelembe vette volna. A császár a X. sz.-ban írta följegyzéseit, a „nagy” kifejezést az óhazák, ill. anyaországok megnevezésére használta, ahonnan a népesség kirajzott. A kora-beli források rendszerint csak Moravat/Moraviat említettek (Havlík, Lubomír E.: Kronika o Velké Morave [Nagy Morávia Krónikája], Jova, Brno, 1992; 268., 305., 333.), mely 833/880 és 894 között létezett, s egy időben a Felvidék nyugati részére is kiterjedt, egészen a Garam folyó vonaláig. Ez a nem túl jelentékeny államalakulat a későbbi Csehszlovákia legitímálására szolgált (Havlík 327.), ahol szlovákok és csehek közös országban éltek volna. A legújabb kutatások sem igazolják ennek az államalakulatnak egyértelmű szláv jellegét. A morva név valószínűleg az eloázsiai „mar-” úr szóból származik. Azután a morva központokban található hajlékok analógiáit Közép-Ázsiában találjuk meg. Az európaiktól eltért a fourak öltözködése beleértve a lábbelit, mely a Káspitenger déli részén akkor használthoz hasonlított. Iráni jellegű volt a gombok és ékszerek díszítése, melyek analógiáit az iráni és kaukázusi térségben találjuk meg. A morvaországi lovak, sertések és kecskék középszerű típusúak voltak és a glagolita írás, mely a szláv írásbeliség egyik alapja.

volt, részben keleti jellegű. Ezek az adatok mind olyan területekre utalnak, ahol szlávok nem éltek. Az etnogenézis bonyolultságára utal, hogy ennek alakítói Közép- és Elo-Ázsiától, Kelet-, Közép- és Délkelet-Európáig, iráni, balti, finnugor és türk népek voltak (Havlík 324., 325.). A morva fejedelmi nevek sem szlávok. A Priwina név összefügg a latin privignus (törvénytelen gyermek), a Moi-mar (Mojmír) név észak-iráni-szarmata etnicitásra utal (Havlík 85.).

A VI. sz.-ban élt Jordanes és Prokopiosz krónikáikban a szlávokat a Kárpátoktól északra helyezik és nem említik őket a Duna mentén. A szlávok korai megjelenésére „eddig... sehol a legcsekélyebb nyomot sem tudtuk kimutatni. Bár forrásaink a népnevek egész tömegét sorolják elo a Duna mellékén, közöttük még véletlenül sem fordul elo olyan név, amely mö-gött kétségtelenül szlávokat lehetne keresnünk... ” (Kniezsa István: A szlávok östörténete, In: Szekfu Gyula (szerk.): A magyarság és a szlávok, Lucidus, Bp. 2002 ; 18., 23.) Amint Františ ek Bokes szlovák történész leszögezi: „A szlovákok létezéséről és sorsáról [ebben az időben], akik főleg a Dunától északra éltek, szinte semmilyen hírünk sincs.” (Dejiny Slovenska a Slovákov [Szlovákia és a szlovákok története], SAVU, Bratislava 1946, 53. – ezután Bokes 1946) A korai cseh legendák (Kosmas és Dalimil Krónikája /XII. sz.; 1314/) sem alkalmasak arra, hogy tisztánlátásunkat segítsék, mert azok ótestamentumi, germán, ógörög és nem népi eredetű átvételek (toposzok). Dinasztikus érdekeket és a középkori cseh nemzeti tudat kialakítását szolgálták.

Epikai munkák, melyek a korabeli európai mintákat követték. Ez az elbeszélő forma lett a későbbi irodalom és történetírás elodje (Karbusický 9., 44., 55., 62., 65., 179.) ....” (Balassa Zoltán: A szlovák nép történelme, (DVA NÁRODY V JRDNEJ DOMOVINE))

Tóth Alfréd:

„...In his influential book „The science of language“, in 1891, F. Max Müller, comprised amongst the „Turanian language family“ the following language families: Samoyedic, Tungusic, Mongolic, Turkic, Finnic (incl. Hungarian), Taic, Malaic, Gangetic, Lohitic, Munda, Tamulic. The Turanian languages thus comprise, according to Müller, not only the FU and A languages, but a geographically vastly extended group of languages reaching, roughly speaking, from the Ice Sea via China to the South Seas.

In my „Etymological Dictionary of Hungarian“ (EDH), I have shown that following the identity of at least 1042 basic Sumerian words with their respective Hungarian cognates according to Gostony (1975), all of Müller’s language families are genetically related with one another – up to a certain degree that goes from 61% down to 3%:

Hungarian (100%) > Chinese (61%) > IE (58.3%) > Turkish (55%) > Tibeto-Burman (ca. 50%) > Dravidian (36%) > Munda (33%) = Etruscan (ca. 33%) > “FU” languages (31.9%) > Japanese (23%) > Mayan (11%) > Bantu (8%) > Caucasian (7%) > Austronesian (incl. Mon Khmer, Australian and Tasmanian) (3%). ....”

Kiegészítésképpen: a felsorolt nyelvek tipológiailag ragozóak. A kínai nyelv is oda tartozik, noha ma izolálóként tartják számon. Ugyanakkor még számot kell vetni a ma Kínában élő, húsz milliányi ragozó nyelvet beszélő FUHIEN-HOHIEN-iekéről.

(A50.)

Ilyen „ősi” szó még a dézsma (Tothnál: megdézsmál) is: a TESz. szerint a dézsma, dézma, dézsma vándorszó, a dézsma változat talán olasz eredetű; a vándorszó végső forrása a lat. Decima.

(X50.)

Jóllehet, a „DECIMA” valóban latin, de vajon a latinban a „C” betű „C” hang-e ?? Messze az európai ősidőbe nyúlik vissza a „decima” eredete, aholis a „TÍZ” ősével összecsengett. (-t- > -D- zöngésedés stb.)

Cavalli-Sforza haplotérképe.

A mai, európai ragozó nyelvűek területe (baszk és magyar) ismeretlenként jelölve.

Magyar befolyástól és minden szimpátiától mentesen Mario Alinei olasz nyelvtudós kifejti az etruszkok turk származási vonalát, melyben a ma magyarságnak nevezett etnikum őseinek, de legalábbis a nyelvének is szerepet szán. Mindezt több kutatótársával teszi egy egységes európai kontinuitás-elméleten belül. Újfént csak megemlítem, hogy a genetikai kimutatások ezt a vonalat erősítik. És teszi ezt Alinei úgy, hogy nincs a forrásanyagai között Grove S. Krantz.

De lásd lentebb Ruhlen (1994-es) makrofamiliáris világtérképét. (X60.)

(A51.)

Perie Alkorán – Kovács János: Fülöpszigeti nyelv = magyar nyelv. Hüchelshoven 1983. – Kovács János felfedezését a véletlennek köszönheti. Fülöp-szigeteki származású visayan (= viszajan) nemzetiségű felesége (Perie Alkorán) egy alkalommal gyaloglásuk közben így szól hozzá: Baktass! Megkérdezte tőle, mit jelent ez a szó az ő nyelvén. A válasz meghökkentő s egyúttal reveláló jelentőségű volt számára: mint magyarul, lassabb járást jelent. Ez a meglátás indította el Kovács János kutatói tevékenységét. A dilettáns nyelvészkedők szelíd fajtájából való. Nem tekinti magát szakképzett nyelvésznek, ezért összeállított szójegyzéke elbírálását, felülvizsgálatát szakavatott nyelvészek figyelmébe ajánlja. Lássunk néhányat egyeztetései közül (az első szó visayan, a második magyar): asawa = asszony; asay = száj, szól; asukal = cukor; banda = csoport, banda; hibat = hiba; kalo = kalap; lantaw = látni; pinsa = pince; tipik = tép, csíp stb., stb. Kovács a fentebb idézett Csicsáky Jenőre hivatkozva a visayan népet a Csendes-óceánban elsüllyedt földrész, Mu magya (= magyar) lakóival hozza kapcsolatba.

(X51.)

(A52.)

A második világháború után új rokonítási teória kerül előtérbe: a magyar volt az emberiség ősnyelve.

(X52.)

Tévedés. Már Berzsenyi és Sir Browing is tett ez irányba célzásokat. „...*Bukkozásaim haszon nélkül nem maradtak, sőt örömmel tapasztaltam, hogy mindenütt többet találtam, mint kerestem, elannyira, hogy csakhamar általláttam azt, hogy a magyar nyelv tán az egész óvilág nyelveinek gyökere és anyja;....*”. (Berzsenyi Dániel; Prózai művek. 281. oldal.)

(A53.)

Földrészeket átfogó őstörténet és nyelvrokonítás bontakozik ki, melynek előfutárai – akár tudtak egymásról, akár nem – Baráth Tibor, Belitzky János és Csicsáky Jenő voltak. Ha a magyar volt az emberi nem első nyelve, akkor a romantikus lelkületű őstörténészeink szerint – minden emberi nyelv és kultúra a magyarból származik. A múlt századi történész és polihisztor Horvát István (1784–1846) elmélete támadt új életre. Már ő azt tanította, hogy az első emberpár a paradicsomban magyarul beszélt. Ádám neve is erre

utal: Ad-ám ti. almát Évának. „Pözsög a Szentírás mindenféle régi magyar nevektől” (pl. Mózes, Simon, Áron). Földrajzi nevek: Babilon = Bábolna, Karthágó = Kardhágó, Stockholm = Istókhalma. Valamennyi, ebbe a típusba sorolandó eredeztetési kísérletet felesleges volna ismertetni. Lássunk azonban néhányat belőlük mutatóba!

Kemény Ferenc: *Das Sprachenlernen der Völker*. Bécs, 1975. A szerző nem többet állít, mint azt, hogy az újkőkor földművelőinek a nyelve, az eurázsiai ősnyelv magyar volt. Nem fogadja el azt, hogy a nyelvek hangváltozások útján változnak. A nyelvtörténet során valóban lehetségesek a hangváltozások, de ezek szerepe csekély, a beszélőszervek alkatától függenek. Kemény abból indul ki, hogy a magyar nyelv alapszókincsében vannak ikerszavak, amelyek a szeretkezés és a kielégülés sóhajaiból, ritmikus kísérőhangjaiból keletkeztek. Ezekből lettek az ősszavak párosodásra csalogató szavai. Ezekből a mai magyarban kettő maradt meg: isi-piti, iti-piti. Azt az alaptételét, hogy a szavak hangteste lényegében nem változik, több műkedvelő nyelvészünk is magáévá tette. Ez nagyban megkönnyíti a szóhasonlítás és igazolja a véletlen összecsengéseket. (Egyebek közt ezzel a „módszerrel” dolgozik Götz László sumerológus is.)

(X53.)

*„...Bańcerowski professzor a posztmodernista paradigma ismertetése kapcsán idézi Paul Feuerabendet (1975), a tudomány anarchista koncepciójának a szerzőjét és népszerűsítőjét, aki szerint, „az a meggyőződés, hogy a tudománynak valamilyen tartós és általános szabály szerint lehet és kell fejlődnie, nem tartható fenn, és veszélyes is” (17). Feuerabend szerint „minden szabad” (anything goes), a megfigyelés az elmélettől függ, a konkurens elméletek összemérhetetlenek, ha az egyik elmélet alapvető fogalmát nem lehet megfogalmazni a másik elmélet terminusai segítségével. Bańcerowski Janusz ugyanebben a cikkében ismerteti Jacques Derrida dekonstrukció koncepcióját is. „Derrida a tudomány történetét a szövegek halmazának tekinti, amelybe új szövegeket építenek be. Így a tudományban nem arról van szó, hogy az objektív igazsághoz közeledjünk, hanem arról, hogy szüntelenül olyan újabb és újabb szövegeket gyártsunk, amelyek tudományosnak tekinthetők” (18). Összegezésében megállapítja, hogy a posztmodernizmus képviselői azt vallják, hogy „a tudományos tevékenység alapvető feladata nem a magyarázás, hanem a megértés [...] Azt, hogy valójában tudományos talajon mozgunk-e vagy sem, egyetlen dolog döntheti el, nevezetesen a tudósok körében kialakult egyetértés”. (19). Ha ez megvalósulna, a tudomány elsekélyesedne. A nyelvtudomány jövőbeni fejlődését én is a pluralizmusban látom, amely szerint egy nyelvi rendszer vagy annak valamely vetülete különböző elméleti alapokon és irányzatokban egyenrangúan leírható. ....” (Pete István: *Korunk nyelvtudományának történeti háttere és jellemzői, A nyelvtudomány műhelyéből, 186-195.p.)**

(A54.)

Csőke Sándor: *Három tanulmány*. Eberstein, 1977. Idézzük sommás végkövetkeztetését, amely jól szemlélteti felfogását: (63) „A magyar nyelv magyar eredetű. A magyar nyelvet az idők végtelensége szülte... A magyar nyelv szókincsé – nem finnugor, de mongol-török eredetű sem... A magyar szókincs: magyar eredetű. A magyar nyelv önmagából eredő nyelv szerkezeti rendszerében is... Finnugor nyelvek nincsenek. Se nyelvészeti, se történelmi adattal nem bizonyítható e nyelvek finnugor eredete. E nyelvcsoport a nyelvészek és történészek kitalálása...”. Sapienti sat.

(X54.)

Még finnugor szemmel sem lehetne kivetnivalót találni benne, elvégre a finnugrizmus szerint is potom 3000 éve önálló nyelv ! És ne feledjük Benkő Loránd fentebbi szavait sem ! És ami igaz, igaz: a valóság szemszögéből urali nyelvek, finnugor nyelvek és miegyebek nincsenek, azok csupán egy szintézis terminológia szerinti beazonosító fogalmi: absztrakció.

„... 'Valamit rosszul tudni rosszabb, mint nem tudni' (Giacomo Girolamo Casanova olasz író).....” (Kánnai Zoltán: A jászok nyelvéről, Bp, 2006.)

(A55.)

A Hawaiiiban élő Vámos Tóth László Bátor több füzetben azt igyekszik bizonygatni, hogy Polinézia szigetvilágának, de az egész földkerekségnek a földrajzi nevei nagyrészt magyarok, továbbá: „ezerszer is magyar a legősibb nyelv.” Egyik kiadványában (Ős-Mu-Hawáj 1976) ezer magyar földrajzi nevet tett közzé. A hangvételből következtetve Vámos Tóth írásaiban a Csicsáky-Churchward elmélet átvételéről, „utóéletéről” lehet szó (vö. László Gyula: Őstörténetünk. Budapest, 1981:117–118).

Ebbe a csoportba emigrációban élő (élt) magyar szerzők tartoznak. Munkáik keletkezésének lelki indíttatása nyilvánvaló. Az emigrációs léttel gyakran együtt járó szellemi magányosságból kitörendő, nemzetüktől földrajzilag távol, de lélekben nem elszakadva próbáltak annak dicső avagy dicsőbb múltat megálmodni, s álmukat másokkal is közölni. Nyelvészeti képzettsége az itt tárgyaltak közül – tudomásom szerint – egynek sincs.

(X55.)

Tévedés és felületesség. Mint már az elején is jeleztem, az emigrációban élők mind meglévő, jobbára itthoni tanulmányok alapján folytatták a kutatásaikat. Ami meg a képzettségüket illeti, rosszindulatú megnyilvánulásnak tekintendő, hogy Rédei olyan személyeket citál, akiknek nincs ez irányú végzettségük, ellenben nem citálja azokat, akiknek viszont van.

(A56.)

Persze érthető, hogy a körülvevő – olykor ellenséges világban – a talajt vesztett emberek az illúziók világába menekülnek. Belső lelki készletétől ösztönözve – szakmai ismeretek hiányában – önkontroll nélkül fogtak munkához. Néhányan kiagyalt elméletüket minimális dilettáns irodalmi apparátussal felszerelve készítették el. Mások hangyaszorgalommal olvastak el minden hozzáférhető tudományos és tudományalatti nyelvészeti, őstörténeti és régészeti munkát, és azt kritikátlanul építették be rendszerükbe, pontosabban szólva: elképzelésükbe. Az eddig tárgyalt romantikus nyelvészeti és őstörténeti elképzelések a tudományos felfedezések, meglátások igényével léptek fel. Bizonyos tudományalatti körökben a hetvenes években elterjedt Magyarországon egy tan, amely nem igazol semmit, hanem a népmesék stílusában elmond egy „ősi regét”. Ezt László Gyula (Őstörténetünk. Budapest, 1981:119–121) alapján ismertetem: „Állítólag egy vogul sámánfi partizánként hozta volna hazánkba ezt a tanítást, »ami titok alatt van«, tehát senki nem látta a »vonatkozó okmányokat«, kivéve a szöveget közlő Paál Zoltán ózdi kohászt, aki végeláthatatlan szövegeivel új, s újabb meglepetés elé állítja az olvasókat.” (László Gyula: Őstörténetünk. Budapest, 1981:119). László Gyulához csupán egy 165 lapos kusza szövegű töredék jutott el. A kézirat címe: „Az ősmagyar = úz = nyelven írott ARVISURÁK = IGAZ SZÓLÁSOK ősi regéi. Ahogy azokat SZALAVÁRÉ TURA, a Manysi-nép utolsó sámánjának fia számunkra átmentette a második világháború alatt, Paál Zoltán ózdi kohász útján”.

A kiagyalt romantikus történet érdektelen.

(X56.)

Csak az tekinti érdektelennek, aki nem olvasta. Tudományos szempontból annyi minimum vizsgálatra szorul, mi a bennük megbújó történelmi tények forrása.

„...A 19. század inkább anyaggyűjtő első fele után ebben a stílusban és pszichózisban bontakozik ki a század derekán a század második felének feldolgozó tevékenysége.

Az a magyar, aki részán életéből tíz esztendő a 19. század folyamán létrejött európai történettudományos irodalomnak nyolcvan százalékát jelentő német, angol és francia anyag tanulmányozására, meghökkentő konklúzióra kénytelen jutni.

Ebben a konklúzióban még csak nem is az a meghökkentő, ahogyan ez az irodalom a hun, avar és magyar anyagot kezeli. Ez a meghökkenés a német, angol, francia történettudományos irodalom saját anyagának kezelésével kapcsolatos, de abban az összehasonlításban, ahogy a magyar történettudomány a magyar anyagot kezeli és interpretálja.

Ennek a konklúzióknak talán leglesújtóbb része az, hogy a tanulmányozó magyar kénytelen levett kalappal, vigyázzba merevedve állni az előtt az ádáz, sőt szinte már megható elszántság előtt, amivel a 19. századi német, angol és francia történész minden kicsi, halvány és kétes forrásadatot, minden a képtelenség határán még belül levő lehetőséget a saját nemzetére legkedvezőbb és legelőnyösebb megoldásban interpretál. Ha valahol, Európa két-három különböző pontján véletlenül találnak egy-egy ókori törött cserépedényt, vagy kezdetleges bronzeszközt, amelyről megállapítható, hogy az egykor valószínűleg "germánok" által lakott területről és két-három évszázadnyi bizonytalansággal megállapítható időből származik, akkor a 19. század német tudósa annak eredetét a vélhető időspácium legrégibb még lehetséges pontjára teszi, az eredet helyét kinevezi "ősgermán kultúrgócnak", ezt a pontot a térképen összeköti a két-három lelőhellyel, az így kapott vonalakat elnevezi "ősgermán kereskedelmi útvonalaknak", a pontok által bezárt területet meg "ősgermán kultúrkisugárzási területnek", ami magyarul annyit jelent, hogy az ősgermánoknak voltak "kereskedelmi" útvonalai és volt "kisugározni való" kultúrájuk és a cserepek, avagy a bronzbalták lelethelyeinek pontjai és az "ősgermán kultúrgóc" között elterülő térségen lakó őseurópaiak számára az "ősgermánok" sugározták ki a kultúrát. Természetesen az a törött cserép, vagy bronzmaradvány kerülhetett a véletlen ezer meghökkentő módján a lelethelyre, hurcolhatták magukkal kódorgó hordák, kerülhetett oda akár félezer évvel később, készíthette az eredethelyről a lelethelyre elhurcolt hadifogoly-rabszolga, sőt a tudós egyszerűen tévedhet is az eredethely és keletkezési idő megállapításában, ez azonban az évszázad tudományos önbizalmának és nacionalista lelkesedésének nem számít. A megállapítás nem képtelenség s ez elég. Herr Prof. Dr. Phil. Wieheisster ír róla egy tanulmányt, amit a többi német tudósok nemzeti örömmel olvasnak, egy másik Herr Prof. Dr. Phil, már beleveszi készülő művébe lelkes lábjegyzet utalással a szerző szaktekintélyére, ezt a könyv nyomán angol, francia, holland, svéd, amerikai tudósok -a magyar tudósokkal együtt- átvesszik és így az "ősgermán" kultúra, a Kr. e. 1000 körüli "mecklenburg-priegnitz-i" ősgermán kultúrgóc megszületik a- 19. században ...." (Padányi Viktor: Dentu-Magyarica, Bp, 2004.)

(A57.)

Az Arvisurák alapján Pataky László békéscsabai mérnök egy őstörténetet írt. A kéziratos munka címe: A magyar nép kialakulása az Arvisurák tükrében (1977, kézirat). László Gyula alapján közlöm egy részletét (kézirat 1. lap):

„Cserép József professzor az ókori görög és latin írók műveiből megállapította, hogy a magyar nép őshazája abban az időben, amikor az utolsó jégkorszakot a jelenlegi meleg kezdte felváltani: a nagy világtengerek valamelyikében elsüllyedt. A mostanában napvilágra került Arvisurák ezt igazolják.

Mi azoknak az ivadékaik vagyunk, akik ebből a világhatalmasztrófából megmenekültek. 9Pontosabban: azoké, akik a Dél-Kaukázus vidékére kerültek. Ide érkezett i.e. az 51. évszázad derekán Magya fejedelem három fiával, néhány száz lovas kíséretében – hajón...” László

Gyula joggal írja, maga a cím is furcsa módon keletkezett: „akik elolvassák, nem tudják a következőket: az iráni világképben a források eredete nem a földben, hanem az égben van. Az Aveszta szerint a mennyei vizeket egy női istenség őrzi Ardivisura-Anahita. Neve annyit jelent »Tiszta, szennytelen«, Ahura-mazda bízta rá a vizek őrzését! Az Arvisura név íme innen került a »vogul sámán«-hoz!» (László Gyula: Östörténetünk. Budapest, 1981:122). A mondatokhoz még hozzáfűzhetjük: aligha valószínű, hogy Paál Zoltán kohász és Pataky László mérnök ne olvasta volna Csicsáky Churchward elméletét az elsüllyedt földrésről, Mu-ról és lakóiról, a magyákról (= magyarokról). A hetvenes években – magam is tanúsíthatom – az Arvisura-hívőknek valóságos tábora alakult Magyarországon.

Délibabos nyelvészeink „megállapították”, hogy az emberiség ősnyelve a magyar volt.

Az emberi képzelet számára azonban nincs lehetetlen. Dús fantáziájú „kutatóink” időközben arra a nagy felfedezésre jutottak, hogy az emberi ősnyelv, a magyar az űrből érkezett a földre. Erről szól Plessa Elek könyve: Pál-Ősü Elek űr-ős tudatása az emberi beszédről. „Az emberi beszéd Isten gravitációs sugallatának a szólása.” New York 1985. Nehéz volna a felette zavaros megfogalmazású és tartalmú „opus” mondanivalóját röviden összefoglalni. Néhány kiválasztott idézet azonban képet ad a szerző furcsa logikái (= logikátlan) asszociációkra épülő elképzeléseiről:

(7): „A mi korunkról szól Ésaías próféta:

»Kiáltó szó a pusztában:

Készítsétek a Kúríos útját!«

A Biblia-fordítók szerint: Kúríos = Isten. A magyar nyelv tanulsága szerint: Kúríos = Giri-ős = Gir-fajok Űr-őse, aki a világűr távoli helyéről magyar fajokat hozott erre a földre.”

(9): „Űrhajósok járják a Nap gravitációs terét, de a kortárs nem tudja, hogy távoli őseit Messiások űrhajókon hozták erre a földre.”

„...A kortárs nem tudja, hogy az Űr-ősök Istentől két kő táblát kapnak...”

„Annyit mégis tud, hogy Mózes magától Istentől vette át a kőtáblákat, de azt már nem tudja, hogy a bibliai Mózes éppen a második Gir-Űr-Ős volt, aki a székely-magyar fajt hozta erre a földre.”

(31): „A latinnak nevezett nyelv szavai nagyobb részt egyenes olvasatú magyar szavak, kisebb részben fordított olvasatú magyar szavak...”

(45): „A néma szülőkkal elzártan neveltetett gyerekeket a lélek megtanítja beszélni, és mivel földünk jelenlegi világűri helyzetében legerősebben a magyar nyelv ékei hallhatók, ezért a kísérleti gyerekek a magyar nyelv valamilyen változatát fogják szólni.”

(116): „A kafir nyelv ... többszáz magyar szót használ, amire egy a magyarázat: a kafiok is Isten ékezését szölik.” Három magyar szó a kafir (= zulukaffer) miatyánkban: begobe = kenyér; magyarul bekapó (bekosz), levfetség = ellenünk vétő; magyarul ellenünk vétség; bosuleg = gonosz; magyarul bosszú. Úgy vélem, a fenti idézetekhez nem kell kommentár. Még annyit: Plessa Elek nevének elváltoztatása (Pál-Ősü Elek Űr-Ős) nyilván arra utal, hogy szerzőnk az űrből érkezett magyar ősök kései utódjának gondolja magát.

Plessa Elek másik könyve (A fajokat a Földre hozó Űr-ősök (Messiások). New York 1986) is arról szól, hogy az első emberek magyar nyelven beszéltek és az űrből érkeztek földünkre. Az űr-ősök Istentől kapott bizonyágtáblákat hozták magukkal.

Lássunk két idézetet (41:): „A Bizonyágtáblás Űr-ősök feladata a faj áttelepítésével nem ér véget, mert az isteni rendelés szerint kötelesek az új bolygón a faj élésterületét (házját) kijelölni és a határokat hatalmas kőoszlopokkal megjelölni. Isten rendelése határozott és vitathatatlan, miszerint egy fajnak hazát adni csak a Bizonyágtáblás Űr-ősöknek van joga, úgyhogy nemsokára kitörölhetik a feneküket a Trianoni és Moszkvai békeszerződéssel [sic!] annak sugalmazói, a jezsuiták.” A trianoni és moszkvai 10békeszerződést minden magyar igazságtalannak tartja, a szerző nyilvánvaló katolikusellenessége miatt hártja a felelősséget a jezsuiták nyakába. Ostoba feltételezés: a világ akkori urainak nem volt szükségük a jezsuiták vagy más szerzetesrendek tanácsaira.

(91:): „Elek Űr-ős első térésekor a kárpáti magyar fajt hozta, űrhajója Erdélyben, Gyulafehérvár térségében ért földet...” Úgy hiszem, a két idézet bepillantást nyújt a könyv tartalmába és egyúttal utal a színvonalára is.

8, 9, 10

Jegyzetek

(X57.)

„.....a mai magyar őslakos eredetű népesség embertani szempontból a bulgáriai tatárokhoz (Henkey 1971), az északi és déli kazakokhoz, az üzbégekhez, a kaukázusi alán-szarmata eredetű oszétekhez, a török nyelvű balkárokhöz, a karacsájokhoz, valamint a kaukázusi nyelvű csécsényekhez és ingusokhoz áll közel. Ennek oka, hogy a törökös réteg erősödött a honfoglalást megelőző késő avarokkal, majd az Árpád-korban a Kárpát-medencébe betelepült besenyőkkel, uzokkal, kunokkal, jászokkal, volgai bolgár-törökökkel (böszörményekkel) és kazáriai alánokkal utánpótlást kapott, újabb finnugor eredetű nép viszont nem érkezett. A honfoglaláskori szláv nyelvű népekkel való keveredés nem befolyásolhatta jelentősebben a magyarság etnikai embertani képét, mert e népek nem voltak tiszta szlávok (Trctyakov 1953), kialakulásukban jelentős szerepük volt a közép-ázsiai eredetű népeknek, elsősorban a későavaroknak (Eisner 1933, Fügedi 1938, Erdélyi 1986, Barada 1952). ..” (HENKEY GYULA:AZ EMBERTAN ÉS A MAGYAR NÉP SZÁRMAZÁSA , A ZÜRICHI MAGYAR TÖRTÉNELMI EGYESÜLET KIADVÁNYA ,BUDAPEST-ZÜRICH 1997)

Egyúttal ismételnem tudom az X55. Pontot.

Ehhez kapcsolódóan kívánom hangsúlyozni például az OSZÉTokra vonatkozó kutatásokat. A JÁSZok nyelvét meghatározó Werhner György alapította kártyavár is összedől, mivel az általa jelzett népség nem JÁSZ, hanem oszét,és e kettő nem egy nép, így a jászok nyelve nem tér el a magyartól, már csak azért sem, mert neveik is színmagyarok. Lásd: Kánnai Zoltán: A jászok nyelvéről, Bp, 2006.

(A58.)

7.Vannak kutatók, akik a japánt a koreaival együtt az altaji nyelvek közé sorolják. De az altaji nyelvek □ török, mongol, mandzsu-tunguz □ egymáshoz való viszonya sem tisztázott. Ezek között a nyelvek között kétségtelenül tipológiai egyezések vannak (agglutináló nyelvek), genetikai rokonságuk hipotétikus. Kazár Lajos a japánt az altaji hipotézisből kiszakítva állította rokoni viszonyba az uráli nyelvcsaláddal. Vö. Lajos Kazár: Japanese-Uralic language comparison. Locating Japanese origius with the Help of Samoyed, Finnisch, Hungarian etc.: An Attempt. L. Kazár□Tsurusaki Books. Hamburg 1980; 1. még UAJb. 48/1976:127-150, 52/1980:42-72, 53/1981:88-104, 61/1983: 27-42. Kazár megpróbál az uráli nyelvek és a japán között grammatikai (morfológiai) egyezéseket kimutatni, de az egybevetett elemek összefüggése mind hangtani, mind funkcionális tekintetben felette kétes, egy közös uráli-japán alapnyelvi morfológiai rendszert nem sikerül rekonstruálnia. Szóegyeztetései egytől egyig valószínűtlenek.

A hangtant és a jelentést teljesen önkényesen kezeli. Pl.: jap. waki, ójap. waki 'side, flank'

~ zürj. bok, bek 'oldal' (a zürjén szó orosz eredetű); jap. abiru, ójap. abu

~ amu 'vizet

önt a testre'

~ m. fürdik: a japánban protétikus magánhangzó volna, eltér a magánhangzó-rend, a jelentések nagyon távoliak.

Kazár könyvéről Futaky István (FUM 18-19. 1994/95: 181-187) írt lesújtó, de igazságos bírálatot. Főbb kifogásai: a) az uráli-finnugor alapnyelvre rekonstruálható két szótagos töveket önkényesen egyszótagosakra redukálja; b) minden, ami a gyök előtt vagy után áll, később járulékelem; c) ha az uráli és japán adatok valamelyes egymáshoz közelítése

úgy kívánja, akkor szóeleji mássalhangzó-torlódásokkal operál, ami uralisztikai tekintetben ugyancsak képtelenség.

1997-ben jelent meg Kazár Lajos Are Japanese and Hungarian Related? Sind Japanisch und Ungarisch verwandt? A japán és a magyar nyelv rokonok? (Pécs) című három nyelvű könyve. A munka tulajdonképpen képekkel illusztrált japán-uráli szóösszehasonlításokat tartalmaz. A bevezetésből semmit sem tudunk meg a szerző etimológiai elveiről. Vajon egyáltalán kidolgozta őket? A bevezetésben egyebek közt a következőkről olvashatunk: 1) ...az uráli kutatóintézetek nem vizsgálták meg a japán nyelvet mint potenciális forrást... De igen, a kérdéssel foglalkoztak, de mint tarthatatlan nézetet elutasították, illetőleg a hipotetikus altaji nyelvrokonság körébe utalták.

(X58.)

Ki és mikor foglalkozott evvel ? Merthogy ez megkövetelné, hogy mértékében, mélységében legalább olyan szintű legyen, mint a finnségi nyelvek kutatása. De vajon Molnár Erik (1951-es) föltett kérdése óta tényleg megtörténtek ezek az elemzések ? Gyanítom, hogy nem ! Rédei egy sztereotípiát ismételt, gondolván ezzel elintézettnek a dolgot. Zaicz Gábor Etimológiai Szótárának (Tinta Kiadó, Bp, 2006) bevezetőjében írja: „A kaukázusi elemek vizsgálata egy évszázada – Munkácsi Bernát óta – szünetel...”. Tehát e témában száz év leforgása alatt sem akadt a „tudomány” részéről egy pozitív vagy negatív bizonyosságot elénk táró kutató. De ha a kaukázusiban sem volt, akkor a távolabbiakban miért is lett volna ?? Ez gyakorlatilag egy kutatás elszabotálását jelenti, ami tudományos vonatkozásban megengedhetetlen, és az erre irányuló mindenfajta kifogás, magyarázkodás a tudományosságot hitelteleníti.

(A59.)

2) A szerzővel szemben állítjuk, hogy a mássalhangzó-torlódások léte nem függ össze a finn-lapp fok-váltakozással. Miden uráli nyelv ismeri a szóbelseji mássalhangzó-kapcsolatokat, így azok az uráli alapnyelvig vezethetők vissza (l. Collinder, Björn: Comparative Grammar of the Uralic Languages. A Handbook of the Uralic Languages, Part 3. Uppsala, 1960:147-148; UEW X-XI). 3) A tó és a fa két szótagú tövekre vezethetők vissza (*tow, *puw: UEW 533, 418). úgy látszik, Kazárnak nincs tudomása arról, hogy az uráli-finnugor alapnyelvben csak a mutatószavak (-->névmások) lehettek egytagúak a fogalomszavak (névszók, igék) kéttagúak voltak.

(X59.)

Ez egy üres hipotézis, melyet nem lehet bizonyítani, csak fantáziálni. Egyetlen logikai érv sincs, ami kizárólagossá teszi azt, hogy csak a mutatószavak lehettek egyszótagúak. Ez egy elvárás, mert csak ezzel a megszorító kitételrel mondható ez az állítás.

De itt egy sumér példa:

TU₅ = „fürdő” (L367.)

gišPA = „fa; ág; gally; szárny” (L295.)

(A60.)

Ez nem dogma (mint Kazár kijelenti, de nem cáfolja), hanem az uráli nyelvtudomány legszilárdabb megállapításai közé tartozik. Annak nem volna értelme, hogy valamennyi I képtelen etimológiáját megcáfoljuk. A japán ~ uráli hangmegfeleltetéseiről nem nyilatkozik,

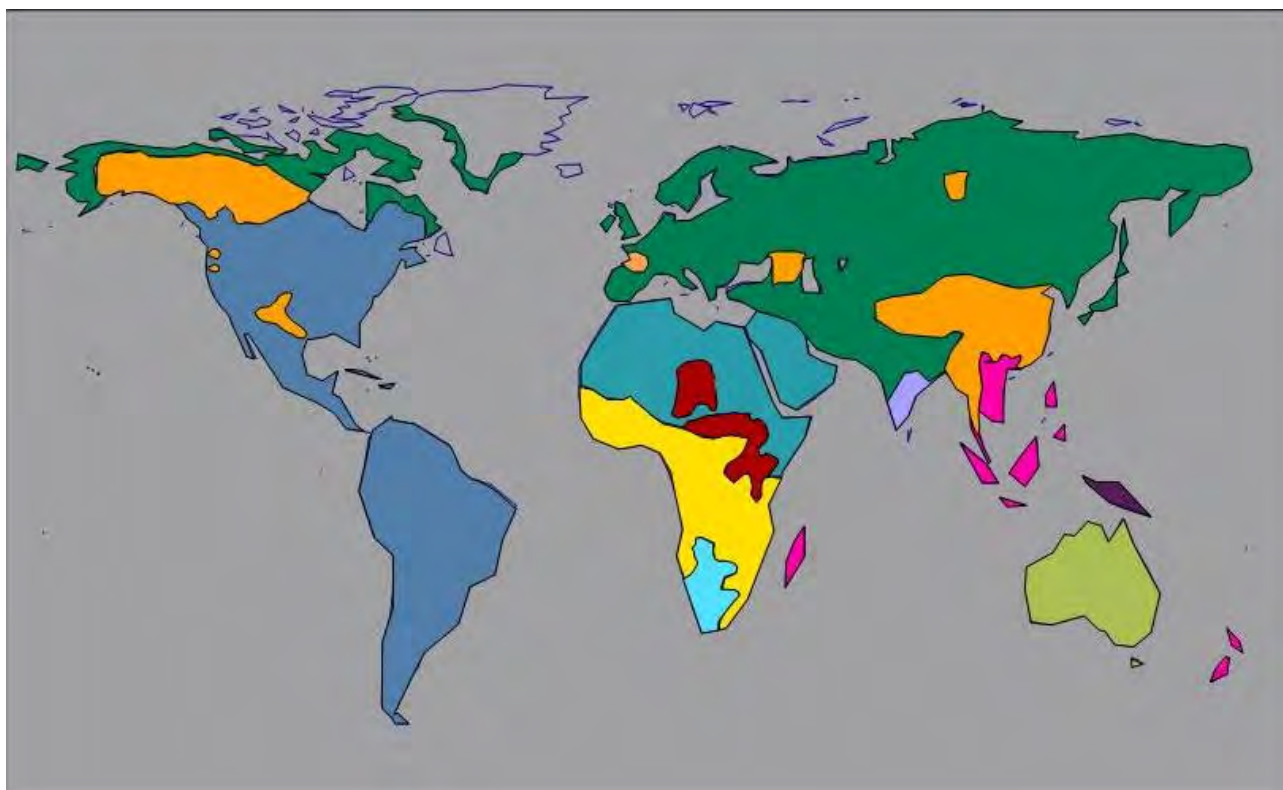
de tekintettel van az ójapán alakra. Nem árulja el, hogy mely forrásból vette őket. Szófejtéseinek fő gyengéje az, hogy nem mondja meg, hogy a japán szavak jelentései közül (olykor 3-6-9 jelentést is közöl) melyiket tekinti eredeti (kiinduló) jelentésnek. Például: jap. am.e, am.a-, ójap. am.a 'ég, eső, istenség'
~ finn jumala 'isten' stb. [*juma]; jap. at.a.e.ru,
ójap. at.ap.u 'ad, közel helyez'
~ m. ad, finn. anta- [*amta-]; jap. de.ru, ide.r.u-, ójap. idu
'kijön, származik, csírázik, kel, megjelenik, elmegy, történik'
~ finn itä- 'csírázik'; jap. ho,
ójap. po 'fej, kalász (a gabonán), csúcs (a hullámon), valaminek a hegye...'
~ finn. pää, m. fő,
fej [<*päne]; jap. ob.i, ójap. eb.i, ep.i stb. 'öv, derékszalag' m. öv [< *winä/wünä]. Kazár Lajos etimológiai egybevetései nem képezhetik komoly nyelvészeti kutatás alapját, még távoli hangalaki és jelentésbeli összecsengéseknek sem tekinthetők. A szögletes zárójelben megadott rekonstrukciók világosan utalnak a japán és uráli adatok közötti áthidalhatatlan hangalaki távolságra.

(X60.)

A finnugrizmus zsákutcája felől tényleg áthatolhatatlan.

Ruhlen világtérképe:

(Ruhlen, M.: The Origin of Language. John Wiley and Sons., New York, 1994.)

(A61.)

8.1974-ben jelent meg Szabédi László könyve: A magyar nyelv őstörténete. A finnugor és az indoeurópai nyelvek közös eredetének bizonyítékai, Bukarest. A mű két évtizedes érlelés után 1958-ban készült el, s a költő halála után 15 évvel változatlan formában került publikálásra. Szabédi László költő, író és irodalomtörténész egyetemi tanár volt a Kolozsvári Egyetemen. A szerző ismeretei széles körűek, érvelése logikus, imponálóan hatalmas anyaggal dolgozik, ez a műve mégis sikertelen. Hajdú Péter (Őstörténeti perspektívák [Szabédi László, A magyar nyelv őstörténete c. könyvéről]. Korunk 1976/1-2:135-138; Őstörténetünk perspektívái [Szabédi László, A magyar nyelv őstörténete]. Tiszatáj 1976:76-79; Az uráli nyelvészet alapkérdései. Budapest, 1981:186-190) mélyrehatóan méltatta Szabédi László tudói erőit, s egyúttal alapos bírálatnak vetette alá a zsákutcába vezető elméletet. Hadd idézzük Hajdú bevezető szavait: □Emlékét s nevét tisztelet övezi mindenütt, ahol a magyar kultúra értékeit számon tartják. Költői és irodalomtörténeti alkotásai kijelölték számára a helyet a Parnasszuson. Mindez méltató szép szavakra készítené posztumusz könyve bírálóját, akinek először is a vállalkozás emberfeletti voltára kell felhívnia a figyelmet: az indo-uráli problémát nyelvészek hada próbálta dülőre vinni, e kutatások egymásra épültek □ ahogy ez a tudományban szokásos □, és az utóbbi évtizedekben már a talány megfejtésének legvalószínűbb útjai is megmutatkoztak. Szabédi gyökeresen szakít az eddigi tételekkel, és egy teljesen új magyarzó elvet próbál következetesen érvényesíteni könyvében.

A teljesítmény iránti elismerés, a hírnév és a kegyelet nem lehet azonban egyedüli értékmérő őstörténetének megmérettetésében. A mércét a nyelvészeti kutatás nemzetközileg érvényes normái adják. Már most megmondjuk: e mérlegelés eredménye sajnos a vállalkozás sikertelenségét mutatja.□

Az alábbiakban Hajdú bírálatát alapján röviden vázoljuk, hogy miért elhibázott Szabédi finnugor-indoeurópai nyelvhasznítása.

Módszerére jellemző, hogy □adatait addig gyúrja-alakítja, míg belőlük az elmélete számára kedvező eredményt ki nem kényszeríti□

(X61.)

A finnugorizmus módszere sem különb. Gombócz Zoltán nyelvész például 72 lépésben vezette le egyes szavak egyezőségét, melyet aztán azóta tényként kezelnek, mint azonosságot. (Továbbá még: Szilágyi N. Sándor A szent mókus, avagy a módszer buktatói)

„...Az összehasonlító-történeti nyelvtudomány is hipotézisekkel dolgozik, csak hogy olyanokkal, amelyeket elvileg sem lehet soha ellenőrizni, vagy ha lehet is, csak kivételesen szerencsés esetekben. Egyszerű oka van ennek: ezek a történeti hipotézisek olyan időszakra vonatkoznak, ahonnan nincsenek adataink. Éppen ezért vagyunk feltételezésekre utalva: hiszen ha volnának történeti adatok, akkor nem lenne szükségünk feltevésekre. Ezért is tulajdonítunk itt olyan nagy jelentőséget a módszernek, ezzel ugyanis bizonyos korlátokat szabunk feltevéseinknek: egyesekről éppen a módszertani megfontolások alapján tudjuk kijelenteni, hogy valószínűbbek, mint mások. A nyelvész azonban az ilyen hipotézisekről már csak szégyenletében sem mert valószínűségi terminusokkal beszélni. Nem azt mondta tehát, hogy igen nagy annak a valószínűsége, hogy ez vagy az a szó finnugor vagy honfoglalás előtti török eredetű (hiszen ki fogja azt neki elhinni, hogy amit ő művel, az tudomány, ha semmiről sem tud bizonyosat mondani?), hanem azt, hogy be van bizonyítva, hogy az. Pedig nincs bebizonyítva. Bebizonyítva akkor lenne, ha volna rá lehetőségünk, hogy adatokkal igazoljuk először is magának a finnugor alapnyelvnek a hajdani meglétét, majd onnan kezdve folyamatosan adatolni tudnánk a szó vagy más nyelvi elem útját legalább a nyelvemlékes (ómagyar) korig.

Csak hogy éppen ez az, ami lehetetlenség. Ha egy hipotézist nem lehet sem igazolni, sem cáfolni, akkor csak két dolgot lehet tenni vele: elvetni vagy hinni benne. Elvetni kár lenne, hiszen szép is, meg különben sem tudunk helyette jobbat, hinni kell hát benne. Ilyen módon az összehasonlító-történeti nyelvészet nem egészen olyan tudomány lett, mint a többi, hanem hovatovább amolyan hitbéli meggyőződés és elkötelezettség kérdésévé is vált, és ez eléggé meg is látszott rajta: akár csak az egyházaknak, ennek is kialakultak a kánonalkotó (akadémiai) intézményei (a kánonokat sokszor dogmáknak is nevezhetnénk), a más felekezetűekhez pedig – vagy akár az ártatlan kételkedőkhöz is – sokszor úgy viszonyult, ahogy az egyház szokott a tévelygő és veszedelmes eretnekekhez. Az elhíresedett ugor–török háború stílusa nagyon is emlékeztet nemcsak a hitvitázó disputákéra, hanem a középkori boszorkányüldözésére is...”)

Itt kell megjegyezni, hogy a szinkron-diakron bizonyítások érvelése akkor lenne helytálló, ha az alaptétel igaz: vagyis hogy a hangváltozások egy közös hangállományú ősnyelvre vezethetők vissza. Ugyanis ha nem így lenne, akkor a hangváltozási tendenciának kötelező érvényűnek kell lennie eltérő hangállományú ősnyelvre is, gondolok itt az aborigin-ek (Ausztrália őslakói) nyelvére.

(A62.)

(Östörténeti perspektívák [Szabédi László, A magyar nyelv őstörténete c. könyvéről]. Korunk 1976/1-2:136). Szabédi a finnugor és indoeurópai nyelvcsalád rokonságát bizonyosra veszi. Szerinte a finnugor alapnyelv az indoeurópai alapnyelvből vált ki, annak ugyanolyan egyenes folytatása, mint a germán, a szláv és a román nyelvcsoporthoz. A finnugor nyelvek helyét közelebbről úgy határozza meg, hogy azok az ún. őslatin (vagy: italióta-finnugor) származékai. A szerző szerint az őslatin egység Kr. e. 18. században szűnt meg, az italióták ekkor költöztek az Alpok és a Fekete-tenger közötti térségből a Pó síkságára; a Kelet-Európában maradt őslatinok nyelvjárása a következő másfélezer év alatt fejlődött finnugor alapnyelvvé. Az eddigi kutatások szerint a finnugor egység felbomlása Kr. e. 3000 körül mehetett végbe. Szabédi a szétválást sokkal későbbre teszi (a Kr. e. 18. századba), ezáltal felborítja a finnugor és a magyar őstörténet kronológiáját. Pl. az ugor egység megszűnését kénytelen a Kr. u. 9. századba tenni; ez viszont a honfoglalás előtti török jövevényszavaink újraértelmezésére kényszeríti. Úgy véli, hogy egy részük magyar jövevényszó a törökben, más részek az uráltalji és indoeurópai nyelvrokonság bizonyítékai közé utalandó. A nyelvtani rendszert vizsgálódásaiban elhanyagolja, helyett a szókincsbeli egyezéseknek tulajdonít jelentőséget. Éppen ezért félezer oldalon szászámra közli nyakatekert magyar-latin szóegyezéseit.

A nyelvtudomány szigorú szabályokkal, hangfejlődési tendenciákkal dolgozó tudomány.

(X62.)

Csak szeretné, hogy az legyen.

(A63a.)

Szabédi könyvében más módszertani gyakorlat érvényesül: a magyar és a latin szó hangalakjának különbségeit 5-6 közbeiktatott fejlődési formával próbálja áthidalni. Pl.: őslat. *entervallom (>lat. intervallum) >fgr. *ntorwollu > *ntorwolj > *torwolj > *torwoj < *tarwaj > m. taraj, taré. □ A módszer lényege: föltett alakokkal elől-hátul addig koptatni az »őslatin« formát, míg egy magyar szó elő nem állítható belőle □ (Hajdú Péter (Östörténeti perspektívák [Szabédi László, A magyar nyelv őstörténete c. könyvéről]. Korunk 1976/1-2:137). Ily módon a vi- kezdetű latin szavaknak a magyarban elég változatos megfelelései lehetnek: őslat. *viconti (>lat. viginti) >fgr. *wkószí > m. hús; őslat. *victat (>lat. victum) > fgr. *jekhte > m. gyöz.

(X63a.)

A finnugorizmus módszere sem különb. Gombóc Zoltán nyelvész például 72 lépésben vezette le egyes szavak egyezőségét, melyet aztán azóta tényként kezelnek, mint azonosságot. (Továbbá még: Szilágyi N. Sándor A szent mokus, avagy a módszer buktatói), továbbá X62. Pont.

(A63b.)

9.

Otto J. von Sadvoszky „The Discovery of California. A Cal-Ugrian Comparative Study” (Budapest 1996) című könyve arról szól, hogy a kaliforniai penuti indián nyelvcsalád az ugor □ de főleg az obi-ugor □ nyelvekkel mutat közeli rokonságot. Feltevése szerint a penutiak ősei az ugor egység felbomlása előtti időben □ Kr.e. 500 előtt □ költöztek át nyugat-szibériai őshazájukból a Jeges-tengeren és a Bering-szoroson át a Csendes-óceán észak-amerikai partja mentén mai kaliforniai hazájukba.

A tudományos szakirodalomban ez a rokonítási kísérlet Sadvoszky előtt ismeretlen volt. A penuti nyelveket a '2' számnév megnevezése alapján két csoportba osztják: 1. pen-csoport: wintun, maidu; 2. uti-csoport: miwok (mewa), costano, yokuts (W. Schmidt: Die Sprachfamilien und Sprachenkreise der Erde. Hamburg 1926/1977; V.N. Jarceva: Lingvisticskij enciklopediceskij slovar. Moszkva 1990; H. Bußmann: Lexikon der Sprachwissenschaft. Stuttgart 1990). A két csoport között lényeges strukturális és szókincsbeli különbségek vannak. Egyesek szerint a flektáló, mások szerint az agglutináló típusba tartoznak.

(X63b.)**(A64.)**

Sadvoszky □ felfedezése □ □ mint alább erről szólni fogunk □ teljesen valószínűtlen hipotézis, de semmiképpen sem sorolható a dilettáns nézetek közé. Teóriáját a történeti-összehasonlító módszer segítségével próbálja bebizonyítani. Kutatási módszerével és következtetéseivel szemben a következő kifogásokat emelhetjük:

1) Az összehasonlító vizsgálódás előtt be kellett volna mutatnia a főbb penuti nyelvek (egy pen és egy uti csoportba tartozó nyelv) nyelvtani rendszereit és az esetleg rekonstruálható őспенuti nyelvi rendszert. Enélkül a nyelvhasonlítás céljából az egyes indián nyelvekből kiragadott morfológiai elemek, szavak légüres térben mozognak.

(X64.)

Csak emlékeztetőül: Marcantonio uralista nyelvészként ugyanezt veti a FINNUGRISTák szemére, hiszen elmaradt a finnugor nyelvi rekonstrukció.....

(A65.)

A leírásból bizonyára az derült volna ki (a szakirodalomból leszűrt ismereteim alapján állítom), hogy a penuti nyelveknek strukturális tekintetben semmi közük sem lehet az ugor (obiugor) nyelvekhez.

2) A szerző azt állítja, hogy a penuti nyelvek bevonása a penuti nyelvcsaládba nem befolyásolja lényegesen a finnugor nyelvek rekonstrukcióit, mivel az ugor hangtörvények érvényesek a penuti nyelvekben is. Ez azt jelenti, hogy az egymástól lényegesen eltérő penuti nyelvek korábbi állapotát az ugorból (főként az obi ugorból) próbálja levezetni. Megalkotja tehát a hipotétikus nyelvcsalád kalugor (= kaliforniai ugor, Cal-Ugrian) elnevezését.

133) A könyv tüzetes áttanulmányozása során az derül ki, hogy az ugor és a penuti nyelvek oly távol állnak egymástól és oly mértékben eltérő rendszerűek, hogy nehéz volna őket közös alapnyelvből levezetni.

(X65.)

Nem egyforma mércével mérés. Mint az elején is jeleztem: önmaga rendszerével nagyvonalú és elnéző, más elgondolásoktól olyan bizonyításokat vár, melyek eleve teljesíthetetlenek.

A magam részéről fontosnak tartom magyar vonatkozásban mindazon eddig feltáratlan területeket megkutatni, amelyek Amerika európai felfedezésével, betelepítésével kapcsolatosak. Különösképpen fontos lenne a vikingek Kr.u. 1000 tájéki akcióiról többet tudni – mint közismert, a magyarok meglehetősen fontos kereskedelmi kapcsolatokat áptak a vikingekkel, „Tyrker”, Leif Erik nevelőapja, (Pivány, Eugene: "Hungárián-American Connections". Publ. by the Royal Hungárián University Press. 1927) --, illetve Kolumbusz (írnoka egy bizonyos Maximilianus Transylvanius), Magellán és a többi európai „megszálló” és hittérítő csapatainak etnikai összetételét feltérképezni. Mindennek ismerete elengedhetetlenül szükséges ahhoz a megállapításhoz, hogy a helyiek nyelve ősiségében kapcsolódik-e valamelyik eurázsiai alapnyelvhez, vagy középkori hatásról kell beszélnünk. Ugyanehhez kapcsolódóan a népi motívumok mibenléte. (A magyar származású Piyala pasa tengernagy, Gyujtó Károly, Velence révtengernagya, Kompolthy Jób és Faragó Ödön, mindketten később kínai császári mandarinok, Kádár Ferenc, a Duna-tengerhajózás nautikai megteremtője...)

(A66.)

4) Ha az ugor/obi-ugor nyelvek és a penuti indián nyelvek szorosabb rokonságban állnának egymással, akkor a hangtan és az alaktan területén a vélt egyezéseket ezekben a nyelvekben kellene keresni. Ezzel szemben azt látjuk, hogy a szerző az egyes jelenségekhez például a hasonlítás szükségletnek megfelelően hol az ugor, hol a permi, mordvin, finn stb., hol pedig a szamojéd nyelvekből közli.

(X66.)

Ugyanaz, mint az előbbiben. A finnugrizmus ismérve is, hogy hol innen, hol onnan veszi a szükségletének megfelelő hasonlításokat.

(A67.)

5) Sadovszkynak nem sikerült bebizonyítania a penuti és az ugor nyelvek rokonságát, a finnugor nyelvcsalád kalugor ágának feltételezése teljesen valószínűtlen. A morfológiai elemek (esetragok, birtokos személyjelek, időjelek, képzők stb.) nem vezethetők vissza közös előzményre, néhány elem látszólagos egyezése véletlen hangalaki hasonlóságon alapul, nem áll össze egységes rendszerré. Pl.: birtokos személyjelek: miwok E/1. -t, /2. -n, /3. -s (ezek nem mutatnak rokonságot az ugor elemekkel); igei személyragok E/1. -m, /2. -s, /3. ?), T/1. -m's, /2. to s, /3. -p. Személyes névmások: miwok káni 'én', mí 'te', ?i 'ő', móa-kko 'mi', mí-kko 'ti', ?i-kko 'ők'. A penuti nyelvek gazdag esetrendszeréből bőven lehet találni CV, C struktúrájú véletlen párhuzamokat a finnugor esetragokhoz. Ilyen jellegű és tudományos fajsúlyú egyezéseket a világ bármely két nyelvcsoportja között lehet(ne) találni.

(X67.)

Légbőlkapottság, üres frázis. Nagyon jól tudná Rédei, ha ezeket a véletlen egyezéseket számon kellene kérni rajta, meglehetősen bajban lenne, és ha logikai szinten utánaszámolna ennek az egyezési variációnak, több lenne, mint egyes nyelvek teljes szókészlete.....

(A68.)

6) Etimológiai egyeztetései elsősorban a jelentésbeli távolságok miatt nem meggyőzőek.

(X68.)

Tekintettel arra, hogy a jelentésbeli távolságok megállapítása újfent nem egzakt, csakis önkényes levezetések és kényszerítések léteznek finnugor berkekben is. Hogy mást ne említsek: „BURGONYA”. Még szerencse, hogy bizonytalanként tartják számon. Zaicz szótára írja: „...Talán kapcsolatban lehet a francia „bourgogne” = „burgundi bor”, és az olasz nyelvjárási „burgogna” = „egy fajta tölgy”, illetve „borgogna” = „burgundi bor” szavakkal. A francia és olasz szavak a „Burgundia” helynév francia és olasz megfelelőjének származékai. A francia és az olasz származtatást támogatja a magyar nyelvjárási „burgundia” = „burgonya” szó is. A „burgonya” eredetileg Baranya megyében élő nyelvjárási szó volt a nyelvújítók terjesztették el..”

Nos nagyon gyenge lábakon áll ez az érvelés. Csak azért, mert egy nyelvjárási összemosás, hangsorhasonulás történt, máris kiindulási alapként kezelni elővigyázatlanúság. Esélye ugyanannyi, mint hogy véletlen behelyettesítés az egész.

Nem kívánok külön reklámot csinálni a sumérnak, de álljon itt a szó, aminek fényében még talán eljuthatunk BURGUNDIA ősválós jelentéséhez is...

BUR-GUNNI-A = konyhai eledel

BUR = eledel, étel, étkezés (349)

GUNNI = konyha, tűzhely (461)

-A = -ból /-nak a (rag)

(A69.)

A jelentésbeli eltéréseket a szerző nem tudja (nem akarja?) megmagyarázni. Pl.:

(141): vog. saj 'the place behind something, shadow, protection' (~ osztj.)

~ penuti (maidu)

caj 'different' (a vog-osztj. szó zürjénből való átvétel); (144): vog. ja 'river'

~ maidu já 'to

swim (fish), jó 'to move through water'; (149): vog. kas 'mood, happiness..., affair'

~ maidu

kasi 'dance, ceremony' (a vogul szó zürjén jövevényyszó); (151): kaw 'millstone, stone'

~ maida

kaw 'ground, earth'; (164): vog. tej

~ te 'to eat...'

~ maidu tu 'flour (from seeds)'; (171): vog.

apa 'cradle'

~ maidu ?ap

~ ?apá

~ háp 'to hoist, to lift, to carry on back...'

7) Az összetartozás bizonyágául felhozott ugor és penuti *k>x(>h) hangváltozást ősinek tartani elhibázott. A szerző érzékel(tet)i a problémát, amikor azt írja, hogy itt egy hosszú folyamatról van szó (i.m. 43, 261). A való helyzet az, hogy a m. *k > x > h változás ősmagyar kori □ a Kr. utáni századokban megindult folyamat, kezdetét nem tudjuk pontosan meghatározni □, az obiugor nyelvjárások többségében a *k > x a 18. század után zárult le.

Összegezve: Sadvovszkynak a kalugor (ugor-penuti) nyelvrokonság bizonyítására tett kísérlete tudományosan nincs megalapozva, ennél fogva, elfogadhatatlan feltevés.

10.

Kiss Dénes □Ősnelyv-nelyvös?□ (Lakitelek 1993) könyve a költői alakzat (Kék ekék éke kék) ellenére is megtévesztő: az olvasó a cím alapján azt gondolná, hogy a szerző nyelveredeztetéssel foglalkozik. Pedig nem! Az író és költő Kiss Dénes nem tesz mást, mint

művészi módon eljátszadozik a nyelvvel. így ír munkamódszeréről : (14): elbábrálgatunk a nyelv játékos kínálatával.   Nem tudományoskodni, hanem játszani akarunk, babusgatjuk a nyelvet... Nem foglalkozik a szavak tudományos eredetével (etimológiájával), inkább a hangutánzó-hangfestő szavak alakai és jelentéstartalmi összefüggései érdeklik őt. íme: a bábu alakú s egyben bab alakú babát a bába befolyásolja, babázza, akár a bábbá váló pille. A bab sajátos búb, de még a bibe is, de a bab bibis ujját is befolyásolja a bába, miközben babusgatja... Hát ilyen aprólékos babramunka a nyelvvel való közelebbi ismerkedés... (A bab, bába, pólya szláv jövevényszavak, I. TESz). Persze nyelvünk nem csak hangutánzó szavakból áll, így Kiss Dénes szójátékaiban ha ismeretszerzés szempontjából komolyan vesszük tévedések is vannak: (27): az ember könnyezve könnyebben viseli el a testi, de még inkább a lelki terhelést ; egyáltalán nem véletlen a könny és könnyű szavaink hasonlósága . Nos, 14könyv és könnyű szavunk finnugor eredetű, de hangalaki hasonlóságuk merő véletlenül alapul (I. MSzFE, TESz). Szép, költői leírást olvashatunk az égtájokról (94–101). Játék a szavakkal, a jelentéstartalmakkal, gondolati asszociációkkal (egy fajta kirakósi játék); ám az, aki filológiai komolysággal közelít a kérdéshez, elrontja a játékot. Azáltal, hogy a szerző itt-ott tudományos elemzést csempész költői leírásába, mondanivalóját a költészet egéből egy-egy pillanatra lehúzza a valóság poros talajára. Pl.: a tulipán-nak semmi köze sincs a finn tuli 'tűz', tulinen 'tüzes', tulipunainen 'tűzpiros' szavakhoz. A tulipán vándorszó a magyarban és az európai nyelvekben. Közvetlen forrása nem állapítható meg (TESz). Játéknak elmegy, de nem szabad komolyan venni azt, hogy az Usszuri folyó neve a finn suu 'száj, folyótorkolat' és suuri 'nagy' szavakkal függene össze.

de Saussure (Bevezetés az általános nyelvészetbe. Budapest, 1967:91–96) meghatározása szerint a nyelvi jel két arcú pszichikai entitás: fogalom + hangkép. A jel az egész jelölésre szolgál: a fogalmat jelöltnek, a hangképet jelölőnek nevezzük. A jelölő és a jelölt kapcsolata önkényes. Az önkényes nem azt jelenti, hogy a beszélő szabad választásától függ a kettő kötéleke, hanem csupán azt, hogy a kettő viszonya motiválatlan. Vagyis: a jelölő és jelölt között semmiféle természetes kapcsolat nincs. Minden olyan kifejező eszköz, amelyet egy társadalom elfogadott, elvben egy kollektív szokáson vagy ami ugyanaz konvención alapul (de Saussure: Bevezetés az általános nyelvészetbe. Budapest, 1967:94). A 'nóvér' fogalmát semmiféle belső kapcsolat nem fűzi össze a nóvér hangsorral.

(X69.)

Elavult, „szakasz” szemlélet. Az ősi múltba nyúló nyelvek hangképei éppen hogy nem önkényesek. Ha önkényesek lennének akkor semmifajta rendszerbe nem lennének foglalhatóak, akkor nem lehetne gyököket és az ezekre szervesen hozzáilleszkedő toldalékok ezreit fölfedezni. (Csak jelzésképpen: A szent nyelv: a szanszkrit csak a Kr.e. 300 évvel élt tudós bráhmín: Pánini munkássága nyomán lett áttekinthető, logikus és megújított.) A „szakasz” elmélet azt teszi, hogy Saussure egy elemi részből von le az egészre vonatkozó végső megállapításokat. Ez pedig nagy hiba, mert az általa vizsgálat alá vont indo-európai nyelvek életkorban nagyon fiatalnak számítanak, és olyan globális társadalmi változások közepette jöttek létre, amelyek a bennük öröklődő ősi „a kimondott szó ereje”-t elveszítették. Magyarán CSAK ezen nyelvekre (germán, szláv stb.) igaz a Saussure megállapítás. (Persze olyan nyelvből nincs más út levonni önkényességre vonatkozó megállapításokat, amelynél, lásd akár latin: a tárgyeseti toldalékolás egyes számban „-um”, többes számban „-os”, és nincs rá érdemleges magyarázat, miért van így.) Önkényességről – legalábbis a ragozó nyelvűeknél !! -- azért sem szabad beszélni, mert ellentmond annak a nyelvészeti megállapításnak, miszerint szavaink döntő többségét természeti hangutánzóakra, hangfestésekre ildomos visszavezetni. De mint pár sorral lennebb Rédeitől olvasható, mindez bagatell. Persze máris adódik a kérdés: ha a alternatívok egyezések százait hozzák különböző nyelvekből, arra akkor miért az a válasz, hogy azért hasonló, mert hangutánzó vagy

éppen hangfestő ??

(A70.)

A 'nővér' fogalmát nyelvenként más-más hangsorok jelölik: német Schwester , angol sister , francia soeur stb. Vö. ugyanígy: 'asztal' fogalom = m. asztal, angol table, német Tisch.

(X70.)

A magyarban a „nővér” nem véletlenül (tehát nem önkényesen) az ami. Mint ahogy a „nő” és a „vér” sem. Az önkényesség nem egyenlő azzal a változással, amivel a nyelveknek szembe kell nézniük az idő haladtával, ezen belül is a gondolkodás, beszéd gyorsulásával, az egyre gyakoribb és agresszívebb kölcsönhatásokkal. Ha az ősi nyelvek felől közelítjük meg a mait, akkor beszélhetünk „nyelvromlásról”. De ez minden keletkező és elmúló dolog velejárója. Nyilvánvaló, ahogy az ősi emberek előtt kinyílik a tér, („Törvényszerű, hogy „A gondolkodás - és a nyelv - fejlődése általában abban az irányban halad, hogy az eredetileg komplex egységben felfogottat részeire bontja.” (BÁRCZI-BENKŐ-BERRÁR 1967:241)) az ősnyelv is úgy vált át idea nyelvbe, szimbólumokba, mítoszba. (Ez az a világ, ahol sok mindent nem szabad a nevének nevezni, így aztán oltalmazó neveket, körülíró neveket használnak). A köznyelviség egy olyan szakadás ebben a folyamatban, ahol maga az ember, a „hím” lett a középpont, az isten, és minden istenit önmagára vonatkoztatott ettől. A Saussure meglátások innentől valók. Mert ettől kezdődően tényleg nem számít a gondolati kép és a kimondott hang, a szavak: megszűnt bennük a szervesség, az egység. („...az ősi nyelvtől arányaiban annyira tértek el az egyéb nyelvek, mint ahogy a világról és az istenségről alkotott képek eltértek az ősi vonalat képviselő világmodelltől és istenképtől. ....mindazok a népek, amelyek meg tudták őrizni az ősi (archaikus) világszemléletüket, nyelvükben, írásukban /ha volt/ sem történtek lényegi változások mindazok ellenére, hogy a világ körülöttük teljesen meg is változhatott, miáltal életmódjuk átalakítására kényszerültek. Viszont ezen változtatásokat önnön fejlődésükként élték meg, hagyományaik részeként mindaddig, míg valamely külső, erőszakos (és legtöbbször alattomos) behatás ezt mélységeiben is meg nem fertőzte...” (John Nethem: Elfeledett múlt, 2004.). Nem kívánok mélyebben belemenni abba a ténybe (részben neurolingvisztika, neuropszichológia, érintőlegesen pszichogeneurasztika), hogy a bal agyfélteke, mint beszéd és írásközpont mellett mi a szerepe a jobb agyféltekének: a kimondott szavakhoz adja az érzelmi és hangszín töltetet, és a jobb félteke képes ezek fölismerésére, befogadására. A hangtani helyesség kérdésében a beszélőszervek fejlettsége a mérvadó, mindazok ellenére, hogy a nativista álláspontot igazoló vizsgálatok helyes agyi raktározásról szólnak. (nem létezik külön gyereknyelv sem, a hangzásbeli í(kiejtésbeli) különbség oka a fiziológiai eltérésben rejlik, a beszédértelmezés és tárolás kezdettől fogva egyenértékű a felnőttével. (Ha nem így lenne, a gyerek idegi fejlődése a későbbiek során már nem is tudna korrigálni ezen a rohamos testi ,szellemi fejlődés és tetemes információraktározás okán. Vagyis az emberi szervezet - egy jól működő társadalmi modellben - már nincs rászorulva arra, hogy örökösen a kezdetektől építse föl az elődök "kulturális" atmoszféráját.)

„...olyan absztrakt nyelvi szintre jutottunk, ahol legtöbbször egymás megértéséhez majdhogynem külön szótár és tolmács szükséges, mivel a kimondott szavaink lényegét kölcsönösen nem bírjuk értelmezni, a tegnap szavai mára más értelmet nyernek, és nincs semmi garancia arra, hogy holnap is ez az értelmezés marad, ezáltal módot adva a tudatos vagy éppen véletlen félreértéseknek...” (John Nethem: Elfeledett múlt, 2004.) Ilyennek a múltban nem szabadott megtörténnie, mert az az adott közösség vesztét okozta volna. („...A nyelv az

általános intellektuális képességektől független, önálló, genetikusan meghatározott képességek megvalósulása.” /A nyelv és az agy, 230.p)

(A71.)

Az onomatopoeikus

(hangutánzó és hangfestő) szavak esetében a jelölt (fogalom) és jelölő kapcsolata nem mindig önkényes. Ezek nem nagy számúak és bizonyos zajoknak, megnyilvánulásoknak, cselekvéseknek többé-kevésbé megközelítő, szimbolikus utánzásai. Pl.: m. jaj!

~ francia aie!,

német au!; brummog

~ német brummen, murren; durran

~ német knallen, puffen.

(X71.)

Már előrébb kitértem rá. A finnugristák hol kevésről, hol sokról beszélnek. Másrésről nincs egzakt határa és mérője a hangutánzó és hangfestő besorolásnak, ezáltal önkényes. Ez vezet oda, hogy érdek alapján lehet mondani egy szóról hogy önkényes, zaj utánzás, szimbólum megfeleltetés, vagy éppen véletlen. Mindez kitűnik a TESZ, a Zaicz Etimológiai Szótár lapjairól. Egyik esetben a szó még jövevény egy szlávból, másik esetben a kételyek és a kényszeredett levezetések tarthatatlansága okán már inkább hangfestő, vagy hangutánzó benyomású...

(A72.)

Nyilvánvaló, hogyha Kiss Dénesnek könyve írásakor az itt mondottak, továbbá a szavak etimológiai eredete vagyis a tudomány józan valósága (igazsága) lebegett volna a szeme előtt, akkor korlátokat (tilalomfákat) kellett volna fantáziája szárnyalása és csapongása elé felállítania, tehát nem játszadózhatott volna el költőien a szavakkal. Kiss Dénes könyvét élvezettel olvastam mint költői-írói alkotást, de egy percig sem gondoltam arra, hogy tudományos célú művet olvasok. Költői mű, amely nyelvünk kifejező képességét fülbemászó szójátékversekkel megtűzdelve szépen, költőien mutatja be. Persze hiba volna, hogyha a nyelvészeti kérdésekben kevésbé tájékozott olvasó Kiss Dénes könyvéből nyelvünk genetikai eredetére vonatkozó gondolatokat szűrte le magának.

(X72.)

Kiss Dénes maga állította könyve elején, hogy célja és eszköze a költői játék volt. Így mást számon kérni rajta itt és most alaphiba. Nagy feledékenységre vagy felületességre vall, hogy Rédei mégis kijelenti, „.....egy percig sem gondoltam arra, hogy tudományos célú művet olvasok.” Ami a nyelvünk genetikai eredetére vonatkozó gondolat „leszűréseket” illeti Kiss Dénes munkájából, egyáltalán nem tartom hibának. Ugyanis egy nyelv önnön valóságában nem osztható, részeltető, mint ahogy teszik a regnáló nyelv kutatóink, ezáltal bontván és szabdalván részekre egy nyelvi folyományt. A genetikai eredet abból is áll, hogy a ma nyelve közvetlenül kapcsolódik a tegnapihoz, és a tegnapi a tegnapelőttihez, és így tovább. Ezek pedig szervesen összetartozóak. Ha nem lennének így, akkor a tegnapi nyelvet nem magyarnak neveznénk, és meg sem tudnánk érteni. Ha tetszik, ha nem, a genetikai eredet kérdése és válasza éppen ebben rejlik. Óhatatlanul újfent csak Zsirait kell idézni (Badiny-Jós jóvoltából): „..... A nyelv nem szavak tárháza, hanem rendszere, s ezt a rendszert a szavaknál sokkalta jobban jellemzik azok a módok és eszközök, melyekkel a szavakat

új képzetek kifejezésére és a sokféle viszonyítás jelölésére használjuk...."

Tehát ne féljük fölfedezni e rendszert, hogy nagy alapossággal a mélységeibe nézzünk.

(A73.)

Rövidítések

FUM = Finnisch-Ugrische Mitteilungen

MSzFE = Lakó György [főszerk.] -- Rédei Károly [szerk. 1--3] K. Sal Éva [szerk. 3]: A magyar szókészlet finnugor elemei 1-3. A. Jászó Anna: Szómutató. Budapest 1967, 1971, 1978, 1981.

TESz = Benkő Loránd [főszerk.], Kiss Lajos--Papp László [szerk. 1-2.], Kubinyi László--Papp László [szerk. 3.]: A magyar nyelv történeti-etimológiai szótára. Budapest 1967, 1970, 1976. S. Hámori Antónia--Zaicz Gábor [szerk. 4]: Mutató 1984.

UEW = Rédei, Károly [Hrsg.] et. al.: Uralisches Etymologisches Wörterbuch 1-2. Budapest 15

(X1000.)

Összegzés:

A finnugor kutatás nem bizonyította be a magyar nyelv uráli / finnugor nyelvcsaládbeli leszármazását, mint ahogy magának a finnugornak vagy uralinak mondott nyelvi közösség valamikori létezését sem. Az etimológiai szótárak (melyek gyakorlatilag egymásból építkezők, tehát nem új kutatások) áttekintése után bebizonyosodott, hogy a szavak leszármaztatása mind a finnugor tekintetében, mind a szláv jövevényesítés tekintetében messzemenően egyirányú, elfogult, ott kizárólag teljes magyar változásokat feltételez, ráadásul a 19. századi szláv és finnugor nyelvi állapothoz hasonlít, ami tudománytalan. Eme nyelvkutatás által meghatározott őstörténetkutatás és a belőle összeállított magyar őstörténet nem ad elfogadható és kielégítő magyarázatot a valós kérdésekre (genetika, vándorlás, létszamarányok, nyelvmegmaradás, nyelvi-hangi változások intenzitása (miért a magyar változott ?) a finnugor nyelvekben, mítoszok, hagyományok, viselet, életvitel stb.) Minden ez irányú ténybeállítás a görcsös ragaszkodás okán dogmaszintű, ezért tudománytalan. Valószínűsítésének mértékét inkább a kényszerű vágy, kutatási egyoldalúság, semmint előkerült bizonyítékok erősítik. Kétségtelen tény viszont, hogy vannak nyelvi átfedések –LAYER effektus –, amelyeket ezen tudatossággal a maguk helyén és mértékén összefüggéseikben szükséges vizslatni, kezelni, értékelni. A finnugorizmus vezérelte magyar nyelvkutatás mindmáig adós a szláv nyelvek honfoglalás kori hipotetikus állapotának magyar összevetésével, mint ahogy egyéb más nyelvek adott kor beli állapotának időarányos összevetésével. Az önálló kutatási ágak, mint az antropológia, genetika, régészet, kultúranropológia, zenekutatás stb, majd mindezeknek (már amelyiknek létezik) kísérleti ága által igazolóan identitásunk több száz év óta meghatározott irányába kell helyezni a nyelvkutatási hangsúlyt is: Belső-Ázsiába, és ténylegesen végre kell hajtani mindazon összehasonlító elemzéseket, amelyeket eddig a finnugorizmus szabotált. A teljes magyar őstörténetet kevésbé ellentmondásos szintézissel a létezett valóhoz közelebbi tartalommal szükségeltetik föltölteni.

Nem kis munka, de annál is inkább itt az ideje elkezdni, mert vagy 200 évnyi időtartamban holtvágányon járatódott, és kíméletlen tévelygések szövevényezték be, terepet adván legalább öt nemzedék folyamatos történelmi hazugságban tartásának.

Irodalom:

?????:A fonémarendszer változása, Bp, 2007?

A. MOLNÁR FERENC: A magyar hosszúmássalhangzó-rendszer kialakulásáról és néhány finnugor eredetű szavunk hangtani fejlődéséről, Nyelvtudományi Közlemények, 100. 198-211.

ACÉL JÓZSEF: Szittyá görög eredetünk. Turán Printing, 1975. Első kiadás 1926. Budapest. (Radics Géza: Eredetünk és Őshazánk , 2002.

Akadémiai Értesítő, 1920

ALINEI, MARIO: „Ősi kapocs – a magyar etruszk nyelvrokonság” Allprint, Bp, 2005.

ARADI ÉVA: A hunok Indiában, /A heftalíták története/ , Hun-Idea, 2005.

BABARCZY ANNA: A szavak és a nyelvi innatizmus , BME Kognitív Tudományi Központ , Bp, 2005.

BADINY-JÓZ FERENC előadása az 1973-as Orientalista Világkongresszuson

BADINY-JÓZ FERENC: Nyelvtudomány és őstörténet, Bp, 1982.

BAKAY KORNÉL: Kik vagyunk? Honnan jöttünk ?, Szombathely, 1997.

BALASSA ZOLTÁN: A magyar nép japán barátja

BALASSA ZOLTÁN: A szlovák nép történelme,(DVA NÁRODY V JRDNEJ DOMOVINE)

BARABÁSI LÁSZLÓ: Kik a székelyek? , Csíkszereda, 2000.

BÁRCZY GÉZA: Bevezetés a nyelvtudományba, Budapest, 1953.

BENCZIK VILMOS : JEL, HANG, ÍRÁS , Adalékok a nyelv medialitásának kérdéséhez , TREZOR KIADÓ ,Budapest, 2006

BENKŐ LORÁND: Honfoglalás és nyelvészet, Bp. Balassi kiadó , 1997.

BÉRCES EDIT: Egy őstörténet-kutató emlékére Czegléd Károly pályaképe, Műhely, 1999., 92. oldal.

BERECKI ANDRÁS: Finnország története, In: A finnugor és szamojéd népek története, Budapest, 2002.

BERZSENYI DÁNIEL; Prózai művek. 281. oldal.

BOBULA IDA: A magyar nép eredete , Buenos Aires, 1972.

CZEGLÉDI KATALIN: Bevezetés a nyelvészeti Őstörténetbe, 2008.

CZEGLÉDI KATALIN: Nyelvészeti vélemény Ucsiraltu tanulmányaihoz (Mikes International, Hága, VIII.évf. 2.szám, 2008.

CZEGLÉDI KATALIN: 2004: „Attila neve és a földrajzi nevek” című 2004. május 21-én Tápaiószelén a Blaskovics Napokon megtartott előadás írásban megszerkesztett változata

CSAJÁGHY GYÖRGY: A magyar népzene keleti párhuzama, eredete, őstörténeti vonatkozások tükrében, ZMTE, MAGYAR TÖRTÉNELEM Tízezer év – ezer oldalról, 2002. 286.p.

DEZSŐ LÁSZLÓ: Areális tipológiai megjegyzések J. H. Greenberg könyvéről , Budapest, 2003??

DUGOUJON, JEAN-MICHEL: GM Haplotype Diversity of 82 Populations Over the World Suggests a Centrifugal Model of Human Migrations, AMERICAN JOURNAL OF PHYSICAL ANTHROPOLOGY 125:175–192 (2004)

ENDREY ANTAL: A magyarság eredete, Melbourne, 1982.

GÓSY MÁRIA: Hangtörténeti változások feltételezett okairól , Bp, 2005., 276-283.oldal.

GÖMÖRI GYÖRGY: Az angolok magyarságképe VIII. Henrikről I. Györgyig, Mikes International, 2003., III/3. Szám

GROVER S. KRANTZ: Az európai nyelvek földrajzi kialakulása, Ősi Örökségünk Alapítvány Budapest, 2000. Origin: Geographical Development of European Languages Peter Lang Publishing Inc. New York 1988

GYÖRKÖSY ALAJOS-KAPITÁNYF ISTVÁN-TEGYEI IMRE: Ógörög-magyar nagyszótár ,Akadémia Kiadó, Bp. 1993.

HALLA-AHO JUSSI: Problems of Proto-Slavic Historical Nominal Morphology On the Basis of Old Church Slavic , Helsinki, 2006.

HARDING, ROSALIND M. - SOKAL, ROBERT R.: Classification of the European language families by genetic distance, Proc. Nati. Acad. Sci. USA, Vol. 85, pp. 9370-9372, December 1988, Population Biology

HALMESVIRTA, ANSSI (szerk.): Finnország története, Debreceni Egyetem, 2002.

HEGEDŰS JÓZSEF: Rendhagyó magyar nyelvhasználat-történet, Magyar Nyelv, 1998.

HENKEY GYULA:AZ EMBERTAN ÉS A MAGYAR NÉP SZÁRMAZÁSA , A ZÜRICH MAGYAR TÖRTÉNELMI EGYESÜLET KIADVÁNYA ,BUDAPEST-ZÜRICH 1997)

HETESI ZSOLT: Metafizika modern fizika kapcsolata, Bp, 2002.

HONTI LÁSZLÓ: Hol és milyen uráli/finnugor „ősnyelvet” beszéltek távoli eleink? (Hipotézisek és téveszmék az uráli nyelvtudományban), Akadémiai székfoglaló, 1999.

HONTI LÁSZLÓ: Mítoszok a magyar nyelv eredete körül. Nyelvt. Közl. 101:137–151. 2004.

HUNTINGTON, SAMUEL P.: A civilizációk összecsapása és a világtrend átalakulása, Európa, Budapest, 1998.

HUSZÁR ÁGNES: Nyelvhálál, Iskolakultúra 2004/8)

KACZIBA ÁGNES: A szerb nyelv, Bp, 2005.

KÁLMÁN LÁSZLÓ – NÁDASDY ÁDÁM: HAJNALI HÁROMPERCESEK A NYELVRŐL , Internet, 2007., 144. oldal.)

KÁNNAI ZOLTÁN: A jászok nyelvééről, Bp, 2006.

KÁNNAI ZOLTÁN: A szkítáktól a székelyekig és magyarokig, Madocsa, 2000.

KÁNNAI ZOLTÁN: Néhány szó a kazárokról, Bp, 2006.,

KARÁCSONY SÁNDOR: A magyar észjárás (2.jav.kiadás, Magvető, 1985.)

KENESEI ISTVÁN (Szerk.): A nyelv és a nyelvek, Akadémiai, 2001.

KERTÉSZ ISTVÁN: Az ősközösség kora és az ókori-keleti társadalmak, Bp, 1990.

KIRK, G.S.: A mítosz, Holnap Kiadó, 1993.

KLIMA LÁSZLÓ: A finnugor nyelvrokonság kutatástörténete, Bp, 2000.

- KLIMA LÁSZLÓ: Az uráli őshaza kutatásának története, Bp, 2000.
 KLIMA LÁSZLÓ: Finnugorok és indoeurópaiak a magyar finnugrisztikában, 2002.
 KODÁLY ZOLTÁN: A magyar népzene, Zeneműkiadó, Bp, 1952,
 KOLLÁR LAJOS: Adalékok Varga Csaba írásához, 2007.
 KRONSTEIN GÁBOR: A hunokról - tudományosan, Örökség, 1995.
 KÜRTI BÉLA: Gondolatok az avarokról és az avar továbbélésről, Korunk, 2004.
 LIGETI LAJOS: "Az ázsiai hunok" Németh Gyula: "Atila és hunjai" szerkesztésében, 40. old.
 MAKKAY JÁNOS: A székelyek, Bp, 2005.
 MAKKAY JÁNOS: Saecula Avarorum – Avar századok, Bp, 2005.
 MAKKAY JÁNOS: Siculica Hungarica – Az ősidők kezdeteitől magyarok, Bp, 2009.
 MARÁCZ LÁSZLÓ: A finnugor elmélet tarthatatlansága nyelvészeti szempontból, 1998.
 MARÁCZ LÁSZLÓ – MONTVAI ATTILA: A jelenkori magyar nyelv szókészleti fogalmi és jelentéstani szerkezetének numerikus elemzése, Amsterdam, 2008.
 MARÁCZ LÁSZLÓ: A kétszer kakszi igazsága, Válasz Rédei Károlynak, Amsterdam, 2004.
 MÁRAI SÁNDOR: Fűves Könyv , Bp, 1943, (1998.)
 MARCANTONIO, ANGELA: Történelmi nyelvészet és a finnek eredete, Hun-Idea, 2004.
 MARCANTONIO, ANGELA: A történelmi nyelvészet és a magyar nyelv eredete, Hun-Idea, 2006.
 MARCANTONIO, ANGELA (Roma) - PIRJO NUMMENHAHO (Napoli), MICHELA SALVAGNI (Roma) THE "UGRIC-TURKIC BATTLE": A CRITICAL REVIEW)
 MARTINKÓ ANDRÁS: A szó jelentése, Lazi Kiadó, Bp, 2001.
 MATICSÁK SÁNDOR: Vándorló napok - A hét napjainak elnevezése az európai nyelvekben , Debrecen, 2006.
 MIKESY GÁBOR: Az obi-ugorok története, In: A finnugor és szamojéd népek története, Budapest, 2002.
 NÁDASDY ÁDÁM: Az agglutináció, Magyar Narancs, 2001/06.
 NAGY GÉZA: A szkíták nemzetisége 3. rész, Budapest, 1895.
 NÉMÄTI KÁLMÁN: Árpád népének hét törzse hún volt, Bp, 1908.
 NETHEM, JOHN: A Halotti Beszéd elemzése, Manchester, 2008.
 NETHEM, JOHN: A magyar rovás és a szkíta írás kapcsolata, Manchester, 2008.
 NETHEM, JOHN: Elfeledett múlt, Manchester, 2004.
 NYIRKOS ISTVÁN: Az inetimologikus magánhangzók a magyarban, Debrecen, 1993.
 OBRUSÁNSZKY BORBÁLA: A régi magyar gyógyítás nyelvvezete, Mikes International, IX/1., 2009.
 OBRUSÁNSZKY BORBÁLA : Átértékeli a gepidák történelmét, Mikes International, IX/2., 2009.
 OBRUSÁNSZKY BORBÁLA : Vajda és bojla , Mikes International, Hága, 2008. VIII.évf.4. Szám 54-62.old.)
 OLAJOS TERÉZ: Az avar továbbélés kérdéséről A 9. SZÁZADI AVAR TÖRTÉNELEM GÖRÖG ÉS LATIN NYE LVŰ FORRÁSAI, Bp, 2001.
 OSSERVATORIO LETTERARIO Ferrara e l'Altrove ANNO XI - NN. 57/58 LU.-AGO./SETT.-OTT. 2007)
 PADÁNYI VIKTOR: „Azoknak az emlékére, akiket a finn-ugor nyelvészek letorkoltak”
 PADÁNYI VIKTOR: Dentu-Magyarica, Bp, 2004.
 PAIS DEZSŐ: Puha, puffan, páhol, Budapest, 1970??
 PEI, MARIO: Szabálytalan nyelvtörténet (Gondolat, Bp, 1966.)
 PETE ISTVÁN: Korunk nyelvtudományának történelmi háttere és jellemzői, A nyelvtudomány műhelyéből, 186-195.p.
 RADICS GÉZA: Eredetünk és Őshazánk , 2002.
 RÁCZ ANITA: A régi Bihar vármegye településneveinek nyelvészeti vizsgálata , Debrecen, 2005.
 RÉDEI KÁROLY (szerk.): Uralisches Etymologisches Wörterbuch I-III., (UEW) Akadémiai Kiadó, Budapest 1986–1991.
 RÓNA-TAS ANDRÁS: Nép és nyelv: a magyarság kialakulása, Bp, 1999.
 RUHLEN, M.: The Origin of Language. John Wiley and Sons., New York , 1994.
 SÁRA PÉTER: Ősi szavaink nyomában iráni és turáni tájakon, Püski, 1999.
 SEMINO, ORNELLO: The Genetic Legacy of Paleolithic Homo sapiens sapiens in Extant Europeans: A Y Chromosome Perspective, Science/290, 2000.
 SZILÁGYI N. SÁNDOR: A szent mókus, avagy a módszer buktatói, 2005.
 TAMBETS, KRISTIINA – ROOTSI, SIIRI – KIVISILD, TOOMAS: The Western and Eastern Roots of the Saami—the Story of Genetic “Outliers” Told by Mitochondrial DNA and Y Chromosomes, 2004., Am. J. Hum. Genet. 74:661–682,
 TÁBORI LÁSZLÓ: Az alig ismert ókori világbirodalom Pártia 2. rész, Bp, 2002.
 TÓTH ALFRÉD: Is the Turanian language family a phantom? (Mikes International The Hague, Holland ,2007) illetve „Etymological Dictionary of Hungarian (EDH), (Mikes International The Hague, Holland ,2007.
 VÁMBÉRY ÁRMIN: A magyarság keletkezése és gyarapodása, Franklin-Bp, 1895.
 VARGA CSABA: A magyar nyelv eredete , Ökotáj, 33–34. sz. 2004. 28–44. o.
 VARGA CSABA: Egy ókori magyar tájnyelv, Bp, 2008.
 VARGA GÉZA: Czeplédi Katalin a seszerék nyelvi tanulságairól, Budapest, 2008.
 VÁSÁRY ISTVÁN: Az ázsiai hunok, História, 2004/08
 VÉGVÁRI JÓZSEF: „A magyar mondat védelmében”
 ZAICZ GÁBOR: Etimológiai Szótár, Tinta, Bp, 2006.
 ZAJTI FERENC: Kapcsolataink Indiával, Bp, 1929.,
 ZOLTÁN ANDRÁS: A magyar-szláv érintkezések kezdetei és fázisai, Megjelent: Életünk 1996/6–7, 634–648.
 ZSUFFA SÁNDOR: A magyarországi szumír probléma állása különböző korokban, Kárpátia, 2004.

Időrendi:

- 1850 BERZSENYI DÁNIEL; Prózai művek. 281. oldal.
 1895 NAGY GÉZA: A szkíták nemzetisége 3. rész, Budapest, 1895.
 1895 VÁMBÉRY ÁRMIN: A magyarság keletkezése és gyarapodása, Franklin-Bp, 1895.

- 1908 NÉMÄTI KÄLMÄN: Árpád népének hét törzse hún volt, Bp, 1908.
 1920 Akadémiai Értesítõ, 1920
 1929 ZAJTI FERENC: Kapcsolataink Indiával, Bp, 1929.,
 1943 MÁRAI SÄNDOR: Fûves Könyv, Bp, 1943, (1998.)
 1952 KODÄLY ZOLTÄN: A magyar népzene, Zenemûkiadó, Bp, 1952,
 1953 BÄRCZY GÉZA: Bevezetés a nyelvtudományba, Budapest, 1953.
 1964 LIGETI LAJOS: "Az äzsiai hunok" Németh Gyula: "Atilla és hunjai" szerkesztésében, 40. old.
 1966 PEI, MARIO: Szabálytalan nyelvtörténet, Gondolat, Bp, 1966.
 1966 ZSUFFA SÄNDOR: A magyarországi szumír probléma állása különbözõ korokban, Kárpátia, 2004.
 1970?? PAIS DEZSÕ: Puha, puffan, páhol, Budapest, 1970??
 1972 BOBULA IDA: A magyar nép eredete, Buenos Aires, 1972.
 1973 BADINY-JÕS FERENC elõadása az 1973-as Orientalista Világkongresszuson
 1982 BADINY-JÕS FERENC: Nyelvtudomány és õstörténet, Bp, 1982.
 1982. ENDREY ANTAL: A magyarság eredete, Melbourne, 1982.
 1985 KARÄCSONY SÄNDOR: A magyar észjárás (2.jav.kiadás, Magvetõ, 1985.)
 1988 GROVER S. KRANTZ: Az európai nyelvek földrajzi kialakulása, Ősi Örökségünk Alapítvány Budapest, 2000. Origin: Geographical Development of European Languages Peter Lang Publishing Inc. New York 1988
 1988 HARDING, ROSALIND M. - SOKAL, ROBERT R.: Classification of the European language families by genetic distance, Proc. Nati. Acad. Sci. USA, Vol. 85, pp. 9370-9372, December 1988, Population Biology
 1990 KERTÉSZ ISTVÄN: Az õsközösség kora és az ókori-keleti társadalmak, Bp, 1990.
 1991 RÉDEI KÄRÖLY (szerk.): Uralisches Etymologisches Wörterbuch I-III., (UEW) Akadémiai Kiadó, Budapest 1986-1991.
 1993. GYÖRKÖSY ALAJOS-KAPITÄNFFY ISTVÄN-TEGYEI IMRE: Ógörög-magyar nagyszótár, Akadémia Kiadó, Bp. 1993.
 1993. KIRK, G.S.: A mítosz, Holnap Kiadó, 1993.
 1993 NYIRKOS ISTVÄN: Az inetimologikus magánhangzók a magyarban, Debrecen, 1993.
 1994 RUHLEN, M.: The Origin of Language. John Wiley and Sons., New York, 1994.
 1995 KRONSTEIN GÄBOR: A hunokról - tudományosan, Örökség, 1995.
 1996 ZOLTÄN ANDRÁS: A magyar-szláv érintkezések kezdetei és fázisai, Megjelent: Életünk 1996/6-7, 634-648.
 1997 BENKÕ LORÄND: Honfoglalás és nyelvészet, Bp. Balassi kiadó, 1997.
 1997 BAKAY KORNÉL: Kik vagyunk? Honnan jöttünk?, Szombathely, 1997.
 1997 HENKEY GYULA: AZ EMBERTAN ÉS A MAGYAR NÉP SZÄRMAZÄSA, A ZÜRICHI MAGYAR TÖRTÉNELMI EGYESÜLET KIADVÄNYA, BUDAPEST-ZÜRICH 1997)
 1998 HEGEDÛS JÕZSEF: Rendhagyó magyar nyelvhasználat-történet, Magyar Nyelv, 1998.
 1998 HUNTINGTON, SAMUEL P.: A civilizációk összecsapása és a világtrend átalakulása, Európa, Budapest, 1998.
 1998 MARÄCZ LÄSZLÕ: A finnugor elmélet tarthatatlansága nyelvészeti szempontból, 1998.
 1998 A nyelv és az agy, 230.p
 1998 A. MOLNÄR FERENC: A magyar hosszúmássalhangzó-rendszer kialakulásáról és néhány finnugor eredetû szavunk hangtani fejlődésérõl, Nyelvtudományi Közlemények, 100. 198-211.
 1999 BÉRCES EDIT: Egy õstörténet-kutató emlékére Czeglédi Károly pályaképe, Mûhely, 1999., 92. oldal.
 1999. HONTI LÄSZLÕ: Hol és milyen uráli/finnugor „õsnyelvet” beszéltek távoli eleink? (Hipotézisek és téveszmék az uráli nyelvtudományban), Akadémiai székfoglaló, 1999.
 1999. RÕNA-TAS ANDRÁS: Nép és nyelv: a magyarság kialakulása, Bp, 1999.
 1999 SÄRA PÉTER: Ősi szavaink nyomában iráni és turáni tájakon, Püski, 1999.
 2000 BARABÄSI LÄSZLÕ: Kik a székelyek?, Csíkszereda, 2000.
 2000 KÄNNAI ZOLTÄN: A szkítáktól a székelyekig és magyarokig, Madocsa, 2000.
 2000 KLIMA LÄSZLÕ: A finnugor nyelvrokonság kutatástörténete, Bp, 2000.
 2000 KLIMA LÄSZLÕ: Az uráli õshaza kutatásának története, Bp, 2000.
 2000 SEMINO, ORNELLO: The Genetic Legacy of Paleolithic Homo sapiens sapiens in Extant Europeans: A Y Chromosome Perspective, Science/290, 2000.
 2001 KENESEI ISTVÄN (Szerk.): A nyelv és a nyelvek, Akadémiai, 2001.
 2001 MARTINKÕ ANDRÁS: A szó jelentése, Lazi Kiadó, Bp, 2001.
 2001 NÄDASDY ÄDÄM: Az agglutináció, Magyar Narancs, 2001/06.
 2001 OLAJOS TERÉZ: Az avar továbbélés kérdésérõl A 9. SZÄZADI AVAR TÖRTÉNELEM GÖRÖG ÉS LATIN NYE LVÛ FORRÄSAI, Bp, 2001.
 2001 PETE ISTVÄN: Korunk nyelvtudományának történeti háttere és jellemzõi, A nyelvtudomány mûhelyébõl, 186-195.p.
 2002 BERECKI ANDRÁS: Finnország története, In: A finnugor és szamojéd népek története, Budapest, 2002
 2002 CSAJÄGHY GYÖRGY: A magyar népzene keleti párhuzama, eredete, õstörténeti vonatkozások tükrében, ZMTE, MAGYAR TÖRTÉNELEM Tízezer év – ezer oldalról, 2002. 286.p.
 2002 HETESI ZSOLT: Metafizika modern fizika kapcsolata, Bp, 2002.
 2002 KLIMA LÄSZLÕ: Finnugorok és indoeurópaiak a magyar finnugrisztikában, 2002.
 2002 RADICS GÉZA: Eredetünk és Őshazánk, 2002.
 2002 TÄBORI LÄSZLÕ: Az alig ismert ókori világbirodalom Pártia 2. rész, Bp, 2002.
 2002 ??????: A fonémarendszer változása, Bp, 200??
 2002 ACÉL JÕZSEF: Szittyia görög eredetünk. T urán Printing, 1975. Elsõ kiadás 1926. Budapest. (Radics Géza: Eredetünk és Őshazánk, 2002.
 2002 HALMESVIRTA, ANSSI (szerk.): Finnország története, Debreceni Egyetem, 2002.
 2002 MIKESY GÄBOR: Az obi-ugorok története, In: A finnugor és szamojéd népek története, Budapest, 2002.
 2003?? DEZSÕ LÄSZLÕ: Areális tipológiai megjegyzések J. H. Greenberg könyvérõl, Budapest, 2003??
 2003 GÕMÖRI GYÖRGY: Az angolok magyarságképe VIII. Henriktõl I. Györgyig, Mikes International, 2003., III/3. Szám
 2003 VÉGVÄRI JÕZSEF: „A magyar mondat védelmében”
 2004 BALASSA ZOLTÄN: A magyar nép japán barátja
 2004 BALASSA ZOLTÄN: A szlovák nép történelme, (DVA NÄRODY V JRDNEJ DOMOVINE)
 2004 CZEGLÉDI KATALIN: 2004: „Attila neve és a földrajzi nevek” címû 2004. május 21-én Tápíószelén a Blaskovics Napokon

- megtartott előadás írásban megszerkesztett változata
- 2004 DUGOUJON, JEAN-MICHEL: GM Haplotype Diversity of 82 Populations Over the World Suggests a Centrifugal Model of Human Migrations, AMERICAN JOURNAL OF PHYSICAL ANTHROPOLOGY 125:175–192 (2004)
- 2004 HONTI LÁSZLÓ: Mítoszok a magyar nyelv eredete körül. Nyelvt. Közl. 101:137–151. 2004.
- 2004 HUSZÁR ÁGNES: Nyelvhalál, Iskolakultúra 2004/8)
- 2004 KÜRTI BÉLA: Gondolatok az avarokról és az avar továbbélésről, Korunk, 2004.
- 2004 MARÁCZ LÁSZLÓ: A kétszer kakszi igazsága, Válasz Rédei Károlynak, Amsterdam, 2004.
- 2004 MARCANTONIO, ANGELA (Roma) - PIRJO NUMMENHAHO (Napoli),MICHELA SALVAGNI (Roma) THE "UGRIC-TURKIC BATTLE": A CRITICAL REVIEW)
- 2004 MARCANTONIO, ANGELA: Történelmi nyelvészet és a finnek eredete,2004.
- 2004 NETHEM, JOHN: Elfeledett múlt, Manchester, 2004.
- 2004 PADÁNYI VIKTOR: „Azoknak az emlékére, akiket a finn-ugor nyelvészek letorkoltak”
- 2004 PADÁNYI VIKTOR: Dentu-Magyarica, Bp, 2004.
- 2004 TAMBETS, KRISTIINA – ROOTSI, SIIRI – KIVISILD, TOOMAS: The Western and Eastern Roots of the Saami—the Story of Genetic “Outliers” Told by Mitochondrial DNA and Y Chromosomes, 2004., Am. J. Hum. Genet. 74:661–682,
- 2004 VARGA CSABA: A magyar nyelv eredete , Ökotáj, 33–34. sz. 2004. 28–44. o.
- 2004 VÁSÁRY ISTVÁN: Az ázsiai hunok, História, 2004/08
- 2005 ALINEI, MARIO: „Ősi kapocs – a magyar etruszk nyelvrokonság” Allprint, Bp, 2005.
- 2005 ARADI ÉVA: A hunok Indiában, /A heftalíták története/, Hun-Idea, 2005.
- 2005 BABARCZY ANNA: A szavak és a nyelvi innátizmus , BME Kognitív Tudományi Központ , Bp, 2005.
- 2005 GÓSY MÁRIA: Hangtörténeti változások feltételezett okairól , Bp, 2005., 276-283.oldal.
- 2005 KACZIBA ÁGNES: A szerb nyelv, Bp, 2005.
2005. MAKKAY JÁNOS: A székelyek, Bp, 2005.
2005. MAKKAY JÁNOS: Saecula Avarorum – Avar századok, Bp, 2005.
- 2005 SZILÁGYI N. SÁNDOR: A szent mókus, avagy a módszer buktatói, 2005.
- 2005 RÁCZ ANITA: A régi Bihar vármegye településeinek nyelvészeti vizsgálata , Debrecen, 2005.
- 2006 BENCZIK VILMOS: JEL, HANG, ÍRÁS , Adalékok a nyelv medialitásának kérdéséhez , TREZOR KIADÓ ,Budapest, 2006
- 2006 HALLA-AHO JUSSI: Problems of Proto-Slavic Historical Nominal Morphology On the Basis of Old Church Slavic , Helsinki, 2006.
- 2006 KÁNNAI ZOLTÁN: A jászok nyelvéről, Bp, 2006.
- 2006 KÁNNAI ZOLTÁN: Néhány szó a kazárokról, Bp, 2006.,
- 2006 MARCANTONIO, ANGELA: A történelmi nyelvészet és a magyar nyelv eredete, Hun-Idea, 2006.
- 2006 MATICSÁK SÁNDOR: Vándorló napok - A hét napjainak elnevezése az európai nyelvekben , Debrecen, 2006.
- 2006 ZAICZ GÁBOR: Etimológiai Szótár, Tinta, Bp, 2006.
- 2007 KÁLMÁN LÁSZLÓ – NÁDASDY ÁDÁM: HAJNALI HÁROMPERCESEK A NYELVRŐL , Internet, 2007., 144. oldal.
2007. KOLLÁR LAJOS: Adalékok Varga Csaba írásához, 2007.
- 2007 OSSERVATORIO LETTERARIO Ferrara e l'Altrove ANNO XI - NN. 57/58 LU.-AGO./SETT.-OTT. 2007)
- 2007 TÓTH ALFRÉD: Is the Turanian language family a phantom?” (Mikes International The Hague, Holland ,2007) illetve „Etymological Dictionary of Hungarian (EDH),” (Mikes International The Hague, Holland ,2007.
- 2008 CZEGLÉDI KATALIN: Bevezetés a nyelvészeti Őstörténetbe, 2008.
- 2008 CZEGLÉDI KATALIN: Nyelvészeti vélemény Ucsiraltu tanulmányaihoz (Mikes International, Hága, VIII.évf. 2.szám, 2008.
- 2008 MARÁCZ LÁSZLÓ – MONTVAI ATTILA: A jelenkori magyar nyelv szókészleti fogalmi és jelentéstani szerkezetének numerikus elemzése, Amsterdam, 2008.
- 2008 NETHEM, JOHN: A Halotti Beszéd elemzése, Manchester, 2008.
2008. NETHEM, JOHN: A magyar rovás és a szkíta írás kapcsolata, Manchester, 2008.
- 2008 OBRUSÁNSZKY BORBÁLA : Vajda és bojla , Mikes International, Hága, 2008. VIII.évf.4. Szám 54-62.old.
2008. VARGA CSABA: Egy ókori magyar tájnyelv, Bp, 2008.
- 2008 VARGA GÉZA: Czeglédi Katalin a szeszerék nyelvi tanulságairól, Budapest, 2008.
2009. MAKKAY JÁNOS: Siculica Hungarica – Az ősidők kezdeteitől magyarok, Bp, 2009.
2009. OBRUSÁNSZKY BORBÁLA: A régi magyar gyógyítás nyelvészete, Mikes International, IX/1., 2009.
2009. OBRUSÁNSZKY BORBÁLA : Átértékelik a gepidák történelmét, Mikes International, IX/2., 2009.

Szerző vonatkozó elemző sorozata:

- Rédei, és ami mögötte van..., Szombathely-Manchester, 2009.
- Csúcs, és ami mögötte van..., Szombathely-Manchester, 2009.
- Honti, és ami mögötte van..., Szombathely-Manchester, 2009.
- Keresztes, és ami mögötte van..., Szombathely-Manchester, 2009.
- Róna-Tas, és ami mögötte van..., Szombathely-Manchester, 2009.
- Hontimítoszok, és ami mögötte van..., Szombathely-Manchester, 2009.

SUMMARY

JN-V-01-08

The finnugrian research wasn't proved the uralian-finnugrian origin of the HUNGarian (magyar) language, also as like the being at that time of the uralian-finnugrian (=U-FU) ethnics. After controlling of the Etymologian dictionaries (there are constructed from each other, therefore these aren't new researches) there were provided: the origin of the words from the finnugrian and the newcomer from the slawien are one-way, prejudiced, those exclusively suppose full hungarian changes. This research compares 19th centurian slawien and finn words by 13-14th centurian hungarian words. That is not scientific method. This language research defined the line of the hungarian ancient history and its researchability. In Hungary the U-FU linguistics wrote the history to 80s years. The U-FU linguistics don't give satisfactory answer for the really questions: genetic, migration, proportion of the ethnical numbers, language survive, fonetical changing, mythologies, traditions, costumes, way of life etc.